

Sygn. akt: KIO 2354/23

WYROK
z dnia 24 sierpnia 2023 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący: Andrzej Niwicki
Izabela Niedziałek-Bujak
Aneta Mlęcka
Protokolant: Piotr Ceglowski

po rozpatrzeniu na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2023 r. w Warszawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 7 sierpnia 2023 r. przez wykonawcę **JSK Architekci Sp. z o.o., ul. Żwirki i Wigury 18, 02-092 Warszawa**, w postępowaniu prowadzonym przez **Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o., Aleje Jerozolimskie 142B, 02-305 Warszawa**,

przy udziale wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia **Konsorcjum: PIG Architekci Sp. z o.o., GMT Sp. z o.o., ul. Stępińska 22/30/506A, 00-739 Warszawa** zgłaszających przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego

orzeka:

1. Uwzględnia odwołanie i nakazuje zamawiającemu unieważnienie czynności wyboru oferty najkorzystniejszej i nakazuje odrzucenie oferty złożonej przez przystępującego: wykonawców **PIG Architekci Sp. z o.o. z/s w Warszawie i GMT Sp. z o.o.**;

2. Kosztami postępowania obciąża **Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** i:

2.1. zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę **15 000 zł 00 gr (słownie: piętnaście tysięcy złotych zero groszy)**, uiszczoną przez wykonawcę **JSK Architekci Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** tytułem wpisu od odwołania,

2.2. zasądza od **Centralnego Portu Komunikacyjnego Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** na rzecz wykonawcy **JSK Architekci Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** kwotę **18 600 zł 00 gr (słownie: osiemnaście tysięcy sześćset złotych zero groszy)**, stanowiącą koszty postępowania odwoławczego poniesione z tytułu wpisu od odwołania i wynagrodzenia pełnomocnika.

Stosownie do art. 580 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605) na niniejszy wyrok w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia – przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do **Sądu Okręgowego w Warszawie**.

Przewodniczący:

.....
.....

Sygn. akt KIO 2354/23 Uzasadnienie

Zamawiający: Centralny Port Komunikacyjny sp. z o.o. Warszawa, Aleje Jerozolimskie 142B prowadzi postępowanie, którego przedmiotem jest „Przygotowanie dokumentacji projektowej dla Wieży Kontroli Ruchu Lotniczego (ATCT) w ramach Umowy Ramowej 1 dla Obiektów Wspierających Lotnisko”, Nr postępowania: FZA.2510.38.2023/AW/UW/SIE 1/1, Nr postępowania ramowego: zamówienie wykonawcze nr 1 do umowy ramowej (nr postępowania ramowego: 66/22/AW/PZP/175).

Odwołujący: JSK Architekci Sp. z o.o. ul. Żwirki i Wigury 18 Warszawa wniósł dnia 7 sierpnia 2023 r. odwołanie od nieprawidłowo przeprowadzonej czynności badania i oceny ofert złożonych przez Konsorcjum PIG Architekci Sp. z o.o. i GMT Sp. z o.o. („Konsorcjum PIG”) i dokonania wyboru oferty Konsorcjum PIG jako najkorzystniejszej, w szczególności od czynności i zaniechań Zamawiającego polegających na niezasadnym zaniechaniu odrzucenia oferty Konsorcjum PIG, mimo iż oferta ta zawierała rażąco niską ceną.

II. Zamawiającemu zarzucił zamawiającemu naruszenie:

1. art. 226 ust. 1 pkt 8 w zw. z art. 224 ust. 6 ustawy Pzp przez ich niezastosowanie polegające na zaniechaniu odrzucenia oferty Konsorcjum PIG w sytuacji, gdy wykonawca ten nie udzielił w wyznaczonym terminie wymaganych wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny, gdyż złożone przez niego ogólnikowe i niepełne wyjaśnienia nie uzasadniały podanej w ofercie ceny lub kosztu (także w zakresie ich istotnych części składowych), a w konsekwencji wykonawca Konsorcjum PIG - mimo ciężącego na nim obowiązku - nie wykazał, że jego oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny;

2. art. 389 ust. 2 w zw. z art. 239 ust. 1 i 240 ust. 2 w zw. z ust. 5 i ust. 7 Rozdziału XVIII SWZW oraz w zw. z art. 16 pkt 1

ustawy Pzp poprzez ich błędne zastosowanie polegające na dokonaniu nieprawidłowej oceny oferty Konsorcjum K&A (zarzut uwzględniony przez zamawiającego).

III. W oparciu o tak przedstawione zarzuty, wniósł o uwzględnienie odwołania w całości oraz nakazanie Zamawiającemu dokonania następujących czynności:

1. Unieważnienia czynności wyboru najkorzystniejszej oferty;

2. Odrzucenia oferty wykonawcy Konsorcjum PIG;

3. Powtórzenia przez Zamawiającego czynności badania i oceny ofert, w szczególności dokonania prawidłowej weryfikacji i oceny oferty Konsorcjum K&A w zakresie Kryterium nr 2 oraz nr 4 (dotyczy zarzutu uwzględnionego przez zamawiającego).

Odwolujący złożył w Postępowaniu ofertę, która winna zostać uznana za najkorzystniejszą.

Zamawiający powinien był w wyniku badania i oceny wyjaśnień w zakresie ceny zaoferowanej przez Konsorcjum PIG uznać, że cena ta jest rażąco niska i odrzucić ofertę. Zamawiający bezzasadnie wybrał ofertę Konsorcjum PIG, co stoi w sprzeczności z przepisami.

Działania Zamawiającego uniemożliwiają uzyskanie zamówienia przez Odwołującego, co prowadzi do powstania po stronie Odwołującego strat finansowych i do utraty spodziewanych korzyści.

UZASADNIENIE

Istotne dla sprawy elementu stanu faktycznego:

Rażąco niska cena Konsorcjum PIG

1. -10. Konsorcjum PIG zaoferowało wykonanie zamówienia za cenę 8 036 820,00 zł, podczas gdy pozostali wykonawcy wycenili swoje oferty znacznie wyżej, tj. C. T. INTERNATIONAL SERVICES sp. z o.o. za cenę 24 080 694,00 zł, Odwołujący zaoferował za cenę 19 084 680,01 zł, PROCHEM S.A. zaoferował cenę 17 398 227,00 zł a wykonawca TPF sp. z o.o. cenę 16 222 470,00 zł wykonawca Konsorcjum K&A cenę 12 251 685,60 zł. Średnia arytmetyczna cena ustalona na podstawie wszystkich zaoferowanych cen wynosi: 16 179 096,10 zł. Kwota, jaką zadeklarował Zamawiający na pokrycie tego zamówienia, wynosi zaś 15 570 096,38 zł.

Cena Konsorcjum PIG jest o ponad 30% niższa od wartości zamówienia, jak również od średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert, zatem wykonawcę wezwano do złożenia wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny.

W wezwaniu Zamawiający podkreślał, że oczekuje złożenia szczegółowych i konkretnych wyjaśnień zaoferowanej ceny, popartych stosownymi dowodami. Zamawiający zaznaczył, że z wyjaśnień powinno wynikać, iż zaoferowana cena rzeczywiście uwzględnia wszystkie elementy związane z należyтым wykonaniem zamówienia. W tym zakresie wymienił katalog czynników, które w szczególności należało wykazać w wyjaśnieniach.

Dodatkowo poprosił o przedstawienie w wyjaśnieniach kalkulacji, na podstawie których Wykonawca otrzymał kwotę Formularza Cenowego. Zamawiający przedstawił listę przykładowych czynników cenotwórczych, które należało wykazać w kalkulacji.

W wezwaniu Zamawiający zaznaczył, że nie uzna za wystarczające samo powołanie się na istnienie określonych okoliczności, lecz wymaga wykazania w sposób mierzalny, jak wpływają one na obniżenie kosztów realizacji zamówienia oraz jakie mają przełożenie na poszczególne elementy składowe ceny. „Tak złożone wyjaśnienia Wykonawca zobowiązany był poprzeć stosownymi dowodami potwierdzającymi wskazywane w wyjaśnieniach informacje, w szczególności, gdy Wykonawca powołuje się na istnienie po jego stronie pewnych szczególnie korzystnych warunków, które wpłynęły na sposób ukształtowania ceny”. W przypadku braku dołączenia do wyjaśnień stosownych dowodów, np. z powodu ich nieposiadania, Wykonawca „zobowiązany jest do złożenia wyjaśnień w tym zakresie uprawdopodobniających okoliczność uniemożliwiającą ich złożenia”.

W odpowiedzi z 6 lipca 2023 r., Konsorcjum PIG złożyło wyjaśnienia z załącznikami w postaci: zestawienia kosztów wraz z wyjaśnieniem, tabeli kosztów personelu, zrzutu ekranu z platformy innego zamawiającego oraz dwóch ogłoszeń o zamówieniu dotyczących innych przetargów.

27 lipca 2023 r. Zamawiający zawiadomił o wyborze najkorzystniejszej oferty - Konsorcjum PIG przyznając jej 93 pkt i akceptując uzyskane wyjaśnienia rażąco niskiej ceny.

W ocenie Odwołującego oferta Konsorcjum PIG powinna zostać odrzucona ze względu na rażąco niską cenę, gdyż

pismo z 6 lipca 2023 r. nie zawierało wyjaśnień w odniesieniu do wszystkich okoliczności wskazywanych w wezwaniu i nie uzasadniało podanej w ofercie ceny (i jej wszystkich istotnych elementów składowych).

Uzasadnienie prawne:

I. Zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy Konsorcjum PIG ze względu na bezpodstawne uznanie, że ww. wykonawca wykazał, iż oferta ta nie zawiera rażąco niskiej ceny

Zamawiający wystosowując wezwanie do wyjaśnienia rażąco niskiej ceny, jasno wyraził oczekiwania wobec wyjaśnień Konsorcjum PIG w zakresie wyliczenia zaoferowanej ceny. Zamawiający wprost stwierdził, iż: „wzywa do udzielenia szczegółowych wyjaśnień, w tym złożenia dowodów, dotyczących wyliczenia ceny” – s. 1 wezwania;

„Wyjaśnienie powinno wskazywać, czy zaoferowana cena rzeczywiście uwzględnia wszystkie elementy związane z należytyym wykonaniem zamówienia” – s. 1 wezwania;

„Wykonawca zobowiązany jest wyjaśnić w sposób szczegółowy i konkretny, że zaoferowana cena gwarantuje należyłą realizację całego zamówienia, uwzględnia wszelkie niezbędne do tego elementy, jak również wykazać, na jakiej podstawie Wykonawca zaoferował cenę na takim poziomie” – s. 1 wezwania;

„Zamawiający nie uzna za wystarczające samo powołanie się na istnienie określonych okoliczności” – s. 2 wezwania;

„Tak złożone wyjaśnienia Wykonawca zobowiązany jest poprzeć stosownymi dowodami potwierdzającymi wskazywane w wyjaśnieniach informacje” – s. 2 wezwania;

„Zamawiający informuje, że:

1) składając wyjaśnienia wraz z dowodami Wykonawca nie może zmienić ceny zaoferowanej w ofercie;

2) treść wyjaśnień wraz z dowodami musi odpowiadać treści złożonej oferty;

3) wyjaśnienia Wykonawcy wraz z dowodami powinny wykazywać, że zaoferowana cena nie jest rażąco niska, tj. jest to cena realna, skalkulowana w sposób rzetelny i nie zagraża realizacji zamówienia.

Jednoznaczne i niebudzące wątpliwości wyjaśnienia oraz dokumenty, o których mowa powyżej, podpisane podpisem kwalifikowanym przez osoby upoważnione do działania w imieniu Wykonawcy, należy złożyć w terminie do 7 lipca 2023 r. na SmartPZP w zakładce „Korespondencja” – s. 3 wezwania;

Łatwo zauważyć, że Zamawiający oczekiwał szczegółowych, konkretnych, jednoznacznych i niebudzących wątpliwości wyjaśnień, w których należało wykazać, że cena gwarantuje należyłą realizację całego zamówienia, uwzględnia wszelkie niezbędne do tego elementy, a czynniki cenotwórcze są weryfikowalne („wykazanie w sposób mierzalny”). Do tak złożonych wyjaśnień, jak wyraźnie przedstawiono powyżej, należało dołączyć stosowne dowody.

Konsorcjum PIG ww. oczekiwaniom oraz pozostałym żądaniom wezwania nie sprostał.

Konsorcjum złożyło wyjaśnienia lakoniczne, ogólnikowe, fragmentaryczne i w większości nieprzydatne do obalenia domniemania rażąco niskiej ceny. Co więcej, elementy ceny związane z należytyym wykonaniem zamówienia zostały przez Konsorcjum PIG omówione zdawkowo, a do niektórych kwestii o których wyjaśnienie poprosił Zamawiający Konsorcjum PIG w ogóle się nie odniosło. Wbrew jasnym i konkretnym żądaniom Zamawiającego, Konsorcjum PIG nie dołączyło do ww. wyjaśnień żadnych dowodów.

W ww. wyjaśnieniach wykonawca Konsorcjum PIG zamiast poświęcić uwagę bardziej szczegółowemu, konkretnemu i jednoznacznemu wyjaśnieniu skalkulowanej przez siebie ceny oraz należytemu udowodnieniu swoich twierdzeń postanowił wykazać, że procedura wezwania go do wyjaśnienia rażąco niskiej ceny jest nieporozumieniem wynikającym z braku znajomości rynku usług projektowych i „przeszacowania” przez Zamawiającego wartości zamówienia.

Podstawą prawną wezwania do wyjaśnień w zakresie ceny był art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp, który zobowiązuje Zamawiającego do wezwania wykonawcy do złożenia wyjaśnień, gdy cena całkowita oferty jest niższa o co najmniej 30% od wartości zamówienia (plus VAT) ustalonej przed wszczęciem postępowania lub średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 10 Pzp. W przedmiotowej sytuacji kwota budżetu Zamawiającego przeznaczona na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia była właściwie zbieżna ze średnią arytmetyczną cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu i każda z tych wartości o prawie 50% przekraczała cenę zaoferowaną przez Konsorcjum PIG. Zbieżność kwoty przeznaczonej do sfinansowania tego zamówienia ze średnią arytmetyczną cen wszystkich złożonych ofert jest solidnym argumentem przeciwko twierdzeniom Konsorcjum PIG, że Zamawiający „przeszacował” wartość zamówienia, bo nie zna rynku. Ten olbrzymi

(blisko 50%) kontrast w zakresie ceny zaoferowanej przez Konsorcjum PIG i średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert (jako najbardziej miarodajnego wskaźnika rynkowego poziomu cen) winien skłaniać do wniosku, że cena Konsorcjum PIG miała nierynkowy charakter.

W dalszej części wyjaśnień Konsorcjum PIG stwierdziło, że w przypadku kalkulacji cen usług projektowych „ciężko mówić o oszczędnych metodach wykonania zamówienia, wybranych rozwiązaniach technicznych, czy oryginalności projektu”. Konsorcjum PIG wyjaśniło, że ww. czynniki pozostają takie same dla wszystkich wykonawców. Mając to na uwadze tym bardziej trudno jest uznawać, że cena oferowana przez Konsorcjum PIG jest rynkowa, skoro odbiega aż tak znacznie od ofert innych wykonawców przy podobnych – jak twierdzi Konsorcjum PIG – metodach wykonywania zamówienia.

Konsorcjum PIG stwierdziło, że „wyjątkowo sprzyjające warunki wykonywania zamówienia dostępne dla wykonawcy oraz powierzenie wykonania całego zamówienia poprzez współpracujący bezpośrednio z Wykonawcą personel nie generuje dodatkowych kosztów po stronie naszego konsorcjum”.

Są to skrajnie ogólnikowe i wyjątkowo gołosłowne zapewnienia, które nic nie wnoszą do wyjaśnień rażąco niskiej ceny. Wykonawca nie rozwinął, czym są ww. wyjątkowo sprzyjające warunki wykonywania zamówienia dostępne dla wykonawcy. Wykonawca nie wyjaśnił też jakie to warunki, w jaki sposób z nich korzysta, ile konkretnie pozwalają mu one oszczędzić, czy są to warunki stałe i obowiązujące cały czas, czy tylko w konkretnym przedziale czasowym itd.

Należy stwierdzić, że niemal całe wyjaśnienia PIG sporządzono w podobnym charakterze. Przykładowo można przywołać kolejny fragment wyjaśnień, w którym Konsorcjum PIG stwierdził, że „Powyższa kalkulacja uwzględnia czas, w którym należy wykonać zamówienie wraz z prowadzeniem nadzorów autorskich oraz złożoność przedmiotowej inwestycji. Firma PIG Architekci Sp. z o.o. bazując na swoim wieloletnim doświadczeniu w realizacji prac projektowych wraz z prowadzeniem nadzorów autorskich potwierdza, że przedstawiona wycena w postępowaniu jest ceną realną i gwarantującą profesjonalne zrealizowanie przedmiotu umowy”.

Jest to kolejne gołosłowne zapewnienie, w którym ww. wykonawca wskazuje, że argumentem za realnością wyceny jest wieloletnie doświadczenie w realizacji prac projektowych wraz z prowadzeniem nadzorów autorskich. Problem w tym, że w wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny w żaden sposób nie udowodniono, jak szczegółowo i konkretnie, wspomniane wieloletnie doświadczenie w realizacji prac projektowych przekłada się na możliwość zaoferowania niższej ceny.

W orzecznictwie KIO od lat konsekwentnie wskazuje się, że prawidłowe wyjaśnienia ceny „muszą być konkretne i muszą wyczerpująco wskazywać wszelkie czynniki mające wpływ na cenę, tak by potwierdziły prawidłowość obliczenia zaoferowanej ceny i ujęcia wszystkich niezbędnych kosztów” (tak w wyroku KIO 1834/19, KIO 2586/17, bezwzględny nakaz konkretności wyjaśnień doskonale ujęto w wyroku KIO 2531/14, wskazując, że: „Można natomiast sformułować jeden generalny postulat, który przy ocenie wyjaśnień wykonawców powinien być bezwzględnie egzekwowany - wyjaśnienia powinny być konkretne. Stosowana powszechnie w dokumentach tego typu beletrystyka polegająca na mnożeniu ogólników o wielkim doświadczeniu wykonawcy, jego znakomitej organizacji produkcji, optymalizacji kosztów, wdrożeniu niezwykle nowoczesnych i energooszczędnych technologii, posiadaniu wykwalifikowanej acz taniej kadry, korzystnym położeniu jego bazy czy siedziby, etc. (...) przeważnie nic nie wnosi do sprawy i nie niesie informacji o żadnych możliwych do uchwycenia wartościach ekonomicznych. Jako taka, może być traktowana jedynie jako dopełnienie i tło dla bardziej konkretnych i wymiernych danych podawanych w ramach wyjaśnień, a nie ich podstawa czy zasadnicza treść. Informacje podawane w wyjaśnieniach powinny być więc na tyle konkretne, aby możliwe było ich przynajmniej przybliżone przełożenie na uchwytne i wymierne wartości ekonomiczne, a także możliwa ich weryfikacja oraz ocena wiarygodności.”

Wyjaśnienia Konsorcjum PIG nie spełniają podstawowego wymogu. Nie ma wątpliwości, że nieprzedstawienie w wyjaśnieniach ceny założeń i szczegółów kalkulacji dla potrzeb konkretnego przedmiotu zamówienia i określonych przez Zamawiającego wymagań oraz brak poparcia kalkulacji odpowiednimi dowodami, czyni wyjaśnienia gołosłownymi i bezużytecznymi.

W dalszej części wyjaśnień Konsorcjum PIG wskazało, że „realizował i realizuje zadania o podobnym stopniu złożoności polegające na wykonaniu dokumentacji projektowych, które zostały wykonane należycie za kwotę niższą do zaoferowanej w przedmiotowym postępowaniu”.

W oparciu o powyższe wykonawca przytoczył 4 projekty dot. wykonania dokumentacji projektowych dot. budowy pirsu zachodniego lotniska w Gdańsku, przebudowy części terminala lotniska w Gdańsku, przebudowy i rozbudowy terminala pasażerskiego wraz z wewnętrznym układem komunikacyjnym i budową oraz przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej oraz budową obiektów towarzyszących lotniska w Krakowie oraz projektu budowlanego i projektów

wykonawczych wraz z PFU budowy terminala i obiektów towarzyszących lotniska w Radomiu. Wykonawca podał przy tym powierzchnie ww. projektów i wartości projektów netto.

Należy zaprzeczyć twierdzeniu, że wskazane projekty są na tyle podobne i mają na tyle podobny stopień złożoności, aby można było je porównywać z przedmiotowym zamówieniem. Konsorcjum PIG i tym razem nie rozbudował swoich wyjaśnień i nie wykazał, na ile stopień złożoności wymienionych projektów był tożsamy z przedmiotem niniejszego zamówienia, co konkretnie powoduje, że projekty i ich ceny są porównywalne, dlatego uważa, że miarodajnym czynnikiem porównawczym jest cena za 1 m2 itd.

Projekty opisane w podpunktach 1) - 3) (str.3 wyjaśnień rażąco niskiej ceny z 6 lipca 2023 r.) w ogóle nie odnosiły się do przedmiotowego zamówienia. Nie dotyczą one zaprojektowania wieży kontroli ruchu lotniczego. Jedynym mianownikiem dla tych projektów jest to, że dotyczą lotniska. Przedmiotowe zamówienie zawiera szereg rozwiązań niewystępujących w przedstawianych przez Konsorcjum PIG projektach, przykładowo, Zamawiający w ramach CPK wymagając jednocześnie przygotowania dwóch wariantów wieży, czy też bardzo rozbudowanego raportowania z przebiegu procesu realizacji projektu. Zatem porównywanie cen za wykonanie projektu 1m2 dla zadań o różnym stopniu skomplikowania; o różnym zakresie prac jest pozbawione sensu.

Jedynie w przypadku projektu Lotniska Radom Sadków, mamy do czynienia z zaprojektowaniem wieży kontroli ruchu (Wieża PAŻP). Również przy tym projekcie Konsorcjum PIG stara się wykazać, że średnia cena projektowania 1 m2 Wieży PAŻP jest znacznie niższa niż średnia cena projektowania 1m2 w niniejszym postępowaniu, co ma

Konsorcjum PIG stwierdziło m.in, że „Powyższa analiza wskazuje jednoznacznie, iż zaoferowana cena za wykonanie przedmiotu zamówienia jest adekwatna do zakresu oraz gwarantuje jego należyte wykonanie, tj. cena projektowania 1m2 przedmiotowego zamówienia jest wyższa od cen podobnych zamówień wykonanych w krótszym czasie. Powyższa kalkulacja uwzględnia czas, w którym należy wykonać zamówienie wraz z prowadzeniem nadzorów autorskich oraz złożoność przedmiotowej inwestycji”.

Ww. fragment wyjaśnień pokazuje i potwierdza, że Konsorcjum PIG nie złożyło wystarczających wyjaśnień zaoferowanej przez siebie ceny. Konsorcjum nie wykazało podobieństwa pomiędzy projektami, analogii w poziomie złożoności zadań projektowych, nie udowodniło w jakim czasie należało zrealizować przedmiotowy projekt, co konkretnie powoduje, że projekty i ich ceny są porównywalne, dlatego uważa, że miarodajnym czynnikiem porównawczym jest cena za 1 m2 itd. Konsorcjum PIG nie wyjaśniło skąd mogłyby pochodzić w przedmiotowym postępowaniu oszczędności, za to w wyjaśnieniach stara się pokazać, że potrafi zaprojektować podobne wieże taniej.

W przeciwieństwie do głoślowych zapewnień Konsorcjum PIG, projekty referencyjne opisywane w wyjaśnieniach różnią się znacznie od projektu wieży w przedmiotowym postępowaniu. Są to dużo niższe wieże, z dużo mniejszym zakresem usług (w szczególności usług zarządczych i raportowania). Wobec wymienionych projektów postawiono także znacznie mniejsze wymagania również w zakresie prezentacji projektu (modele fizyczne, animacje), BIM, w tym z gotowością 4D i 5D, GIS, zrównoważonego rozwoju, certyfikacji środowiska, zarządzania procesem projektowym, zarządzania ryzykiem, zarządzania dokumentacją i harmonogramem oraz kosztorysowania i inżynierii wartości. Nie bez znaczenia jest także czas, kiedy ww. obiekty były projektowane. W przypadku projektu – Radom Sadków były to lata 2018-2020, a w przypadku Gdańska rok 2017-2018. Projektowanie Wieży Kontroli Lotów Warszawa Lotnisko Chopina (która wbrew informacji podanej przez PIG nie została zrealizowana) to rok 2019. Wieża TWR Poznań (przedmiotem zamówienia było wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla budowy TWR Poznań wraz z infrastrukturą techniczno-administracyjną oraz pełnienie nadzoru autorskiego w terminie tożsamym z terminem realizacji inwestycji) to lata 2012-2015. Wieża TWR Katowice (przedmiotem zamówienia było wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla Budowy wieży kontroli ruchu lotniczego TWR Katowice wraz z infrastrukturą technicznoadministracyjną – bez nadzoru autorskiego) to lata 2016-2017. Przykładowo w okresie 2017-2023 sama inflacja (średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług wg GUS) wyniosła: 2017 – 2,0%; w 2018 – 1,6%; w 2019 – 2,3%, w 2020 – 3,4%, w 2021 – 5,1%; w 2022 – 14,4%, w 2023 – 11,9% - łącznie przez te lata 40,7%. Trudno zatem uznawać takie wyjaśnienia za miarodajne.

Tym samym nie sposób uznać - tak jak usiłuje to czynić Konsorcjum PIG - że „analiza wskazuje jednoznacznie, iż zaoferowana cena za wykonanie przedmiotu zamówienia jest adekwatna do zakresu oraz gwarantuje jego należyte wykonanie”.

Dodatkowo, odnośnie wskazanego w treści wyjaśnień postępowania pn. „Budowa wieży kontroli ruchu lotniczego w Porcie Lotniczym Warszawa wraz z infrastrukturą technicznoadministracyjną” należy zauważyć, że w treści pisma Konsorcjum PIG wskazało na wartość kontraktu w wysokości 1 208 844,00 zł netto. Jest to jednak tylko kwota jaką

zamawiający zamierzał przeznaczyć na zrealizowanie zamówienia. Konsorcjum PIG nie podało, ile rzeczywiście zamawiający musiał przeznaczyć na realizację zamówienia i co istotne nie wspomniało także, że złożyło w tym postępowaniu ofertę z ceną 4 305 000,00 zł. Jest to kolejny dobitny dowód na to, że Konsorcjum PIG podeszło do składania wyjaśnień nierzetelnie, a w konsekwencji złożyło wyjaśnienia fragmentaryczne, niejednoznaczne i nawet mogące wprowadzać Zamawiającego w błąd.

W związku z fragmentem wyjaśnień dotyczącym porównań w zakresie cen projektów za wieże kontroli ruchu lotniczego warto także zauważyć, że Konsorcjum PIG nie dołączyło do przedmiotowych wyjaśnień żadnych dowodów. Tym samym ww. wykonawca nie spełnił żądań wezwania oraz wymogów ustawowych w zakresie wyjaśnień rażąco niskiej ceny co oznacza, że jego oferta powinna zostać odrzucona.

Kolejną nieprawidłowością wyjaśnień jest zdawkowe omówienie elementów ceny związanych z należyтым wykonaniem zamówienia, a w przypadku pytania o podwykonawców nawet całkowity brak odpowiedzi na pytanie Zamawiającego.

Na prośbę Zamawiającego o wskazanie uwzględnienia w zaoferowanej cenie cen aktualnie stosowanych na rynku w odniesieniu do zaplanowanego zaangażowania zasobów ludzkich oraz technicznych, Konsorcjum PIG odpowiedziało, że fakt obliczenia ceny przy zachowaniu aktualnie stosowanych cen rynkowych potwierdza załączona do wyjaśnień kalkulacja.

I w tym przypadku Konsorcjum PIG nie zawarło w ww. kalkulacji wyjaśnienia odnoszącego się do aktualnie obowiązujących cen rynkowych, nie wspominając o dowodach to potwierdzających.

Kwestia braku udzielenia odpowiedzi na pytanie Zamawiającego o wycenę prac podwykonawców ze wskazaniem w tym zakresie otrzymanych ofert dla pracy osób, sprzętu lub gotowych usług.

Zawarto w wyjaśnieniach stwierdzenie, że „powierzenie wykonania całego zamówienia poprzez współpracujący bezpośrednio z Wykonawcą personel nie generuje dodatkowych kosztów po stronie naszego konsorcjum”.

Sformułowanie nie pozwala na jednoznaczne rozstrzygnięcie, czy Wykonawcy chodziło o powierzenie wykonania całego zamówienia poprzez współpracujący bezpośrednio z Wykonawcą personel, czy też powierzenie wykonania całego zamówienia współpracującemu bezpośrednio z Wykonawcą personelowi.

Druga interpretacja wydaje się być bardziej optymistyczną z punktu widzenia wykonawcy Konsorcjum PIG. Jednak nawet gdyby pójść tą drogą rozumowania, to przez brak konkretnych i jednoznacznych wyjaśnień rażąco niskiej ceny nie sposób ustalić, o jaki rodzaj współpracy wykonawcy z tym personelem chodzi, czy jest to personel zatrudniony przez Konsorcjum PIG, czy też współpracujący za zasadzie B2B. W konsekwencji nie wiadomo, czy jednak nie dochodzi do powierzania wykonania części zamówienia innym podmiotom na zasadach podwykonawstwa. Konsorcjum PIG nie odpowiedziało na to pytanie Zamawiającego.

Nie sposób uznać, że dowodami są też złożone zestawienie kosztów czy tabela kosztów personelu. W dokumentach tych Konsorcjum PIG przedstawiło własne kalkulacje wyliczenia dotyczące oferowanych usług. Konsorcjum PIG nie złożyło jednak żadnych dowodów, które wykazywałyby z czego te wyliczenia wynikają i dlaczego przyjęte stawki są miarodajne, uzasadnione i rynkowe.

KIO 1197/19, KIO 1200/19: „Za ogólnikowe należy również uznać twierdzenia wykonawcy o ogromnym doświadczeniu, znajomości i doświadczeniu w poruszaniu się po obszarze zamówień publicznych, zaś niepoparte dowodami twierdzenia co do nowoczesnego parku maszynowego czy też zespołu pracowników. Ponadto wykonawca nie złożył żadnych umów o pracę, szczegółowego kosztorysu potwierdzającego zaoferowaną cenę, żadnych dowodów potwierdzających jego kalkulację. Zatem zgodzić należało się, że przyjęta kalkulacja jest jedynie głośnym oświadczeniem wykonawcy.”

Złożone zestawienie kosztów i kalkulacja własna stanowiące załączniki do pisma Konsorcjum PIG, niepoparte dowodami są jedynie oświadczeniem własnym Konsorcjum PIG. Można więc powiedzieć, że te zestawienia i kalkulacje stanowią część wyjaśnień i gdyby zawarto je wprost w treści pisma z wyjaśnieniami, to Zamawiający zapewne nie potraktowałby ich jako oddzielnego dowodu. Złożenie tych kalkulacji w odrębnym dokumencie także nie powinno nadawać im takiego charakteru.

KIO 1894/19: „Wyjaśnienia udzielone przez odwołującego tylko częściowo zostały poparte złożonymi wraz z nimi dowodami. Nie przekonały Izby przedstawione w tym zakresie przez odwołującego wyjaśnienia, iż na obecnym etapie prowadzonego postępowania oferty podwykonawców nie stanowią jednoznacznego dowodu przyjętych cen, lecz stanowią jedynie podstawę sporządzenia przez wykonawcę jego własnej kalkulacji. Trzeba bowiem podkreślić, iż

sporządzone przez wykonawców kalkulacje stanowią również wyjaśnienia wykonawcy (to, czy zostaną przedstawione jako ich część czy jako załącznik do pisma zawierającego wyjaśnienia stanowi wybór wykonawcy), które powinny zostać poparte dowodami, za które w szczególności należy uznać dokumenty na podstawie których takie kalkulacje zostały opracowane. Obowiązek złożenia wraz z wyjaśnieniami dowodów z pewnością dotyczy dokumentów mających podstawowe znaczenie dla dokonanej wyceny, których złożenie nie naraża wykonawcom dużych problemów."

Odwolujący pragnie podkreślić, że obalenie przez wykonawcę domniemania rażąco niskiej ceny, powstałego wskutek wezwania przez Zamawiającego, musi nastąpić poprzez złożenie wyjaśnień i poparcie ich dowodami, co jasno i wyraźnie wynika z art. 224 ust. 1 Pzp, jak i z wezwania Zamawiającego.

W wezwaniu przewidziano też sytuację, że gdyby z jakiegoś powodu wykonawca nie był stanie dołączyć do wyjaśnień stosownych dowodów, musiałby w takiej sytuacji wyjaśnić dlaczego nie mógł dołączyć do wyjaśnień takich dowodów. Należy stwierdzić, że w skutek braku dołączenia do przedmiotowych wyjaśnień jakichkolwiek dowodów, niniejszy obowiązek zaktualizował się wykonawcy Konsorcjum PIG i wykonawca ten także i temu obowiązkowi nie sprostął. W wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny Konsorcjum PIG brak jest bowiem jakichkolwiek informacji uzasadniających brak dołączenia do wyjaśnień stosownych dowodów. Jest to więc kolejne uchybienie żądaniom Zamawiającego. W tym kontekście warto wspomnieć o tezie Konsorcjum PIG, jaką zawarto w ww. wyjaśnieniach. Konsorcjum oznajmiło, że „Pragniemy zauważyć, że wykonawca, kalkulując cenę oferty, bierze pod uwagę wyłącznie koszt realizacji zamówienia (w tym możliwe ryzyka) oraz zysk (por. KIO 2268/2011). Ponieważ charakter usługi będącej przedmiotem zamówienia jest niematerialny, tj. opiera się w przeważającej większości na wiedzy i doświadczeniu projektantów, trudno jest wyznaczyć minimalny poziom cenowy oraz przedstawić dowody odnoszące się do elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny”.

Należy wskazać, że trudności w przedstawieniu dowodów, o jakich pisze Konsorcjum PIG w żadnym wypadku nie usprawiedliwiają braku dołączenia do wyjaśnień stosownych dowodów zgodnie z żądaniem Zamawiającego.

Konsorcjum PIG nie ujęło w kalkulacji wszystkich kosztów realizacji zamówienia oraz wielu z nich nie doszacowało. Przedstawiona kalkulacja jest niepełna i fragmentaryczna, i tak jak pozostałe części wyjaśnień wykonawcy Konsorcjum PIG, nie przyczynia się do skutecznego wykazania, że cena ofertowa nie jest rażąco niska.

Konsorcjum PIG założyło, że zrealizuje Etap 3 projektu, tj. Projekt koncepcyjny w ciągu 60 dni. Jak wynika natomiast z Rozdziału 6 Tomu II OPZ pn. Harmonogram, wykonawca zobowiązany jest do wykonywania umowy wykonawczej zgodnie z terminami określonymi w tabeli znajdującej się pod ustępem 5 ww. Rozdziału 6 Tomu II OPZ. Jak wynika z ww. tabeli, jako termin na wykonanie Etapu 3,

Zamawiający przewidział 105 dni (początek biegu terminu od 116 dnia od dnia zawarcia umowy – upływ terminu 220 dnia od dnia zawarcia umowy).

O ile wskazanie w kalkulacji terminu 60 dni nie eliminuje Konsorcjum PIG z postępowania

(w ust. 6 Rozdziału 6 Tomu II SWZ lit. a) wskazano, że ww. termin kluczowy oznacza termin do którego wykonawca musi przekazać Zamawiającemu zgodnie z zasadami określonymi OPZ-W wszystkie Produkty wchodzące w skład danego Etapu oraz spełnić wszystkie pozostałe przesłanki dokonania Odbioru Etapu określone w Umowie [w tym w OPZ]), o tyle ilustruje to jak nierealistycznie i nierzetelnie sporządzono ww. kalkulację. Trudno stwierdzić, czy Konsorcjum PIG przyjęło w tym zakresie zbyt optymistyczne założenia, czy po raz kolejny stwierdziło, że Zamawiający nie zna realiów rynku i ponownie „przeszacował”.

Ww. działanie Konsorcjum PIG nie pozostaje bez wpływu na założone koszty wykonania zamówienia i w konsekwencji na prawdziwość oświadczeń dotyczących zgodności kalkulacji ceny z prawem pracy i na zapewnienia o skonstruowaniu ceny z uwzględnieniem wymogów dotyczących płacy minimalnej. Zgodnie bowiem z kalkulacją kosztów personelu, Konsorcjum PIG płaci niektórym projektantom wchodzącym w skład personelu kluczowego jedynie 40 zł za roboczogodzinę (projektant w specjalności inżynierii drogowej). Do tego dochodzi asystent projektanta, którego stawka wynosi 45 zł za roboczogodzinę. W sytuacji, gdy na realizację Etapu 3 Konsorcjum PIG będzie musiało poświęcić znacznie więcej czasu, płaca ww. osób w przeliczeniu na roboczogodzinę spadnie poniżej minimalnego wynagrodzenia za pracę. Dość wspomnieć, że od 1 lipca 2023 minimalna stawka godzinowa brutto wyniosła roku 23,50 zł (około 21 zł netto). Przy realnych i zgodnych z OPZ założeniach co do Etapu 3 i tych samych kosztach jakie Konsorcjum PIG zakłada obecnie – minimalna stawka godzinowa - nie zostanie osiągnięta.

Następnie, podkreślić należy, że w złożonej kalkulacji Konsorcjum PIG założyło zdecydowanie za małą liczbę osób potrzebnych do zrealizowania całego projektu. W związku z tym kalkulacja ceny zaoferowanej jest wysoce

niedoszacowana. W kalkulacji kosztów personelu nie wskazano, ile osób na dane stanowisko wykonawca Konsorcjum PIG zamierza przeznaczyć do realizacji poszczególnych etapów projektu. W tej sytuacji założyć należy, że Konsorcjum PIG oświadczyło, iż zaangażuje po jednej osobie na każde z wymienionych stanowisk.

Przyjęcie odmiennej interpretacji ww. kalkulacji nie jest możliwe, gdyż oznaczałoby uprawnienie do manipulowania tą kalkulacją i dowolność jej zmiany już po złożeniu wyjaśnień rażąco niskiej ceny. Konsorcjum PIG mogłoby próbować przyjąć, że skoro nie wskazano liczby osób obok danej funkcji, to liczba ta jest nieograniczona. Wówczas jednak doszłoby do zmiany w łącznym wynagrodzeniu przewidzianym dla tych osób, a tym samym do zmiany w przyjęciu łącznych kosztów zatrudnienia. Na obecnym etapie postępowania takie działania są niedopuszczalne.

Ze złożonej kalkulacji wynika przykładowo, że cały projekt w zakresie danej specjalności zostanie zrealizowany przez jednego konstruktora.

Podobnie jest w przypadku Personelu Dodatkowego. W poszczególnych etapach gdzie wskazany jest Personel Dodatkowy tj. projektanci – członkowie zespołów projektowych, nie objęci zgłoszeniem w wykazie personelu w postępowaniu przetargowym na zamówienie wykonawcze oraz asystenci projektantów – członkowie zespołów projektowych, nie objęci zgłoszeniem w wykazie personelu w postępowaniu przetargowym na zamówienie wykonawcze, Konsorcjum PIG wskazuje tylko 1 osobę dodatkowego projektanta i 1 osobę dodatkowego asystenta.

Konsorcjum PIG - odmiennie od realiów rynkowych - założyło, że największą część pracy wykonywać będą osoby wchodzące w skład personelu zarządzającego i kluczowego. Dodatkowi projektanci i asystenci projektować będą jedynie w niewielkim wymiarze czasu.

Ww. sytuacja powtarza się w niemal każdym z etapów projektu oprócz etapu 8: zamknięcia projektu/demobilizacji. Wyraźnie widać więc, że w kalkulacji ceny wykonawcy Konsorcjum PIG występuje olbrzymie niedoszacowanie po stronie wymaganych zarobków osobowych.

Kwestia desygnowania zbyt małej liczby osób do realizacji projektu nie jest jednak jedyną wadą wyliczenia przedstawionego przez Konsorcjum. Pominięto m.in. konieczność opłacenia bardzo istotnych uczestników procesu projektowego co stanowi istotny element ceny łącznej.

Jak wynika z ust. 17 pkt 4.1 Prace Projektowe – Zamówienia Wykonawcze Rozdział 4 Tomu II OPZ, Dokumentacja Projektowa musi obejmować m.in. następujące specjalizacje projektowe oraz eksperckie: a) badania geotechniczne oraz ocena posadowienia obiektów; d) instalacje: sanitarne, elektryczne, niskoprądowe; e) instalacje i systemy przeciwpożarowe; j) kształtowanie krajobrazu i projektowanie zieleni; l) projektowanie fasad; p) akustyka, ochrona przed hałasem i wibracjami; q) ochrona środowiska; r) zrównoważony rozwój, certyfikacja środowiskowa; s) bezpieczeństwo pożarowe; t) bezpieczeństwo i higiena pracy;

Do realizacji tego typu projektów wymagane jest zaangażowanie całego grona ekspertów, których w wycenie Konsorcjum pominięto. Są to m.in. Projektant Fasad, Projektant Akustyki, Projektant Zieleni, Rzeczoznawca SANEPID/BHP czy Rzeczoznawca PPOŻ.

Tytułem przykładu, zaangażowanie takich ekspertów, np. Rzeczoznawcy PPOŻ jest wymagane w ustawie Prawo budowlane. Wymaga tego specyfika projektowanego obiektu, gdyż będzie on wyposażony jedynie w jedną klatkę schodową. Wobec tego konieczne jest odpowiednie zaprojektowanie obiektu uwzględniające właściwe, przewidujące specyfikę tego obiektu, odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych, a w tym przypadku rozwiązanie zamienne w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 – 3 pkt 5) ustawy Prawo budowlane, właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę składa do właściwego ministra wniosek o udzielenie zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych i dołącza do tego wniosku ekspertyzę rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz postanowienie wyrażające zgodę na zastosowanie rozwiązań zamiennych w stosunku do wymagań ochrony przeciwpożarowej.

Konieczność uwzględnienia w projekcie wieży takich zapisów przewiduje też powyższe reguły ustawy prawo budowlane:

„Obiektami budowlanymi istotnymi ze względu na konieczność zapewnienia ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem, których projekty zagospodarowania działki lub terenu, projekty architektoniczno-budowlane oraz projekty techniczne wymagają uzgodnienia, są:

1) budynek zawierający strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V;

2)budynek średniowysoki (SW), wysoki (W) lub wysokościowy (WW), zawierający strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III lub ZL IV"

Jak wskazano wyżej, praca właściwego eksperta, a tym samym jego koszt to nieodzowne elementy ceny za wykonanie przedmiotowego zamówienia.

Kwoty, których Konsorcjum PIG nie ujęło w swojej kalkulacji są wysokie. Koszty zatrudnienia ww. ekspertów mają znaczący wpływ na ostateczną cenę oferty i stanowią istotną część składową ceny łącznej oferty.

Przykładowo koszt pracy Rzeczoznawcy ds. PPOŻ w przedmiocie wykonania niezbędnej w tym projekcie części zadań wynosi około 550.000 zł. Jest to kolejny ze znaczących elementów składowych ceny, które Konsorcjum PIG całkowicie pominęło w swoich wyliczeniach.

Kolejnym dowodem na brak rzetelności w wycenie kalkulacji złożonej przez wykonawcę Konsorcjum PIG, a zarazem kolejnym istotnym czynnikiem cenotwórczym, jakiego nie ujęło w swojej ofercie, jest koszt Projektanta fasad i elewacji. Kwota wynagrodzenia takiego Projektanta z tytułu wykonania projektów w zakresie fasad i elewacji wynosi ok. 450.000 zł.

W efekcie, chcąc zrealizować projekt będący przedmiotem niniejszego zamówienia Konsorcjum PIG nie tylko przeznaczy na pokrycie dodatkowych kosztów wynikających z niedoszacowania całą rezerwę przewidzianą na niespodziewane wydatki ale także cały swój zysk, co powoduje, że przedmiotowe zamówienie będzie realizowane ze stratą.

W celu wykazania jak znacznie niedoszacowana jest kalkulacja kosztów personelu którą przedstawiło Konsorcjum PIG, Odwołujący wraz z Odwołaniem przekazuje korektę kalkulacji Konsorcjum PIG zakładającą minimalny stan osobowy niezbędny do zrealizowania projektu. Kalkulacja wskazuje na faktyczne zapotrzebowanie w zakresie zatrudnienia, bądź współpracy z większą liczbą projektantów i asystentów projektantów niż przedstawiło to Konsorcjum.

W kalkulacji Odwołujący przewidział też koszty zatrudnienia ww. specjalistów, których w swojej wycenie Konsorcjum PIG pominęło, mianowicie Projektanta Fasad, Projektanta Akustyki, Projektanta Zieleni, Rzeczoznawcy SANEPID/BHP cz Rzeczoznawcy PPOŻ.

/Dowód nr 2: PIG_Załącznik nr 3_Koszty personelu_revJSK_ja02082024 (003)/ Na czerwono zaznaczono faktyczne dodatkowe zapotrzebowanie osobowe.

Jak wynika z powyższego, różnica pomiędzy kalkulacją Konsorcjum PIGi faktycznym zapotrzebowaniem bazującym na roboczogodzinach Konsorcjum PIG wynosi 2 479 840,00 PLN. Kwota ta wynika przede wszystkim z niedoszacowanego Personelu Dodatkowego oraz innych osób (specjalistów) biorących udział w procesie projektowym. Tym samym, w kalkulacji Konsorcjum PIG na realizację projektu przewidziano łącznie 48.808 roboczogodzin, podczas gdy realny szacunek to 103.752 roboczogodziny.

W poprawnej kalkulacji, Odwołujący pominął stawki personelu, jakie w wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny przedstawiło Konsorcjum PIG. Stawki te budzą także wątpliwości co do ich realności i rynkowości.

Zamówienie może zostać bowiem zrealizowane wyłącznie dzięki pracy wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Mowa tu przecież o wieży kontroli ruchu lotniczego największego lotniska w Polsce i jednego z największych lotnisk w Europie. Jest to obiekt o ogromnym, krytycznym znaczeniu. Konsorcjum PIG zakłada, że przy projektowaniu takiego obiektu dla Konsorcjum pracować będą osoby opłacane w przedziale m.in. 40-50 zł (dane z

Odwołujący chciałby porównać stawki jakie przedstawiło Konsorcjum PIG ze stawkami rynkowymi, jakich wykazania żądał w wezwaniu Zamawiający, a jakie opisują w sposób obiektywny dostępne na rynku opracowanie (tutaj m.in. SEKOCENBUD)

Powyższa grafika ilustruje znaczny wzrost stawek za roboczogodzinę, które obecnie wynoszą średnio ponad 130 zł. Jest to też jednoznaczny dowód na bezzasadność powoływania się przez Konsorcjum PIG w wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny na wycenę projektów sprzed 8 czy 11 lat i na nierealność przedstawionych kalkulacji.

Warto w kontekście oferowanych wynagrodzeń dla personelu Konsorcjum odwołać się także do Regulaminu Honorariów Architekta, który Odwołujący załącza do Odwołania. /Dowód nr 3/.

Z przedstawionego dokumentu wynika, że stawki roboczogodziny za projekt o takiej wartości powinny opiewać na następujące kwoty:

za prace standardowo świadczone przez szefa biura architektonicznego lub wysoko kwalifikowanego projektanta 320 – 600 PLN / godz

za prace, dla których świadczenia niezbędna jest wiedza zawodowa architekta – standardowo świadczone przez architekta prowadzącego project 160 - 300 PLN / godz

za prace, dla których świadczenia niezbędna jest wiedza zawodowa architekta – standardowo świadczone przez architekta asystenta projektanta 120 - 260 PLN / godz.

za prace, dla których świadczenia niezbędne są kwalifikacje kreślarza lub innego pracownika technicznego lub administracyjnego 80 - 200 PLN / godz.

Budżet płacowy dla takiego rodzaju obiektu powinien być znacznie większy, powinien zakładać budżet płacowy w wysokości min. 6% wartości kosztu całkowitego inwestycji.

Regulamin stworzony został po to, by wyposażyć architektów w uniwersalny odnośnik dotyczący stawek obowiązujących na rynku. Jest to odpowiedni odnośnik przy szacowaniu cen na potrzeby zamówienia publicznego.

Konsorcjum PIG nie dostosowało stawek za rbg do realiów rynkowych, o jakich można dowiedzieć się z zestawień Sekocenbud, ani też do Regulaminu Honorariów Architekta. Stawki Konsorcjum PIG są na tle stawek, o jakich mowa w ww. źródłach bardzo niskie i nierynkowe. Nie sposób przyjąć realności tak niskich stawek, ponieważ Konsorcjum nie załączyło do swojej kalkulacji dowodów, które mogłyby potwierdzić, jakie stawki oferuje, np. zanonimizowanych umów o pracę, bądź umów o współpracy z danym projektantem.

KIO 1981/20, m.in., że „Z treści wyjaśnień nie wynika na jakiej podstawie Odwołujący określił wysokość stawek wynagrodzenia specjalistów, tj. czy są to, przykładowo, stawki obowiązujące u Odwołującego, czy uśrednione stawki rynkowe. W tym zakresie zaprezentowana przez Odwołującego argumentacja, sprowadzająca się do twierdzenia, że są to stawki powyżej minimalnego wynagrodzenia za pracę, nie mogła się ostać, nie stanowi ona bowiem potwierdzenia, że Odwołujący ma możliwość zatrudnienia wspomnianych w wyjaśnieniach specjalistów za wynagrodzenie w nich wskazane. W konsekwencji Odwołujący zobligowany był do przedstawienia dowodów potwierdzających realność zaoferowanych stawek, czego - wbrew wezwaniu Zamawiającego - nie uczynił. Dowodem takim, zdaniem Izby, nie jest szczegółowa kalkulacja kontraktu, załączona do kalkulacji/tabeli kosztowej i objęta tajemnicą przedsiębiorstwa, jako że nie potwierdza ona wspomnianych wcześniej okoliczności.” Powyższe stanowisko Izby w całej rozciągłości znajduje zastosowanie w przedmiotowej sprawie. Nie jest wystarczające złożenie wyjaśnień wymieniających jedynie wysokość ponoszonych kosztów (stawek godzinowych) bez udowodnienia prawidłowości ich ujęcia stosownymi, dołączonymi do wyjaśnień dowodami.

Fakt, że Konsorcjum PIG, jak samo przyznało, że „trudno” było przedłożyć dowody na poparcie wyliczeń w przedstawionej kalkulacji nie ma żadnego znaczenia i w żaden sposób nie usprawiedliwia zdawkowych, ogólnikowych i nieopartych dowodami wyjaśnień rażąco niskiej ceny.

Za dowód w powyższych znaczeniu nie można uznać zestawienia (kalkulacji) dołączonego do wyjaśnień Konsorcjum PIG

Kolejnym przykładem nierealności wyjaśnień rażąco niskiej ceny jest choćby koszt wynikający z pkt 2.3.4 Tomu IV OPZ, gdzie zobowiązano wykonawcę do opracowania i przedłożenia w ramach Planu Realizacji Projektu procedury umożliwiającej skuteczne zarządzanie i łagodzenie skutków zmian projektowych. Konsorcjum PIG nie ujęło w swojej cenie personelu zarządzającego zmianą ani też kosztów uzgodnień (np. ULC.), oraz jak wynika z OPZ_TOM_IV, 7 oraz z produktów każdego Etapu z OPZ_TOM_III - raportów do Zamawiającego. Podobnie, pominięto koszty wykonania badań geologicznoinżynierskich oraz geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych, do których uwzględnienia, jak wynika z OPZ_TOM_III, pkt 4.15, pkt 3.3.3. pkt 4, 3.4.3 pkt 3, 4 i 5 był obowiązany. Przykładowo dla Wieży Kontroli Lotów na Lotnisku Chopina koszt takiej usługi (rok 2019) to 20 400,00 zł netto (wykonanie jedynie 4 wierceń: dwóch głębokości 15m i dwóch głębokości 30m)

Nie wyceniono także:

- stworzenia dokumentacji niezbędnej do uzyskania pozwoleń wodno-prawnych (OPZ_TOM_III, 3.4.3 pkt. 6);
- wykonania specjalistycznych projektów zabezpieczenia i odwodnienia głębokiego wykopu (OPZ_TOM_III, 3.5.3 pkt 2. b) ii);
- współpracy z Zamawiającym w zakresie wykonania certyfikacji zrównoważonego budownictwa (OPZ_TOM_III, 4.9);
- wykonania świadectwa charakterystyki energetycznej (OPZ_TOM_III, 3.4.3 pkt 3 b);

- wyceny wykonania kosztów KIP i raportu środowiskowego (OPZ_TOM_III, 3.4.2. pkt. 3 i 4);
- raportów zgodności do Zamawiającego (np. OPZ_TOM_III, 3.4.3, pkt.2 i pkt 10. g) iv.);
- uzgodnień PPOŻ, opracowania warunków PPOŻ, scenariusza pożarowego, instrukcji bezp., symulacji oddymiania i ewakuacji, matrycy sterowań i innych założeń ppoż jak np. kosztów uzyskania odstępstw o których wspomniano wyżej (OPZ_TOM_III, 4.4).
- uzgodnień sanepidowskich (OPZ_TOM_III, 3.4.4 pkt 1);
- uzgodnień BHP (OPZ_TOM_IV, pkt 3.9.1.3 pkt 1);
- projektu oznakowania (OPZ_TOM_III, pkt 3.5.3. pkt. 2 i));
- opracowania STWiORB, (OPZ_TOM_III, 3.5.4.pkt 1 w szczególności c) i 3.6.4 pkt 1. A));
- animacji (OPZ_TOM_III, 3.3.3 podpunkt 5);
- wizualizacji (np. OPZ-TOM_III, 3.2.3 pkt 1 d) vii oraz pkt 4 - identycznie w kolejnych etapach);
- modeli fizycznych (OPZ-TOM_III, 3.3.3 pkt 6);
- analiz widoczności (sala operacyjna) (OPZ_TOM_III 3.2.2 pkt 2 i 3.2.4 pkt 1 -3);
- hałasu i wibracji (OPZ_TOM_III, 4.11);
- analiz kosztowych na każdym etapie (od wariantowania – dla 2 wariantów) (Produkty każdego etapu w OPZ_TOM_III a także OPZ_TOM_IV, 2.3.7, 2.3.8 oraz OPZ-TOM_II, 4.1 pkt 2 i 3);
- analiz zgodności z założeniami Zamawiającego (hasło „raport zgodności” w OPZ_TOM_III);
- zgodności projektu z wymogami innych Projektantów (MCE. MA, itd.) i dokumentami (Master Plan, Decyzja Środowiskowa, etc.) (np. OPZ-TOM_III, 5.1.2 i 5.1.3).

Konsorcjum PIG uwzględniło w swojej wycenie personelu łączny koszt przez wszystkie etapy projektu w osobie jednego Koordynatora BIM = 352 000zł oraz "łączny koszt obsługi BIM wraz z oprogramowaniem: 5.555,- zł x 36 m-cy = 200.000 zł". Zgodnie z zapisami OPZ_TOM_IV, punkt 3.9, wymogi Zamawiającego odnośnie Modelowania Informacji Budowlanej (BIM) są na bardzo wysokim poziomie. Zamawiający zamierza uzyskać cyfrowe, inteligentne modele obiektowe (PIM - Informacyjny Model Projektowy, na podstawie którego powstanie AIM – Informacyjny Model Eksploatacyjny fizycznych aktywów i systemów, aby wesprzeć efektywny proces decyzyjny.”; Modele Projektowe opracowywane w oparciu o standardy CAD, GIS i BIM wynikające z wybranych przez Zamawiającego norm, w tym w szczególności w oparciu serię norm PN-EN ISO 19650; Koordynacyjny Model Projektowy całkowicie skoordynowany ze wszystkimi branżami i głównym Federacyjnym Modelem Projektowym [skoordynowany z innymi Projektantami CPK: MA, MCE, itd.); odpowiednie poziomy dokładności LOD; przestrzeganie EIR; Modele Projektowe służące do symulacji (np. trzęsienia ziemi, ruchu samolotów); zarządzanie kolizjami, gotowość 4D i 5D. Z tego wynika, że każda z branż (przykładowo: konstrukcyjna, instalacyjna, drogowa, projektowanie fasad) jak i usług (przykładowo: specjalizacja ds. ppoż, specjalizacja ds. bezpieczeństwa, kosztorysowanie) należy wykonać w metodyce BIM. Będzie to wymagało kilku do kilkunastu licencji specjalistycznego oprogramowania BIM (koszt roczny jednej licencji Revit dla projektanta, która umożliwia spełnienie ww. wymogów Zamawiającego to 15 763 zł brutto; koszt roczny jednej licencji Revit dla Koordynatora BIM to 19 275 zł brutto – zobacz poniższy link. <https://www.autodesk.pl/products/revit/overview?term=1-YEAR&tab=subscription> <https://www.autodesk.pl/collections/architecture-engineering-construction/overview?term=1YEAR&tab=subscription>

Wycena winna zatem uwzględniać udział wyspecjalizowanego personelu koordynacji międzybranżowej w zespole każdej branży, oraz projektantów, asystentów i innych specjalistów (np. Kosztorysant) poruszających się w środowisku BIM oraz wykonanie zadań projektowych w BIM (OPZ_TOM_IV, cały pkt 3.9). Tych informacji nie znajdziemy w wyjaśnieniach Konsorcjum PIG.

W konsekwencji Konsorcjum pominęło w kalkulacjach wiele istotnych elementów związanych z modelowaniem BIM, których uwzględnienie ma istotny wpływ na cenę ostateczną.

Dodatkowo, ujęte w wyliczeniach koszty wskazane w ad 7 i ad 8 pisma Konsorcjum PIG z

6 lipca 2023 (Załącznik nr 2 Zestawienie) budzą wątpliwości co do ich realności. Na przykład w wyjaśnieniu kosztu określonego jako „Koszty transportu, środków komunikacji, np. koszt pojazdów, biletów, noclegów oraz koszty delegacji”, Konsorcjum wskazało, że „biuro PIG znajduje się w Warszawie, więc w bliskiej odległości zarówno od siedziby Zamawiającego jak i

miejsca planowanej inwestycji nie planujemy ponosić w tych pozycjach znaczących kosztów". Konsorcjum PIG zdaje się pomijać fakt, że plac budowy będzie znajdował się w Baranowie a nie w Warszawie. Wyjazdy na miejsce budowy będą wiązać się więc z kosztami. Poza tym, pomija fakt, że biuro GMT (partnera konsorcjum) znajduje się w Mysłowicach. Dojazd i powrót z Mysłowic do Baranowa najkrótszą (w km) trasą to 560 km.

Pełniąc nadzór autorski zgodnie z warunkami zamówienia należy przyjąć, że w zamówieniu brać powinni udział specjaliści z 6 branż, przez okres 18 miesięcy. Przyjmując średnio 2 wizyty/miesiąc dla każdej branży, daje to 216 wizyt na budowie. W tej kalkulacji ujęte powinny zostać także wizyty projektantów z Mysłowic (siedziba partnera – GMT sp, z o.o.).

W oparciu o powyższe, koszt wizyt znacznie wzrośnie. Obecny koszt przedstawiony przez Konsorcjum jest nierealny, w szczególności biorąc pod uwagę czas trwania Nadzorów Autorskich (OPZ Dla Etapu 7 ("Nadzór Autorski")) i jego ciągły charakter usług. Okres Nadzoru Autorskiego to osiemnaście miesięcy. Wynikająca z Kalkulacji ilość wizyt Personelu i Projektantów to 1083 osobo-dni (które wyliczyć należy zgodnie z OPZ Tom II, pkt 6. Harmonogram, tabela 2 tj. 490 dni (Etap 1 - Etap 6) od momentu zawarcia Umowy + 548 dni (18 miesięcy = 548 dni dla Etapu 7) + 45 dni (Etap 8) po zakończeniu Etapu 7). W związku z tym, na podstawie zestawienia kosztów złożonego przez Konsorcjum PIG należy wskazać, że na wizyty w ramach nadzoru autorskiego wykonawca ten przeznaczył:

$76.900 \text{ PLN} / 1083 \text{ dni} = 71 \text{ PLN}$ dziennie do podziału na każdego w danym dniu zaangażowanego uczestnika procesu projektowego. W oparciu o powyższe koszt ten przy podziale na uczestników procesu projektowego kształtuje się następująco:

-1 osoba 71 PLN/dzień - 10 osób 7,10 PLN/dzień

-20 osób 3,55 PLN/dzień itd.

Należy przy tym pamiętać, że koszty te przeznaczone są na dojazdy uczestników procesu projektowego z Warszawy ale także i z Mysłowic.

Również wyliczenia Konsorcjum PIG z 6 lipca 2023 r. (Załącznik nr 2 – zestawienie kosztów), w zakresie kosztów związanych z pozyskaniem niezbędnych decyzji, zgód i opinii, zakłada wydatkowanie nierealnej kwoty 34.000 PLN + VAT. W kwocie tej najwyższą wartość stanowi zdaniem Konsorcjum PIG numeryczna mapa do celów projektowych oraz inne koszty pełnomocnictw i opłat administracyjnych. Pozycja ta jest zaniżona, biorąc pod uwagę ilość pełnomocnictw niezbędną przy tym zagadnieniu, jak oraz ilość i wysokość koniecznych do uiszczenia opłat administracyjnych. Na przykład zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Infrastruktury z 1 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia stawek opłat lotniczych obowiązujących w 2023 r., samo wydanie przez Urząd Lotnictwa Cywilnego zgody na odstępstwo od wymogów dotyczących powierzchni ograniczających przeszkody (wymagane dla przedmiotowej wieży) to koszt 3.398 PLN.

Dodatkowo, w zakresie ad 4 pisma z 23 lipca 2023 r. – Załącznik nr 2, Konsorcjum twierdzi, że na potrzeby realizacji projektu wynajmie jedno biuro, a wykonawca działa w ramach konsorcjum, potrzebne mu będą minimum dwa biura. Koszty najmu, jakie Konsorcjum PIG założyło w swojej kalkulacji będą zatem wyższe od założonych. Okres najmu na 36 miesięcy.

Wyjaśnienia Konsorcjum nie uzasadniają rzetelności wyceny. Nie spełniają wymogów, jakie wynikają w tym zakresie z Ustawy PzP i utrwalonego orzecznictwa.

Podsumowując, przedstawienie opisywanych kalkulacji w żaden sposób nie wystarcza do wykazania, iż zaoferowana cena ma charakter realny a nie rażąco niski. Przedstawione przez Konsorcjum PIG kalkulacje mogą co najwyżej wskazywać, jakie rodzaje kosztów wykonawca ten uwzględnił w cenie, natomiast z samych kalkulacji w żaden sposób nie wynika, że przyjęte przez wykonawcę wielkości poszczególnych kosztów mają rynkowy charakter, są realne i zapewnią prawidłową realizację zamówienia. Przeciwnie, z przedstawionych kalkulacji wynika, że ceny przyjęte przez Konsorcjum PIG są nierzeczywiste, kalkulacje sporządzono nierzetelnie i bardzo wiele pozycji koniecznych do wycenienia po prostu pominięto. Jak wykazano wyżej, przedstawione kalkulacje są znacznie niedoszacowane i w obecnej postaci naraziłyby Konsorcjum PIG na stratę.

W niniejszej sprawie Konsorcjum PIG nie udźwignęło ciężaru dowodu w zakresie zaoferowanej ceny i jej istotnych części składowych, a złożone przez niego wyjaśnienia nie obaliły domniemania rażąco niskiej ceny i nie uzasadniają realności zaoferowanej ceny i jej istotnych części składowych. Niezrozumiałe jest zatem dlaczego Zamawiający, zwłaszcza biorąc pod uwagę ogromną różnicę pomiędzy ceną oferty Konsorcjum PIG a wartością zamówienia brutto ustaloną przez Zamawiającego oraz cenami zaoferowanymi przez pozostałych wykonawców, zaakceptował wyjaśnienia wykonawcy Konsorcjum PIG i wybrał jego ofertę jako najkorzystniejszą. Takiego postępowania Zamawiającego nie

sposób zaaprobować, gdyż jest sprzeczne z przepisami ustawy Pzp.

Z orzecznictwa KIO wynika, że „to nie odwołujący ma wykazywać, że cena oferty konkurenta jest rażąco niska, lecz odwrotnie to oferent musi wykazać, że jego oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny”.

Za niedopuszczalne uznać należy postępowanie wykonawcy, który składa wyjaśnienia niewystarczające czy wadliwe, a dopiero później, np. na etapie odwołania, broniąc się przed zarzutem zaoferowania rażąco niskiej ceny, de facto przedstawia żądane przez Zamawiającego wyjaśnienia jeszcze raz i tłumaczy (tym razem poprawnie) w jaki sposób skalkulował cenę. W tym kontekście Konsorcjum PIG nie ma już szansy na poprawienie swoich wyjaśnień.

W konsekwencji – skoro złożone przez Konsorcjum PIG wyjaśnienia nie uzasadniają podanej w ofercie ceny - oferta tego wykonawcy winna podlegać odrzuceniu.

Załączono 5)dowód nr 1: Informacja_z_otwarcia_ofert_26-04-2019_08.31.051;

6)dowód nr 2: PIG_Załącznik nr 3_Koszty personelu_revJSK_ja02082024 (003);

7)dowód nr 3: Regulamin Honorariów Architekta;

8)dowód nr 4: KUR-ARE_Szczegóły wniosku - GUNB - Wyszukiwarka publiczna RWDZ_PL Lublin-Swidnik;

9)dowód nr 5: SKM_C36823080310240 (pierwsza strona projektu budowlanego)

Zamawiający w odpowiedzi na odwołanie, złożonej dnia 21 sierpnia 2023 r. wniósł o

oddalenie Odwołania w zakresie dot. Zarzutu nr 1 jako bezzasadnego i umorzenie postępowania odwoławczego w części w zakresie Zarzutu nr 2 na podstawie art. 522 ust. 4 PZP w zw. z art. 568 pkt 3 PZP.

Bezzasadność Zarzutu nr 1 naruszenia art. 226 ust. 1 pkt 8 w zw. z art. 224 ust. 6 PZP

Odwołujący upatruje naruszenia ww. przepisów PZP w zaniechaniu odrzucenia oferty wykonawców Konsorcjum PIG z uwagi na złożenie ogólnikowych i niewystarczających wyjaśnień, które nie uzasadniały podanej w ofercie ceny lub kosztu (także w zakresie ich istotnych części składowych), a co za tym idzie – brak wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny.

Zamawiający nie zgadza się z powyższą oceną i wskazuje, że Konsorcjum PIG w przedłożonych w dniu 6 lipca 2023 r. wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny (dalej jako „Wyjaśnienia RNC”) przedstawiło Zamawiającemu koszty poszczególnych pozycji złożonej oferty, w tym poszczególne składniki cenotwórcze – zgodnie z zakresem szczegółowo wskazanym w wezwaniu Zamawiającego z dnia 30 czerwca 2023 r. (dalej jako: „Wezwanie”). Konsorcjum PIG przedstawiło także wymagane w Wezwaniu kalkulacje, na podstawie których otrzymało kwotę wprowadzoną do Formularza Cenowego w zakresie kluczowych czynników cenotwórczych.

Złożone Wyjaśnienia RNC uzasadniały twierdzenie, że cena zaoferowana przez Wykonawcę nie jest ceną rażąco niską. Wykonawca ten przedstawił bowiem w Wyjaśnieniach RNC wyczerpujące uzasadnienie, któremu Zamawiający dał wiarę, że zaoferowana przez niego cena jest realna i pozwala przyjąć, że Konsorcjum PIG jest w stanie wykonać w tej cenie przedmiotowe zamówienie.

Konsorcjum PIG, udzieliło odpowiedzi w zakresie wszystkich czynników cenotwórczych wymaganych w Wezwaniu oraz załączyło do Wyjaśnień RNC niezbędne kalkulacje i dowody w postaci m.in. zestawienia kosztów, wyjaśnienia zestawienia kosztów, szczegółowej kalkulacji kosztów personelu, a także ogłoszenia o udzieleniu zamówienia prezentujące zarówno zakres przedmiotowy, jak i koszty dla trzech porównywalnych projektów dotyczących projektowania wież TWR..

Zamawiający podkreśla, że w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że cena rażąco niska to cena niewiarygodna, nierealistyczna w porównaniu do cen rynkowych podobnych zamówień, wskazująca na realizację zamówienia poniżej kosztów wytworzenia usługi, dostawy, roboty budowlanej . Ponadto za cenę rażąco niską uznaje się także cenę poniżej kosztów własnych wykonawcy, niepozwalającą na wypracowanie zysku. Podkreśla się również, że samo "Zestawienie wartości stanowiących różnicę w cenach nie może stanowić jednoznacznego dowodu, że cena jednego przedsiębiorcy jest realna, a każda niższa cena jest ceną nierynkową" . Nie można mieć wątpliwości, że "(...) różne podmioty o różnej historii na rynku, różnej wiarygodności finansowej, różnych relacjach handlowych, innej specyfice pracy oraz doświadczeniu, uzyskują różne ceny ofertowe w zakresie oferowanej usługi. Nie świadczy to natomiast o oferowaniu ceny rażąco niskiej, a o prawidłowym funkcjonowaniu konkurencyjnej gospodarki rynkowej i zawsze w na rynku konkurencyjnym znajdują się podmioty, które oferują wykonanie danej usługi w znacznie wyższej cenie niż ich konkurent" . Należy więc podkreślić, że w świetle przepisów PZP sankcjonowane jest złożenie oferty z ceną rażąco niską, a nie – tak

jak to ma miejsce w przypadku oferty złożonej przez Konsorcjum PIG – ceną niższą od pozostałych ofert, lecz pozwalającą na należyte wykonanie zamówienia.

[Kompletny i wyczerpujący charakter udzielonych Wyjaśnień RNC]

Odwołujący podnosi, że Wyjaśnienia RNC złożone przez Konsorcjum PIG pozostają zbyt ogólne i lakoniczne, nie zawierają niezbędnych dowodów, a także że Konsorcjum nie odniosło się do wybranych kwestii, o których wyjaśnienie poprosił Zamawiający. Nie sposób zgodzić się z tak postanowioną tezą, która zdaje się wynikać z wybiórczej lektury Wyjaśnień RNC przez Odwołującego. W rzeczywistości Konsorcjum zawarło Wyjaśnieniach wszystkie oczekiwane informacje, pozwalając na jednoznaczne ustalenie realności i rzetelności kalkulacji ceny ofertowej. Przedstawiło dodatkowo kalkulacje własne, wskazując jednocześnie tendencje w kształtowaniu cen na specyficznym rynku projektów lotniskowych, w tym w ramach projektu dotyczącego wykonania wieży PAŻP dla Lotniska Radom – Sadków- który to projekt stanowi istotne doświadczenie w zakresie zbliżonego przedmiotu zamówienia. Zamawiający przyjmuje, że kalkulacje własne mogą stanowić istotny dowód uwiarygadniający wyjaśnienia rażąco niskiej ceny.

Wykonawca powierzy wykonanie zamówienia personelowi współpracującemu bezpośrednio z nim w kontekście wcześniejszych oświadczeń złożonych w toku postępowania o udzielenie przedmiotowego zamówienia wykonawczego oraz postępowania w przedmiocie zawarcia umowy ramowej stanowi wystarczający dowód, iż Konsorcjum nie zamierza korzystać z podwykonawców. Stąd nie sposób przyjąć, że wykonawca pominął jakiegokolwiek pytania Zamawiającego i złożył Wyjaśnienia RNC ogólne bądź pozbawione niezbędnych dowodów.

Zamawiający w sposób szczegółowy ukształtował brzmienie Wezwania do wyjaśnień, Wykonawca zobowiązany był odnieść się do wszystkich pytań Zamawiającego – co też uczynił w stopniu wystarczającym do przeprowadzenia weryfikacji ceny. Kształt Wyjaśnień RNC, w skonfrontowaniu z wiedzą (należy bowiem wskazać, że Zamawiający – jako dysponent środków finansowych odpowiedzialny za ich wydatkowanie – posiada wiedzę w zakresie cen usług będących przedmiotem zamówienia) oraz danymi i materiałami, jakimi dysponuje sam Zamawiający, oraz informacją o realizacji przez Konsorcjum PIG podobnej inwestycji dot. dokumentacji projektowej wieży PAŻP dla Lotniska Radom – Sadków) pozwolił Zamawiającemu na ocenę, iż istotne elementy składowe ceny ofertowej oraz cena jako całość są rynkowe i pozwalają na należyłą realizację zamówienia. Raz jeszcze podkreślić trzeba, że uznanie Wyjaśnień RNC za prawdziwe poprzedzone było kompleksową analizą informacji przekazanych przez Konsorcjum PIG także przez pryzmat doświadczenia i wiedzy własnej Zamawiającego. Wynika to z faktu, że wyjaśnienia i dowody przedstawiane przez wykonawców w zakresie potencjalnie rażąco niskiej ceny mają służyć potwierdzeniu lub zanegowaniu możliwości wykonania zamówienia w takim zakresie za zaoferowaną kwotę.

Jak zwraca się uwagę w orzecznictwie KIO: "Nie istnieje jeden optymalny i powinny kształt czy sposób dowodzenia okoliczności związanych z kalkulacją ceny dokonanej przez wykonawcę i sposobu prezentowania okoliczności umożliwiających mu jej zaoferowanie. Sposób wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny zależy od indywidualnych okoliczności sprawy, zwłaszcza w związku z rodzajem podawanych informacji, będzie można ocenić i przyjąć konieczny sposób i stopień uwiarygodnienia podawanych danych" .

[Oczywisty wpływ wieloletniego doświadczenia w realizacji prac projektowych na zdolność do zaoferowania konkurencyjnej ceny]

Odwołujący kwestionuje Wyjaśnienia RNC w zakresie, w jakim konsorcjum to wskazuje, iż posiadane przez nie wieloletnie doświadczenie w realizacji prac projektowych pozwoliło mu na wycenę zlecenia w sposób realny i gwarantujący profesjonalne wykonanie przedmiotu umowy. Konsorcjum PIG wskazało na zrealizowane i obecnie realizowane inwestycje lotniskowe, mające za przedmiot wykonanie dokumentacji projektowych zarówno dla innych obiektów lotniskowych, jak i dla obiektu najbardziej zbliżonego do tego będącego przedmiotem niniejszego postępowania, czyli wieży PAŻP dla Lotniska Radom - Sadków.

Logicznym jest, że przejście w praktyce przez proces projektowania (zwłaszcza w zakresie wysoce zbliżonego obiektu lotniskowego) pozwala na zgromadzenie bezcennej wiedzy praktycznej zarówno na temat możliwości jak i ryzyka, jakie należy skalkulować w ofercie, kosztów personelu jaki należy uwzględnić analizując zakres zadania wynikający z OPZ-W jak też pozostałe elementy kosztowe takie jak: koszty decyzji, opinii, uzgodnień, polis, zabezpieczenia, koszty administracyjne etc. Jest to zależność tak oczywista, że nie sposób zrozumieć z czego miałyby wynikać wątpliwości Odwołującego. Nie jest przecież tak, jak stara się wywieść Odwołujący, że jedynie identyczne doświadczenie posiadane przez oferenta mogłoby mieć potencjalny wpływ na zaoferowaną cenę – fakt uczestniczenia w realizacji innych projektów, które są choćby jedynie zbliżone do przedmiotu zamówienia, ma wymierny wpływ na posiadane przez danego oferenta know-how w zakresie szacowania, kalkulacji ryzyka czy zarządzania zasobami osobowymi. Wykonawca, który

zrealizował szereg inwestycji (zwłaszcza lotniskowych) posiada również niezbędną wiedzę na jaki potencjalny margines błędu może sobie pozwolić podczas wyceny skomplikowanych prac i jaką rezerwę przyjąć, co ma realny wpływ na cenę ofertową i jej konkurencyjność.

Okoliczności te są na tyle oczywiste w praktyce biznesowej, że zdaniem Zamawiającego nie wymagają szerszego dowodzenia.

Wart przywołania jest wyrok KIO 880/23, w którym Izba zauważyła, że "Z doświadczenia życiowego i logiki wynika, że przedsiębiorca, który realizował podobne zamówienia, posiada doświadczenie na danym rynku będzie umiał wybrać bardziej optymalny sposób realizacji zamówienia, lepiej przewidzi ryzyka i nie będzie doliczał nadmiernego buforu bezpieczeństwa, co znajdzie odzwierciedlenie w cenie oferty".

[Zbliżony charakter zrealizowanych projektów lotniskowych – Lotnisko Gdańsk, Lotnisko

Kraków, Wieża PAŻP Lotniska Radom-Sadków jak przyczyna złożenia konkurencyjnej oferty]

Odwołujący kwestionuje niejako co do zasady możliwość porównywania stawek projektowania dla innych obiektów lotniskowych przywołanych przez Konsorcjum PIG na potrzeby wyjaśnień RNC, powołując się na różnice w rodzaju projektowanego obiektu oraz sam stopień złożoności projektów. Odwołujący zarzuca Konsorcjum PIG, że tylko jeden projekt przez niego wskazany miał za przedmiot zaprojektowanie wieży kontroli lotów – mowa tu o projekcie wieży PAŻP dla Lotniska Radom-Sadków – jednak i w przypadku tego zadania, zdaniem Odwołującego, nie można przyjąć, że jego koszty realizacji mogą stanowić punkt odniesienia dla weryfikacji ceny Konsorcjum PIG. Zdaniem Odwołującego taki stan rzeczy wynika przede wszystkim z dużo mniejszej skali i stopnia złożoności wieży Lotniska Radom-Sadków względem wieży CPK.

Oczywistym jest fakt, że realizowane wcześniej przez Konsorcjum PIG projekty (Lotnisko Gdańsk, Lotnisko Kraków) nie mogą zostać uznane za w pełni analogiczne, nie sposób natomiast wyciągać automatycznego wniosku, że ceny dla rzeczonych inwestycji lotniskowych nie mogą stanowić realnego punktu odniesienia. Zarówno dokumentacja projektowa dla budynku terminala lotniskowego jak i wieży kontroli lotów ma podobny stopień złożoności i osadzona pozostaje w tym specyficznym kontekście branży lotniczej. Oba te elementy są wszakże integralnymi częściami lotniska i pełnią kluczowe role w zapewnieniu efektywnego i bezpiecznego funkcjonowania ruchu lotniczego. Ma to kluczowe znaczenie choćby w zakresie bezpieczeństwa kompleksu, gdyż odpowiednie zaprojektowanie zarówno terminala lotniskowego, jak i wieży kontroli lotów, ma niewątpliwie znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa podróżnym i operacjom lotniczym. Dokumentacja projektowa musi uwzględniać rygorystyczne standardy bezpieczeństwa, przepisy dotyczące działalności lotniczej oraz procedury zarządzania kryzysowego. Podobnie w kwestii wymagań technicznych - oba projekty wymagają zaawansowanych rozwiązań technicznych, takich jak systemy komunikacji, monitoringu, awaryjne zasilanie, sieci IT i inne. Dokumentacja projektowa musi precyzyjnie opisać te wymagania i ich implementację – co powoduje, że doświadczenie nabyte w realizacji innych projektów lotniskowych jest relewantne także dla przedmiotowego Postępowania. Nie można w tym kontekście pomijać również kwestii związanych z niezbędną infrastrukturą - zarówno terminal, jak i wieża kontroli lotów, wymagają odpowiedniej infrastruktury, takiej jak dostęp do pasów startowych, drogi kołowania, systemy oświetleniowe, drogi dojazdowe itp. Elementem wspólnym obu inwestycji jest również kwestia specyfiki procesów operacyjnych - zarówno personel obsługujący terminal, jak i kontrolerzy ruchu lotniczego, muszą działać zgodnie z określonymi procedurami obowiązującymi na lotniskach. Dokumentacja projektowa musi uwzględniać zarówno procesy operacyjne wewnątrz budynków, jak i komunikację oraz koordynację między nimi. Zatem twierdzenie Konsorcjum PIG - które wskazało szereg realizacji dotyczących obiektów lotniskowych - jako zadań o podobnym stopniu złożoności i wykazujących całe spektrum wspólnych cech – jest w ocenie Zamawiającego wiarygodne. Ocena Odwołującego (pkt 36), że „Należy zaprzeczyć twierdzeniu, że wskazane projekty są na tyle podobne i mają na tyle podobny stopień złożoności, aby można było je porównywać z projektem koniecznym do zrealizowania w przedmiotowym zamówieniu”, jest ogólna, pozbawiona przekonujących merytorycznych podstaw i zdaje się być wypracowana jedynie na potrzeby przedmiotowego postępowania odwoławczego, w oderwaniu od realiów branżowych.

Nie można zgodzić się z również z twierdzeniem w Odwołaniu, wskazującym na to, że Konsorcjum PIG porównuje ceny za 1m² projektów terminali z ceną za 1m² projektu wieży kontroli ruchu lotniczego. Wniosku takiego nie sposób wywieść z treści Wyjaśnień RNC. Konsorcjum PIG podaje wartości projektowania terminali lotniczych oraz metraż tych terminali, co daje klarowny obraz zarówno skali projektów (np. dla projektu Kraków – Balice jest to ponad 100 tys. m²), jak i budżetów projektowych (np. dla projektu Kraków – Balice - 10 mln zł), które są porównywalne z wartością oferty złożonej w przedmiotowym Postępowaniu. Natomiast, twierdzenia Odwołującego jakoby Konsorcjum PIG podawało i odnosiło stawki za 1m² projektu terminala do stawki za 1m² projektu wieży kontroli ruchu lotniczego stanowi oczywistą nadinterpretację i niedopuszczalne uproszczenie.

Dopiero w kontekście inwestycji dotyczącej wieży PAŻP Lotniska Radom Konsorcjum PIG porównuje stawkę za 1m2 projektu wieży kontroli ruchu lotniczego, który sporządził dla lotniska Warszawa-Radom (1 660,65zł/ m2) do stawki za 1m2 przedmiotowego projektu wieży kontroli ruchu lotniczego (5 268,29zł/m2), co należy uznać za w pełni uzasadnione. Stawka zrealizowanego projektu w Radomiu stanowi około 31% stawki Konsorcjum PIG zaprezentowanej w ofercie. Warto przy tym zauważyć, że stosunek wartości prac projektowych wieży PAŻP Lotniska Radom- Sadków (920 000 zł netto) do wartości prac projektowych objętych przedmiotowym Postępowaniem (5 400 000 zł netto) wynosi 17%. Powyższe porównanie prowadzi do wniosku, że cena projektu w przedmiotowym Postępowaniu jest ponad pięciokrotnie wyższa niż w zakresie wieży PAŻP Lotniska Radom-Sadków. Warto przy tym zauważyć, że wartość wszystkich prac objętych ofertą Konsorcjum PIG wynosi 6 534 000 zł netto, co prowadzi wręcz do obniżenia wskazanej wyżej relacji z 31% do 26% w odniesieniu do stawki za m2 projektowania oraz z 17% do 14% jeżeli chodzi o stosunek wartości prac projektowych wieży PAŻP Lotniska Radom- Sadków do wieży CPK. W konsekwencji można przyjąć, że wartość przedmiotowego zlecenia jest siedmiokrotnie wyższa. W ocenie Zamawiającego Konsorcjum PIG zaprezentowało w Wyjaśnieniach RNC ww. porównanie stawek dla pokazania skoku cenowego odzwierciedlającego zrozumienie skomplikowania przedmiotowego zadania, a nie wskazania na porównywalny poziom cenowy.

Odnosząc się dalej do kwestii różnic między wieżą PARP dla Lotniska Radom-Sadków a wieżą projektowaną, Zamawiający pragnie wskazać, że projekty te będą oczywiście się od siebie różnić – a to z uwagi przede wszystkim na fakt, że Wieża Kontroli Ruchu Lotniczego ATCT stanowi projekt na skalę dotychczas nierealizowaną w Polsce - jednakże różnice te np. w wysokości projektowanych obiektów nie przesądzą o braku innych, istotnych cech wspólnych stanowiących ważny punkt odniesienia przy kalkulowaniu ceny ofertowej.

[Inne inwestycje dotyczące wież lotniskowych –Poznań, Katowice, Warszawa - Okęcie]

Celem wykazania prawidłowego skalkulowania ceny ofertowej, Konsorcjum PIG przytoczyło w Wyjaśnieniach również inne inwestycje obejmujące wieże lotniskowe, które były przedmiotem zamówień udzielonych podmiotom trzecim, innym niż Konsorcjum PIG. Celem porównania stawek funkcjonujących na rynku dla usług projektowania rzeczonych inwestycji Konsorcjum PIG przyjęło jako punkt odniesienia średnią cenę za 1m2 projektowania powierzchni użytkowej wieży – Konsorcjum PIG przedstawiło także wraz z Wyjaśnieniami RNC dowody w postaci ogłoszeń o udzieleniu zamówienia dla ww. zadań, obrazujące wartość udzielonych zamówień.

Wyjaśnienia RNC w tym zakresie również zostały zakwestionowane przez Odwołującego, który podniósł, że wskazane projekty – podobnie jak wcześniej przytoczone projekty zrealizowane przez samo Konsorcjum PIG (np. Wieża dla Lotniska Radom – Sadków) – różnią się znacząco od projektu wieży objętej przedmiotowym Postępowaniem i są rzekomo irrelewantne. Podążając jednak logiką Odwołującego, wykonawca dokonujący wyjaśnień rażąco niskiej ceny nigdy nie byłby w stanie przedstawić żadnych projektów celem uzasadnienia rynkowości zastosowanych przez siebie stawek, bowiem poszczególne projekty zawsze będą się od siebie w jakimś zakresie różnić. Odwołujący niejako a priori odrzuca wszelkie uprzednie realizacje dotyczące wież kontroli lotów zakładając, że z uwagi na różnice między nimi a wieżą CPK nie mogą one stanowić istotnego punktu odniesienia dla oceny przyjętych stawek. Zamawiający nie akceptuje takiego podejścia, które przygotowane specjalnie na potrzeby niniejszego postępowania odwoławczego, jest nieprzydatne w rzetelnej i obiektywnej ocenie składanych przez wykonawców ofert cenowych. Spójność argumentacji Odwołującego dodatkowo osłabia fakt, że jako „adekwatną” alternatywę proponuje on stawki wskazane w Regulaminach Honorariów Architekta – a zatem dokumentach o charakterze przestarzałym, wydanych 20 lat temu, nie uwzględniających postępu technologicznego jaki dokonał się w ostatnich kilku latach choćby w zakresie pracy w środowisku BIM. Zamawiający jako podmiot z należytą starannością wykonujący swoje obowiązki w toku Postępowania nie może zaakceptować takiego podejścia.

Usługi projektowania w zakresie wież mają swoją stałą specyfikę, wynikającą z kilku powodów:

Architektura i układ przestrzenny: Wieże kontroli lotów są zwykle projektowane w sposób charakterystyczny, aby umożliwić operatorom widoczność na obszarze lotniska oraz na przybywające i odlatujące samoloty. Układ przestrzenny musi uwzględniać ergonomiczne rozmieszczenie stanowisk pracy, monitorów, konsol i systemów komunikacyjnych.

Widoczność i okna: Ważnym aspektem projektowania jest zapewnienie operatorom możliwości pełnej widoczności na pasy startowe, drogi kołowania oraz inne obszary lotniska. Okna wieży są projektowane w taki sposób, aby minimalizować odbłaski, odbicia światła i zakłócenia widoczności.

Wieże to konstrukcje, które często sięgają dużej wysokości i są narażone na działanie różnych obciążeń, takich jak wiatr, drgania, ciężar konstrukcji. Dlatego projektowanie wież wymaga szczególnej uwagi w zakresie bezpieczeństwa i stabilności, aby zapewnić, że konstrukcja będzie wytrzymała te obciążenia.

Systemy komunikacyjne: Skuteczna komunikacja jest kluczowa w kontrolowaniu ruchu lotniczego. Projektowanie wież musi uwzględniać zaawansowane systemy komunikacyjne, w tym radiowe łączności, systemy interkomunikacji oraz technologie do wymiany informacji z innymi jednostkami kontroli ruchu lotniczego.

Systemy monitoringu i nawigacyjne: Wieże są wyposażone w monitory i ekrany, na których operatorzy obserwują ruch lotniczy. Systemy monitoringu muszą umożliwiać precyzyjne śledzenie samolotów na pasach startowych, w powietrzu i na drogach kołowania. Systemy nawigacyjne są kluczowe dla precyzyjnego kierowania samolotami.

Systemy alarmowe i awaryjne: Projektowanie wież musi uwzględniać systemy alarmowe i awaryjne, które umożliwiają szybką reakcję na sytuacje krytyczne, takie jak alarmy o kolizji, incydenty awaryjne czy sytuacje zagrażające bezpieczeństwu.

Systemy zapewnienia kontynuacji działania: Wieże kontroli ruchu lotniczego działają przez całą dobę, więc projektowanie musi uwzględniać systemy zasilania awaryjnego, zabezpieczenia przed przerwami w dostawie prądu oraz inne rozwiązania zapewniające ciągłość operacyjną.

Ergonomia i wygodne stanowiska pracy: Operatorzy pracujący w wieży spędzają wiele godzin w stanowiskach pracy. Projektowanie musi uwzględniać ergonomiczne krzesła, pulpity, elementy regulacji oraz inne rozwiązania, które zapewnią wygodę i redukcję zmęczenia operatorów.

Zabezpieczenia fizyczne: Wieże kontroli lotów to obiekty krytycznej infrastruktury. Projektowanie musi uwzględniać zabezpieczenia fizyczne, takie jak systemy kontroli dostępu, monitorowanie obiektu i zabezpieczenia przed nieuprawnionym dostępem.

Zastosowanie technologii informatycznych: Wieże kontroli lotów wykorzystują zaawansowane technologie informatyczne do analizy danych, obliczeń nawigacyjnych i zarządzania ruchem lotniczym. Projektowanie musi uwzględniać odpowiednie zaplecze technologiczne.

Przepisy i normy bezpieczeństwa: Projektowanie wież musi być zgodne z przepisami i normami bezpieczeństwa lotniczego, które regulują wymagania dotyczące konstrukcji, wyposażenia, zabezpieczeń i innych aspektów.

Budynki wysokościowe mają swoją charakterystykę w zakresie projektowania instalacji sanitarnych, ponieważ wiąże się to z dodatkowymi zestawami urządzeń zapewniającymi odpowiednie ciśnienie wody zarówno dla celów bytowych, jak i przeciwpożarowych.

Zagadnienia związane z ewakuacją i prowadzeniem akcji gaśniczej. Towarzyszy temu system napowietrzania dróg ewakuacyjnych, który wymaga dedykowanych rozwiązań w przypadku budynków wysokościowych, które to rozwiązania zapewniają właściwy rozkład ciśnień powietrza.

Choć wieże kontroli lotów różnią się lokalizacją i wielkością, wiele elementów projektowania jest powtarzalnych ze względu na specyficzne potrzeby kontroli ruchu lotniczego oraz wymogi bezpieczeństwa i efektywności operacyjnej, a także specyfikę budynków wysokich.

Świadczy o tym znaczna różnica pomiędzy ceną za 1m² projektowania powierzchni użytkowej wieży CPK a cenami pozostałych wież.

Średnia cena projektowania 1m² netto oferowana przez Konsorcjum PIG w Postępowaniu (wyliczona przez Konsorcjum PIG dla powierzchni użytkowej 1 025 m² bez powierzchni komunikacyjnej, oraz Etapów 2-6 - dokumentacja projektowa) wynosi dokładnie 5 268,29 zł netto, a więc ponad dwudziestokrotność ceny projektowania dla wieży TWR Poznań - Ławica (cena za metr projektowania 254,95 zł netto) i dla wieży TWR Katowice (251,11 zł netto). Powyższe dobitnie dowodzi, że nawet przy uwzględnieniu różnic pomiędzy rzeczonymi projektami, cena Konsorcjum PIG jawi się jako w pełni uwzględniająca dynamikę kształtowania się cen rynkowych, w tym tak chętnie przywoływane przez Odwołującego tendencje inflacyjne.

W kontekście natomiast ceny za realizację projektowania wieży TWR Warszawa – Okęcie, której wysokość jest zbliżona do wieży CPK (odpowiednio 75 metrów dla inwestycji w Warszawie i 105 metrów dla wieży CPK) – cena Konsorcjum PIG jest dziesięciokrotnie wyższa.

Na marginesie Zamawiający zwraca uwagę, że rzeczywiście cena przywołana przez Konsorcjum PIG w Wyjaśnieniach RNC 1 208 844 zł netto nie była prawidłowa – stanowi ona w istocie kwotę, jaką PAŻP początkowo zamierzało przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, a zatem kwotę brutto. Zamawiający przyjął jednak do oceny Wyjaśnień RNC kwotę nieodbiegającą istotnie od powyższej, a wynikającą z ogłoszenia o udzieleniu rzeczzonego zamówienia (nr

ogłoszenia 2019/S 127-311059), która wynosiła 1 295 000,00 netto. Odnotować ponadto należy, że kwota brutto oferty JSK Architekti Sp. z o.o. tj. najkorzystniejszej oferty złożonej w postępowaniu na projektowanie wieży Warszawa-Okęcie wynosiła 1 592 850 zł brutto.

Ostateczna kwota, w jakiej udzielono zamówienia na budowę wieży Warszawa – Okęcie jest kwotą niemalże identyczną co kwota wskazana w tabeli przez Konsorcjum PIG, a stawka za

1m² netto projektowania wynosi w istocie 575,55 zł netto, a nie jak wskazało Konsorcjum PIG

537,26 zł netto, a zatem wciąż dziesięciokrotnie mniej niż w przedmiotowym Postępowaniu. Okoliczność tę jednak Odwołujący pomija, skupiając się w Odwołaniu wyłącznie na drugiej w kolejności cenie zaproponowanej przez Konsorcjum PIG w wysokości 4 305 000 zł brutto, starając się w ten sposób selektywnie zaprezentować fakty w sprawie.

Powyższe pozwoliło Zamawiającemu na ustalenie, że ostatnie projekty dotyczące zamierzeń wieżowych w Polsce były realizowane za stawki kilkudziesięciokrotnie niższe niż cena ofertowa zaproponowana przez Konsorcjum PIG.

W celu klarownego zobrazowania skali i przedmiotu zadań, które wskazało Konsorcjum

PIG w wyjaśnieniach, Zamawiający prezentuje je w tabeli. Celem zaprezentowania kompleksowego obrazu zamierzeń wieżowych realizowanych w Polsce Zamawiający dodatkowo uzupełnił zestawienie o inną inwestycję realizowaną dla Lotniska Kraków – Balice. W zestawieniu ujęto zamówienia udzielane w latach 2011-2029 i jakkolwiek prima facie ten przedział czasowy może wydawać się nadmiernie rozległy, mając jednak na uwadze specyfikę zamówienia, którego przedmiotem nie jest usługa nabywana powszechnie, Zamawiający stoi na stanowisku, że zasadne było odwołanie się do postępowań prowadzonych nawet na początku ubiegłej dekady.

WYKONANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWYCH NOWYCH TWR W LATACH 2010-2020

Lotnisko	Poznań - Ławica	Kraków - Balice	Katowice -Pyrzowice	Warszawa - Okęcie (nie wybudowana)
Data zlecenia	6 czerwca 2011 r.	3 stycznia 2012 r.	14 października 2015 r.	21 czerwca 2019
Wysokość wieży	33,70 m n.p.t.	45,21 m n.p.t.	45,75 m n.p.t.	74,85 m n.p.t.
Zakres prac projektowych	Projekt Budowlany, Projekty Wykonawcze, kosztorysy, przedmiary, Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót oraz uzyskanie decyzji ZRIL i nadzór autorski	Projekt Budowlany, Projekty Wykonawcze, kosztorysy, przedmiary, Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót oraz uzyskanie decyzji ZRIL i nadzór autorski	Projekt Budowlany, Projekty Wykonawcze, kosztorysy, przedmiary, Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót oraz uzyskanie decyzji ZRIL i nadzór autorski ¹²	Projekt Budowlany, Projekty Wykonawcze, kosztorysy, przedmiary, Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót oraz uzyskanie decyzji ZRIL i nadzór autorski
Wartość zlecenia netto	592 000,- zł.	723 240, zł ¹³	452 000,- zł.	1 295 000,- zł

Zamawiający podkreśla, że ww. inwestycje stanowią istotny punkt odniesienia dla funkcjonujących na rynku cen projektowania.

[Uwzględnienie właściwego stopnia waloryzacji dla inwestycji dotyczących wież TWR]

Odnosząc się do argumentu Odwołującego, iż ceny realizacji wskazanych przez Konsorcjum PIG projektów nie są miarodajne, gdyż były one realizowane w latach, kiedy inflacja była marginalna – Zamawiający zauważa, że argument jest chybiony. Nawet przy odpowiednim zwaloryzowaniu cen oferta Konsorcjum PIG jest od czterech do jedenastu razy wyższa od wartości zleceń na zakresy prac, które można uznać za referencyjne. Porównania dokonano dla wartości zlecenia. Przy porównaniu stawki za 1m² projektowania proporcja cenowa jest w zakresie od czterech do dwadzieścia jeden.

Zamawiający wskazuje przy tym, że w treści Odwołania (pkt 41, zdanie ostatnie) niewłaściwie obliczono wartość inflacji dla lat 2017-2023, która nie wynosi 40,7%, a 31,8% (vide tabela)

W konsekwencji, po dokonaniu stosownej waloryzacji kwoty netto stanowiące wartość poszczególnych zleceń wyglądają następująco:

Wieża TWR Poznań (wysokość około 34 m) – 768 594 zł netto - 12% wartości ceny Konsorcjum PIG; • Wieża TWR Katowice (wysokość ok. 46 m) – 595 736 zł netto, 9% wartości ceny Konsorcjum PIG; Wieża Warszawa Okęcie (wysokość ok. 75m) - 1 646 981 zł netto, - 25% wartości ceny ofertowej Konsorcjum PIG; Wieża TWR Kraków-Balice (wysokość ok. 45m) – 982 522 zł netto - 15% wartości ceny ofertowej PIG w przedmiotowy postępowaniu.

Porównania dokonano dla wartości zlecenia. Przy porównaniu stawki za 1m² projektowania proporcja cenowa jest w zakresie od 4 do 21.

Podsumowując, nawet po dokonaniu niezbędnej waloryzacji, wciąż widoczne są znaczne różnice kwotowe w cenach

projektowania zamierzeń wieżowych. W ocenie Zamawiającego świadczy to o tym, że Konsorcjum PIG w oferowanej przez siebie cenie uwzględniło zarówno stopień skomplikowania projektu, którego dotyczy niniejsze Postępowanie, jak także inne parametry mające wpływ na cenę, takie jak chociażby wspomniany wzrost wskaźnika wzrostu cen towarów i usług.

[Raportowanie w ramach projektu jako standardowe rozwiązanie]

Odwołujący podnosi, iż „Zamawiający w ramach CPK wymaga jednoczesnego przygotowania dwóch wariantów wieży, czy też bardzo rozbudowanego raportowania z przebiegu procesu realizacji projektu. Zatem porównywanie cen za wykonanie projektu 1m2 dla zadań o różnym stopniu skomplikowania; o różnym zakresie prac jest pozbawione sensu”.

Zamawiający kwestionuje twierdzenie, jakby wymagał „bardzo rozbudowanego raportowania z przebiegu procesu realizacji projektu”. Podkreśla, iż zawarł w dokumentacji, zwłaszcza w Tomie IV OPZ-W wymagania dotyczące raportowania. Należy zauważyć, że nie jest to dokumentacja zbędna, a raczej pomocne narzędzie pracy i kontroli rozwoju projektu zarówno dla wykonawcy i Zamawiającego. Podstawową częścią jest Plan Realizacji Projektu, który kierunkuje i porządkuje wszystkie kolejne działania, określa podstawy projektowe i przypisuje odpowiedzialności, prezentuje harmonogram prac i wynikowo – harmonogram rzeczowo-finansowy. Jest to zbiór danych, które muszą być zbierane przez wykonawcę w praktycznie każdym projekcie, natomiast jedyna różnica objawia się w tym, że w przedmiotowym Postępowaniu Zamawiający wymaga przedstawienia tych danych w sposób uporządkowany.

Wymagane są też comiesięczne raporty okresowe przedstawiające stan zaawansowania prac, będące podstawą do fakturowania. Jest to oczywisty standard przy rozliczaniu tego typu projektów. Po utworzeniu pierwszego wzoru aktualizacja comiesięczna nie jest skomplikowanym i czasochłonnym zadaniem, zwłaszcza przy zakładanym wykorzystaniu narzędzi wymiany danych, które automatyzują dużą część raportowania. Każdy etap projektowy jest zamykany raportem zamknięcia, który zawiera informacje o zaawansowaniu projektu. Podobnie, jak raporty okresowe, jest to dokument o ustalonej strukturze, który wymaga aktualizacji. Raporty okresowe i zamknięcia etapu są dokumentami z kategorii zestawień, które nie wymagają pracy wysoce wykwalifikowanych specjalistów i mogą być tym samym wykonywane przez personel niższego rzędu.

Dodatkowo wskazać należy, że Zamawiający wymaga sporządzania raportów okresowych oraz raportu zamknięcia poszczególnych etapów realizacji zamówienia, przyjmując marginalne wartości procentowe wynagrodzenia dla czynności raportowania. Wartości te zostały określone w ramach załącznika 3a do SWZ-W – Formularz Cenowy Oferty Wykonawczej. Dla przykładu w Etapie 2 – Wariantowanie, który stanowi 15% zakresu podstawowego zamówienia, pozycje 10 i 11 dotyczące odpowiednio raportowania okresowego i raportu zamknięcia etapu obejmują zaledwie 3 i 2 % tego zakresu (por. fragment załącznika 3a do SWZ-W – Formularz Cenowy Oferty Wykonawczej dot. ETAPU 2)

W świetle powyższego, twierdzenie Odwołującego o rzekomo „bardzo rozbudowanym raportowaniu” jawi się jako gołosłowne.

Zamawiający wskazuje przy tym, że w Formularzu Cenowym Oferty Wykonawczej Konsorcjum PIG kwoty przypisane do tych pozycji nie stanowiły dla Zamawiającego przesłanek do podejrzeń o zaniżoną wartość całej oferty (Plan Realizacji Projektu 145 800 zł netto, raporty okresowe od 8 100 zł netto do 81 000 zł netto, raport końcowy 162 000 zł netto) z uwagi na swoją uzasadnioną wartość.

Dowód: Załącznik 3a do SWZ-W – Formularz Cenowy Oferty Wykonawczej Konsorcjum PIG

[Brak wyceny pracy podwykonawców jako konsekwencja stanowiska Konsorcjum PIG]

Odwołujący zarzuca, że w Wyjaśnieniach RNC Konsorcjum PIG rzekomo w ogóle nie odniosło się do pytania Zamawiającego zawartego w punkcie 4) Wezwania, w którym Zamawiający wymagał od Konsorcjum wyceny prac podwykonawców. Konsorcjum PIG wyraźnie wskazało, iż „(...) powierzenie wykonania całego zamówienia poprzez współpracujący bezpośrednio z Wykonawcą personel nie generuje dodatkowych kosztów po stronie naszego konsorcjum.” Wbrew twierdzeniom Odwołania, dla Zamawiającego pozostaje jasne, że wykonawca podtrzymał swoje twierdzenia, złożone na wcześniejszym etapie Postępowania, oraz w ramach postępowania zmierzającego do zawarcia Umowy Ramowej o braku korzystania z podwykonawstwa i tym samym udzielił odpowiedzi na wszystkie zgłoszone wątpliwości. Jest to kolejna okoliczność świadcząca o rzetelności Konsorcjum PIG – należy bowiem pamiętać, że w świetle art. 123 PZP nie jest dopuszczalna sytuacja, w której wykonawca, po upływie terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo ofert, powoływał się na zasoby podmiotów trzecich, jeżeli na etapie składania tych wniosków lub ofert deklarował on wykonywanie zamówienia bez udziału takich podmiotów.

W pkt. 6 i 7 formularza ofertowego Wykonawca PIG wskazał, iż nie zamierza powierzyć podmiotom

trzecim/podwykonawcom zakresu zamówienia wynikającego z SWZ-W. Analogiczne oświadczenie złożyło Konsorcjum na etapie postępowania o zawarcie Umowy Ramowej.

Co więcej, w sekcji D oświadczeń JEDZ, złożonych w ramach postępowania mającego na celu zawarcie Umowy Ramowej, obu konsorcjantów tworzących Konsorcjum PIG zadeklarowano, że żaden z wykonawców ubiegających się wspólnie o udzielenie zamówienia nie będzie zlecać osobom trzecim podwykonawstwa jakiegokolwiek części zamówienia.

Błędnie więc Odwołujący wywodzi, że Konsorcjum PIG pominęło rzeczoną kwestię, a w konsekwencji teza zaprezentowana w Odwołaniu, że "(...) choćby z tego powodu oferta Konsorcjum PIG podlega odrzuceniu. Ignorując pytanie zamawiającego, Wykonawca nie udzielił bowiem odpowiedzi na wezwanie do złożenia wyjaśnień" – jest chybiona. Oczywistym jest, że w przypadku niekorzystania z podwykonawców, nie jest celowe ani możliwe określenie kosztów, jakie mieliby generować nieistniejący podwykonawcy.

[Wyczerpujący charakter przedstawionych w Wyjaśnieniach RNC faktów i dowodów]

W dalszej kolejności wskazać należy, że nie może się ostać twierdzenie Odwołującego o braku przedstawienia dostatecznych dowodów na poparcie przedstawionych Wyjaśnień RNC. Odwołujący zdaje się zapominać, że za stosowne dowody mogą być uznane zarówno kalkulacje i zestawienia własne wykonawcy, jak i zaprezentowane przez niego ogłoszenia o udzieleniu zamówienia dotyczące porównywalnych inwestycji w zakresie budowy wieży kontroli ruchu.

Ponadto w orzecznictwie przyjmuje się, że, oświadczenia własne wykonawcy mogą być uznane za wypełniające normę z art. 224 ust. 1 Pzp w zakresie konieczności „udowodnienia”, jeśli wraz ze złożonymi wyjaśnieniami uwiarygadniają zaoferowaną cenę.” Analogicznie orzekła Izba w także w innym wyroku stwierdzając, iż: „W określonych okolicznościach, za dowód mogą być uznane wyjaśnienia złożone przez wykonawcę i zaprezentowana kalkulacja kosztów.”

Z daleko posuniętej ostrożności, nawet jeżeli twierdzenie o braku dowodu byłoby w okolicznościach konkretnej sprawy uzasadnione, to jeszcze z samego tego faktu nie można wywodzić, że zaoferowana cena jest rażąco niska. W takiej sytuacji bowiem przedmiotem oceny pozostają wyjaśnienia samego wykonawcy, ich spójność, logiczność i rzeczowy charakter, które w niniejszym Postępowaniu nie budziły wątpliwości Zamawiającego.

[60 dni jako zgodny z oczekiwaniami Zamawiającego i dokumentacją termin realizacji Etapu 3 - Projektu Konceptyjnego]

Odwołujący kwestionuje termin realizacji Etapu 3 zamówienia dot. projektu koncepcyjnego (60 dni), przyjmując, iż jest to założenie zbyt optymistyczne i nierealistyczne). Zdaniem Odwołującego z tabeli w rozdziale 6 OPZ-W Tom II nasuwa się wniosek, że Zamawiający jako termin na wykonanie Etapu 3 przewidział rzekomo 105 dni (początek biegu terminu od 116 dnia od dnia zawarcia umowy – upływ terminu 220 dnia od dnia zawarcia umowy). W konsekwencji Konsorcjum PIG ma realizować rzeczony etap dłużej, a zatem ponieść większe koszty z tego tytułu, rzekomo nie uwzględnione w ofercie, co ma mieć przełożenie na brak możliwości zapewnienia swoim pracownikom minimalnej stawki godzinowej wynagrodzenia. Zamawiający kategorycznie nie zgadza się z powyższym twierdzeniem, które świadczy wyłącznie o braku kompleksowego zapoznania się przez Odwołującego z dokumentacją postępowania.

Konsorcjum PIG prawidłowo określiło na potrzeby wyceny długość trwania Etapu 3 projektu, tj. Projektu koncepcyjnego jako 60 dni. Zamawiający wskazuje, iż w tabeli w rozdziale 6, Tom II OPZ-W Zamawiający określił Terminy Kluczowe (Termin Kluczowy oznacza termin do którego wykonawca musi przekazać Zamawiającemu zgodnie z zasadami określonymi OPZ wszystkie Produkty wchodzące w skład danego Etapu oraz spełnić wszystkie pozostałe przesłanki dokonania Odbioru Etapu określone w Umowie [w tym w OPZ]). Dla Etapu 3, Zamawiający wskazał 220 dni od dnia podpisania Umowy jako Termin Kluczowy.

Zamawiający nie wskazał początku trwania prac Etapu 3. Zamawiający wskazał natomiast Termin Kluczowy dla Etapu 2 to jest 115 dni od dnia podpisania Umowy. wyciąg z tabeli zawartej w rozdziale nr 6, Tom II OPZ-W:

W punkcie 9 i 10 rozdziału 6 OPZ-W Tom II Zamawiający zawarł informację o występowaniu Bramek Decyzyjnych. W szczególności Bramka Decyzyjna warunkuje rozpoczęcie realizacji

Etapu następującego po Etapie, dla którego wyznaczono tę Bramkę Decyzyjną. Oznacza to, że po zamknięciu danej Bramki Decyzyjnej przez Zamawiającego, Wykonawca może rozpocząć realizację dalszego Etapu. Na dzień zawarcia Umowy występuje jedna Bramka Decyzyjna - dla 2 Etapu prac – Wariantowanie. Powyższe oznacza to, że rozpoczęcie prac Etapu 3 jest uwarunkowane zakończeniem procesu Bramki Decyzyjnej.

2.51. W Załączniku nr 3a do SWZ-W – Formularzu Cenowym Oferty Wykonawczej Zamawiający zawarł informację c

przewidywanym czasie realizacji Bramki Decyzyjnej i wskazał długość trwania Etapu 3 właśnie jako 60 dni kalendarzowych. wyciąg z Załącznika nr 3a do SWZ-W – Formularz Cenowy Oferty Wykonawczej:

Powyższe powoduje, że kalkulacja terminu zawarta w Odwołaniu w pkt 64 jest niewłaściwa i oparta na powierzchownej znajomości dokumentacji przetargowej, a zarzuty formułowane na jej podstawie są niezasadne. Dowód: Tom II OPZ-W; Zał 3a do SWZ-W

Ponadto o niezasadności wątpliwości Odwołującego co do zapewnienia minimalnego wynagrodzenia za pracę świadczy przedstawiona w pkt 2.67 poniżej tabela zestawiająca analizę stawek wynagrodzenia przewidzianych przez Konsorcjum PIG z danymi pochodzącymi z dokumentu HAYS Poland Raport Płacowy 2023 dla branży Budownictwo, z której wprost wynika, że zwycięski wykonawca ustalił stawki na poziomie wyższym niż wynagrodzenie minimalne dla II kwartału 2023 r.

[Przewidzenie adekwatnej liczby personelu do realizacji zamówienia]

W dalszej części Odwołania Odwołujący podnosi, iż Konsorcjum PIG przewidziało zbyt małą liczbę osób potrzebnych do zrealizowania całego projektu. Zamawiający nie zgadza się z powyższą tezą i wskazuje, że sposób wyceny prac przyjęty przez Konsorcjum PIG nie jest w żaden sposób sprzeczny z treścią OPZ-W, a twierdzenia Odwołującego o zbyt małym zaangażowaniu osobowym pozostają gołosłowne. Zamawiający podkreśla, że nie narzucił wykonawcom w przedmiotowym postępowaniu konkretnej wymaganej liczby członków Personelu Dodatkowego tj. personelu o jakim mowa w pkt 13.4 OPZ-W Tom IV. Zamawiający postawił jedynie wymóg, iż: „Dla zapewnienia należytego wykonania pod względem merytorycznym niniejszej Umowy Wykonawczej Wykonawca zaangażuje niezbędny Personel Dodatkowy. Personel Dodatkowy należy wskazać po podpisaniu Umowy Wykonawczej. W składzie Personelu Dodatkowego znajdują się osoby o kompetencjach adekwatnych do zakresu Zamówienia Wykonawczego, takie jak: (...)”

Zatem to w gestii wykonawcy leży sposób ukształtowania składu osobowego osób realizujących przedmiotowe Zamówienie, niemniej wykonawca miał obowiązek przewidzieć w składzie osobowym swojego zespołu sprecyzowany rodzaj członków personelu dodatkowego w kategoriach wylistowanych w Tabeli 5 Lista Personelu Dodatkowego, Tom II OPZ-W str. 55 – co też Konsorcjum PIG uczyniło w sposób nie budzący wątpliwości Zamawiającego.

W szczególności nieuprawniona jest teza, że Konsorcjum PIG rzekomo oświadczyło, iż zaangażuje po jednej osobie na każde z wymienionych stanowisk – rozumowanie takie nie ma oparcia w przedłożonej kalkulacji i stanowi wyłącznie własną nadinterpretację Odwołującego. Konsorcjum PIG wykazało w zestawieniu kosztów personelu zarówno Personel Zarządzający, Personel Kluczowy, jak i Personel Dodatkowy, w tym projektantów – członków zespołów projektowych nie objętych zgłoszeniem w wykazie personelu w postępowaniu o udzielenie Zamówienia Wykonawczego oraz asystentów projektantów – członków zespołów projektowych nie objętych zgłoszeniem w wykazie w postępowaniu o udzielenie Zamówienia Wykonawczego.

Zamawiający uznał, że ilość rbg przyjęta przez PIG jest w pełni realna i pozwala na należyte wykonanie przedmiotowego zamówienia – co wynika w szczególności z podstawowego faktu, że Zamawiający wymaga wysokiego stopnia stosowania techniki projektowej BIM – między innymi wymagając obecności koordynatora BIM w składzie personelu wykonawcy. Wysoki stopień automatyzacji BIM pozwala na znaczące redukcje personelu z utrzymaniem wysokiej jakości projektowania w zadanym czasie. Należy ponownie podkreślić, że Konsorcjum PIG wykazało w zestawieniu kosztów personelu zarówno Personel Zarządzający, Personel Kluczowy, jak i Personel Dodatkowy, w tym projektantów – członków zespołów projektowych nie objętych zgłoszeniem w wykazie personelu w postępowaniu przetargowym na Zamówienie Wykonawcze oraz asystentów projektantów – członkowie zespołów projektowych nie objętych zgłoszeniem w wykazie personelu w postępowaniu przetargowym na Zamówienie Wykonawcze. Ponadto Zamawiający w dokumentacji tj. OPZ-W Tom IV r. 13 Personel Wykonawcy w punkcie 13.1 dopuszcza łączenie stanowisk przez wskazane przez Wykonawcę osoby. Zamawiający uznał, za praktyczne rozwiązanie powszechne w biurach projektów, jakim jest realizacja zadań przypisanych przez Zamawiającego w zadaniach Personelu Zarządzającego, jak manager projektu, harmonogramu, zarządzania punktami styku, do spraw interesariuszy, przez projektantów, którzy mają najwięcej wiedzy o przełożeniu wielu opisanych powyżej zagadnień na proces projektowy.

Ponadto Odwołujący dla potrzeb kalkulacji przyjął zawyżoną ilość dni roboczych. Zamawiający w dokumentacji postępowania podając terminy kluczowe w Tomie II OPZ-W oraz podając czas na wykonanie prac w każdym z Etapów prac podawał przedziały czasowe określone dniami kalendarzowymi. Tymczasem zarówno Konsorcjum PIG, jak i Odwołujący dokonali szacunków dla podanych terminów przyjmując dni robocze, zatem budżet przewidziany na koszt personelu Konsorcjum PIG zawiera wynikające z tego błędu nadwyżki, jak również kalkulacja Odwołującego jest zawyżona. I tak:

- 1)Etap 1: Mobilizacja powinien być według Zamawiającego zrealizowany w czasie 40 dni kalendarzowych, to jest szacunkowo 29 dni roboczych,
- 2)Etap 2: Wariantowanie powinien być według Zamawiającego zrealizowany w czasie 75 dni kalendarzowych, to jest szacunkowo 54 dni roboczych ,
- 3)Etap 3: Projekt koncepcyjny powinien być według Zamawiającego zrealizowany w czasie 60 dni kalendarzowych, to jest szacunkowo 43 dni roboczych,
- 4)Etap 4: Projekt skoordynowany powinien być według Zamawiającego zrealizowany w czasie 150 dni kalendarzowych, to jest szacunkowo 107 dni roboczych,
- 5)Etap 5 Projekt szczegółowy powinien być według Zamawiającego zrealizowany w czasie 90 dni kalendarzowych, to jest szacunkowo 64 dni roboczych,
- 6)Etap 6: Dokumentacja przetargowa powinien być według Zamawiającego zrealizowany w czasie 30 dni kalendarzowych, to jest szacunkowo 21 dni roboczych,
- 7)Etap 7: Nadzór autorski powinien być według Zamawiającego zrealizowany w czasie 548 dni kalendarzowych, to jest szacunkowo 391 dni roboczych,
- 8)Etap 8: Demobilizacja powinien być według Zamawiającego zrealizowany w czasie 45 dni kalendarzowych, to jest szacunkowo 32 dni roboczych.

Z powyższego zestawienia wynika, że Konsorcjum PIG i Odwołujący przyjęli do kalkulacji za dużo o szacunkowo 297 dni roboczych ($1038-741=297$), co stanowi 29%. Przyjmując kalkulację wskaźnikową szacunków Odwołującego zamiast wyliczonej kwoty 5 829 920zł otrzymuje się wartość 4 164 229zł. Zatem kalkulacja nazwana przez Odwołującego „Faktyczne zapotrzebowanie” jest obciążona poważnym błędem obliczeniowym i nie może być uznana za właściwy dokument doniesienia. Z kolei odnosząc się do błędu rachunkowego Konsorcjum PIG zamiast wyliczonej kwoty 3 350 080 zł otrzymuje się wartość 2 392 914 zł, co oznacza zapas środków w wysokości 957 166 zł. Dodatkowo należy zauważyć, po przeprowadzeniu obliczeń uśrednionej stawki za roboczogodzinę, stawka Konsorcjum PIG jest wyższa od stawki Odwołującego: 69 zł Konsorcjum PIG vs 56 zł Odwołujący

Dowód: Zestawienie zakładanej liczby roboczogodzin przygotowane przez Zamawiającego

Odnosząc się dalej do twierdzenia o braku ujęcia pełnego personelu w ramach wyceny, Zamawiający, przyjmując za wiarygodne i wystarczające Wyjaśnienia RNC założył, że w zestawieniu dotyczącym kosztów personelu wykonawca nie miał obowiązku wyszczególniać specjalistów z branż, które nie są wiodące z uwagi na specyfikę projektu, jak np. projektant zieleni, projektant fasad lub akustyk. Zamawiający przyjmuje, że koszty tego typu personelu mogą być ujęte w pozycjach dotyczących głównych branż, jak architektura czy konstrukcja. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku rzeczoznawców, których koszt nie musi być ujęty odrębnie w zestawieniu personelu. Nadto Zamawiający zwraca uwagę, że w Wyjaśnieniach RNC Konsorcjum PIG znalazła się odrębna pozycja kosztowa dotycząca uzyskania niezbędnych decyzji, zgód i opinii, w której to kategorii możliwe jest ujęcie opinii rzeczoznawców.

Odwołujący na potrzeby odwołania, opierając się na powierzchownej lekturze orzecznictwa prezentuje skrajną tezę, że Konsorcjum PIG zobowiązane było wyłożyć każdą najmniejszą pozycję kosztową zamówienia, pod rygorem uznania wyjaśnień za niewystarczające. Tego rodzaju podejście do wyjaśnień rnc nie jest akceptowalne. Wykonawca nie ma jednak obowiązku wykazywać każdej najmniejszej pozycji kosztowej w swoich wyjaśnieniach, lecz powinien się odnieść do elementów kluczowych oraz zaprezentowanych w konkretnym wezwaniu. Badaniu w trybie art. 224 PZP podlega wyłącznie istotna część składowa ceny ofertowej, a nie wszelkie jej elementy.

W kwestii zarzutu o rzekomym braku ujęcia kosztów rzeczoznawcy ds. ppoż., nie jest prawdziwe twierdzenie Odwołującego, że z uwagi na to, że projektowany obiekt będzie wyposażony w jedną klatkę schodową niezbędne są rozwiązania zamienne w zakresie ochrony ppoż. Zamawiający w dokumentacji postępowania w SWZ R. XVIII Opis kryteriów wraz z podaniem wag i sposobu oceny opisał w p. 6 kryterium nr 3 „Konkurs inżynierski” Część A Optymalizacja rozwiązań. Zamawiający podał informację o elementach ocenianych: propozycje rozwiązań zoptymalizowania projektu, w celu wygenerowania oszczędności dla Zamawiającego na etapie budowy oraz dla przyszłego użytkownika na etapie eksploatacji obiektu. Zamawiający podał cztery zakresy rozwiązań (funkcyjne, konstrukcyjne, materiałowe, instalacyjne). Dla każdego z zakresów rozwiązań podał przykłady, których nie można było zinterpretować, jako wymagania. Dla rozwiązań funkcjonalnych Zamawiający podał przykład „np. zastosowanie jednej klatki schodowej, oszczędności na etapie budowy”. Odwołujący w ofercie zawarł to rozwiązanie, zatem oferta

uwzględnia koszty związane z wymaganym odstępstwem. PIG nie zawarł tego rozwiązania w ofercie, zatem nie był zobowiązany do uwzględnienia związanych z tym rozwiązaniem kosztów. Zatem nie jest tak, że Konsorcjum PIG musiała ująć analogiczny zakres zaangażowania rzeczoznawcy ds. ppoż. co Odwołujący, który przewidział tego typu rozwiązanie. W konsekwencji teza, że, rzekomo „koszt pracy Rzeczoznawcy ds. PPOŻ w przedmiocie wykonania niezbędnej w tym projekcie części zadań wynosi około 550.000 zł.” nie jest uprawniona.

Dowód: Dokument Konkurs inżynierski– złożony przez Odwołującego w Postępowaniu oraz Konkurs inżynierski złożonych przez Konsorcjum PIG – w aktach postępowania

Dalej, Koszty personelu, Zamawiający ocenia, że nie jest zasadne przyjęcie jako niezbędnego zapotrzebowania osobowego pozycji zaznaczonych na czerwono przez Odwołującego. Zamawiający nie wymagał tego rodzaju personelu w OPZW, a co za tym idzie nie można czynić zarzutu dla Konsorcjum PIG, że uznało, iż do prawidłowej realizacji zamówienia taki personel nie będzie potrzebny i nie wykazywało go w swojej kalkulacji. Nie można czynić Konsorcjum PIG zarzutu z tego powodu, że nie narażało ono Zamawiającego na niepotrzebne kumulowanie kosztów.

[Rynkowy charakter stawek roboczogodzin przewidzianych przez Konsorcjum PIG]

Odnosząc się do twierdzenia Odwołującego o braku dostosowania przez Konsorcjum PIG stawek za rbg do realiów rynkowych, należy zauważyć, że Biuletyn SEKOCENBUD, na który powołuje się Odwołujący, zajmuje się kosztami realizacji w budownictwie, a nie usług projektowych. Także przywołany Regulamin Honorariów Architekta nie jest cennikiem usług projektowych, a dokumentem pomocniczym przy ich szacowaniu przez architekta, i nie oddaje realiów rynkowych. Ponadto dokument ten ma archaiczną konstrukcję.

Zauważyć należy, że wybór sposobu wykazywania określonych okoliczności w ramach wyjaśnień rażąco niskiej ceny oferty zawsze należy do wykonawcy składającego wyjaśnienia. Ani w ustawie PZP ani w orzecznictwie nie ukształtował się uniwersalny, obowiązujący wykonawców katalog dokumentów wymaganych na poparcie składanych wyjaśnień. Zawsze decyzja co do rodzaju przedkładanych dowodów leży po stronie wykonawcy.

Zamawiający był w stanie dokonać rzetelnej i opartej o adekwatne źródła weryfikacji realności zaproponowanych stawek. Wystarczyło, że Zamawiający obliczył pensje miesięczne brutto na podstawie stawek przedstawionych przez Konsorcjum PIG w załączniku nr 3 – Koszty Personelu i porównał je z danymi zawartymi w dokumencie HAYS Poland Raport Płacowy 2023 dla branży Budownictwo (dalej jako „Raport Hays”). Analiza ta wykazała jednoznacznie, że przyjęte stawki przedstawione w Wyjaśnieniach RNC kształtują się powyżej stawek minimalnych (niekiedy nawet powyżej „najczęściej oferowanych”) przedstawionych w przywołanym raporcie, a więc jest możliwe zatrudnienie na ich podstawie wykwalifikowanych specjalistów, co wyraźnie odróżnia obecny stan faktyczny od występującego w powoływanym przez Odwołującego wyroku.

Stanowisko Zamawiającego znajduje w tym zakresie potwierdzenie w poniższym zestawieniu, w którym Zamawiający porównał stawki ofertowane przez Konsorcjum PIG a stawki rynkowe wynikające z Raportu Hays:

Dowód: HAYS Poland Raport Płacowy 2023 dla branży Budownictwo (Raport Hays); tabela porównawcza sporządzona przez Zamawiającego na bazie Raportu Hays.

Zamawiający nie miał zatem podstaw do przyjęcia, że wskazane w Wyjaśnieniach RNC stawki są nierynkowe i mogą świadczyć o zaoferowaniu przez Konsorcjum PIG rażąco niskiej ceny ofertowej. Wątpliwości Odwołującego zdają się wynikać z oparcia analiz na przestarzałych bądź nieadekwatnych materiałach, które w żadnym wypadku nie pozwalają na ustalenie aktualnych tendencji rynkowych wśród personelu zwyczajnego wykonawcy.

Chybione jest oparcie się na zestawieniu zmiany stawek rbg kosztorysowej wg rodzajów w okresie 2020-2022 z SEKOCENBUD. Nie odnosi się on do stawek w zakresie roboczogodzin pracowników umysłowych, co czyni go całkowicie nieprzydatnym.

Jak wynika choćby z treści publikowanego przez firmę Autodesk – dostawcę oprogramowania Revit, czyli głównego narzędzie pracy BIM (Building Information Modeling) - raportu „BIM, współpraca, chmura w polskim budownictwie” z 2019 roku”, praca w środowisku BIM przynosi znaczne obniżenie kosztów sporządzania dokumentacji, w zależności od stopnia opanowania tej technologii. Wg raportu, w zakresie projektowania respondenci wskazywali na zmniejszenie kosztów projektowania branżowego, projektowania architektonicznego, koncepcji, a także w procedurach formalnych towarzyszących uzyskiwaniu pozwolenia na budowę. Oszczędności były podawane na różnych poziomach przy maksymalnym poziomie określonym jako „zmniejszenie kosztów o powyżej 60%”. Tak znaczne zmniejszenie wymaganych nakładów pracy i redukcja kosztów nie może pozostawać bez wpływu na kształtowanie się wynagrodzenia projektantów. Już choćby tylko z tej przyczyny (a należy pamiętać, że zmiany technologiczne następujące w obrębie

narzędzia pracy BIM nie stanowią jedyne go godnego uwagi czynnika cenotwórczego) proste przenoszenie wniosków ze zmian stawek robocizny z Biuletynu SEKOCENBUD na sytuację w branży projektowej stanowi niedopuszczalne uproszczenie, które w żadnym wypadku nie pozwala na wykazanie braku rynkowości zaproponowanych przez Konsorcjum PIG stawek. Dowód: Raport z badania „BIM, współpraca, chmura w polskim budownictwie” z 2019 roku”; Autodesk

Odwołujący nie oparł się na stawkach rynkowych, lecz na stawkach godzinowych za realizację usług wynikających z dokumentu pn. Regulamin Honorariów Architekta (2003 r.) !

Odwołujący pomija nieoczywiste, a jednak kluczowe czynniki cenotwórcze w postaci na przykład przywoływanych powyżej zmian technologicznych jakie dokonały się na rynku usług projektowych. Należy ponownie podkreślić, że w erze rewolucji cyfrowej nie tylko na znaczeniu tracą kwalifikacje, przywoływane, kreślarstwo, ale również znacząco spada czasochłonność innych zadań wykonywanych do tej pory przez projektantów i architektów. Przekłada się to na istotną redukcję kosztów i czasu pracy specjalistów, co ma bezpośrednie znaczenie dla obecnych stawek rynkowych. Pomijanie wpływu tego typu czynników na przedmiot sporządzanej analizy świadczy dobitnie o braku jej rzetelności i wadliwości argumentacji Odwołującego.

Postępowanie obejmuje projektowanie w środowisku BIM, co przynosi znaczne obniżenie kosztów sporządzania dokumentacji. Specyfika przedmiotu zamówienia wykonawczego ma również istotne znaczenie w kontekście prawidłowej jego wyceny przez wykonawców. Na ceny na danych rynkach wpływ ma szereg czynników, spośród których istotną rolę przypisuje się także postępowi technologiczno-organizacyjnemu .

[Wyczerpujący i kompletny charakter Wyjaśnień RNC]

Odnosząc się dalej do zarzutu braku ujęcia określonych pozycji w ramach Wyjaśnień RNC należy wskazać, że badaniu w trybie art. 224 PZP podlega wyłącznie istotna część składowa ceny ofertowej.

Konsorcjum PIG poddało obowiązkowi, a fakt rzekomego braku ujęcia w Wyjaśnieniach RNC pewnych pozycji (o niekluczowym znaczeniu) nie powinien sam w sobie świadczyć o ich niewystarczającym czy ogólnikowym charakterze. Zamawiający przyjmuje konsekwentnie, że w zestawieniu kosztów personelu wykonawcy nie musiał odrębnie wyszczególniać zarządzającego zmianą, gdyż tego typu zadania mogą zostać ujęte w pozycjach dotyczących Personelu Zarządzającego. Ponadto w wyjaśnieniach znalazła się odrębna pozycja kosztowa dotycząca uzyskania niezbędnych decyzji, zgód i opinii, w której mogą mieścić się koszty uzgodnień z ULC, pozwoleń wodno-prawnych czy opinii geotechnicznej. Zamawiający nie wymagał odrębnego wyszczególnienia w kalkulacji specjalistów z branż wspierających, jak np. geotechnik lub audytor, gdyż założono, że koszty tego typu personelu, jako marginalne, mogą zostać ujęte w pozycjach dotyczących głównych branż - jak konstrukcja czy instalacje.

Niezależnie od powyższego, Konsorcjum wskazało w Kalkulacji zaplanowaną rezerwę na poziomie 208.020 zł (poz 9 Załącznika nr 2 – Zestawienie kosztów- wyjaśnienie oraz poz 9 Załącznika nr 1- Zestawienie kosztów), co powoduje, że nawet gdyby zarzuty Odwołania okazały się zasadne (do czego Zamawiający konsekwentnie nie widzi podstaw) – wykonawca ten ma stosowny bufor kosztowy.

[Koordynator BIM oraz realne koszty licencji oprogramowania w środowisku BIM]

Kolejny zarzut Odwołania odnosi się do funkcji Koordynatora BIM oraz kosztów licencji oprogramowania BIM, które zdaniem Odwołującego zostały niedoszacowane. Zamawiający zwraca uwagę, że w Wezwaniu do wyjaśnień (str. 2) wzywał o „przedstawienie kalkulacji, na podstawie których Wykonawca otrzymał kwotę, którą wprowadził do Formularza Cenowego w zakresie takich czynników cenotwórczych jak: a) koszty personelu wymaganego do realizacji zamówienia wykonawczego zgodnie z zapisami Tomu IV OPZ-W, w rozbiciu na ilość roboczogodzin [rg.] w poszczególnych etapach projektu oraz stawki godzinowe, w tym: personelu Zarządzającego, Kluczowego, Dodatkowego, personelu sprawującego nadzór autorski w każdej z wymaganych branż”.

Wbrew twierdzeniom Odwołującego, Konsorcjum PIG uwzględniło w wycenie udział wyspecjalizowanego personelu poruszającego się w środowisku BIM. W załączniku nr 3 – Tabela 1 – Koszty personelu w każdym z etapów realizacji Konsorcjum PIG wykazało

Koordynatora BIM w pozycji Personel Kluczowy. Jest to zgodne z wymogami Tom II, OPZ-

W (str. 54), gdzie Zamawiający określił tę funkcję jako wymaganą w ramach Personelu Kluczowego (por. pozycja nr 7, Tabela 4 Lista Personelu Ramowego).

Zamawiający nie wymagał zapewnienia asystentów BIM w ramach Personelu dodatkowego (por. Tabela 5 Lista

Personelu Dodatkowego, Tom II OPZ-W str. 55), zatem liczba personelu wskazana przez Konsorcjum PIG jest w pełni wystarczająca do realizacji zamówienia i nie może stanowić podstawy do kwestionowania jego oferty.

Nie zasługują również na aprobatę twierdzenia Odwołującego dotyczące rzekomo zbyt małej liczby licencji oprogramowania BIM. Zamawiający wyjaśnia, iż wykorzystanie oprogramowania BIM jest zróżnicowane na każdym etapie projektu, nie wszystkie licencje będą potrzebne jednocześnie. Wykonawca ma możliwość wymieniać się licencjami na stanowiskach, co jest racjonalne i czego Zamawiający nie wykluczył.

Odwołujący ponownie w sposób selektywny prezentuje fakty, cytując wybiórczo fragment Wyjaśnień Konsorcjum PIG, pomijając ostatnie (istotne) zdanie: „Zakup 5 licencji ProjectWise – 10 x 1.129,- zł x 3 lata = 33.870,- zł. Łączny koszt obsługi BIM wraz z oprogramowaniem: 5.555,- zł x 36 m-cy = 200.000,- - Dla kalkulacji przyjęliśmy kwotę 274.000,- na wypadek zwiększenia liczby licencji.”

[Zasadność kosztów przewidzianych na Nadzór Autorski]

W dalszej części Odwołujący kwestionuje realność określonych przez Konsorcjum PIG kosztów związanych z nadzorem autorskim, lecz kalkulacje Odwołującego są oderwane od realiów zamówienia i wymogów określonych w OPZ-W. Zamawiający wyraźnie wskazał, iż okres realizacji Etapu 7 - nadzoru autorskiego wynosi 18 miesięcy (por. pkt 6 ust. 8 OPZ-W Tom II, gdzie wyraźnie wskazano, iż: „Dla Etapu 7 (‘Nadzór Autorski’), ze względu na ciągły charakter usług Nadzoru Autorskiego, nie wyznacza się Terminu Kluczowego. Okres Nadzoru Autorskiego szacuje się na osiemnaście miesięcy”.

Niezrozumiałe jest zatem twierdzenie Odwołania, iż „Wynikająca z Kalkulacji ilość wizyt Personelu i Projektantów to 1083 osobo-dni (które wyliczyć należy zgodnie z OPZ Tom II, pkt 6. Harmonogram, tabela 2 tj. 490 dni (Etap 1 - Etap 6) od momentu zawarcia Umowy + 548 dni (18 miesięcy = 548 dni dla Etapu 7) + 45 dni (Etap 8) po zakończeniu Etapu 7).”.

Kluczowym błędem Odwołującego jest założenie, że budowa trwa przez cały okres realizacji zamówienia wykonawczego tj.: od momentu podpisania umowy, przez cały okres realizacji dokumentacji projektowej (od etapu 1 do 6 = 490 dni), plus okres nadzorów autorskich (etap 7 = 548 dni), aż do zamknięcia projektu (etap 8 = 40 dni). Sumując Etapy, Odwołujący przyjął liczbę 1083 dni – co stanowi manipulację kalkulacją, poczynioną wyłącznie na potrzeby Odwołania. Do kalkulacji ilości wizyt na budowie realizowanych w ramach Nadzoru Autorskiego należy przyjąć wyłącznie czas Etapu 7, czyli założony przez Zamawiającego okres 18 miesięcy.

Ilość wizyt wskazana przez Odwołującego jest wygórowana. Niemniej nawet przyjmując na potrzeby kalkulacji wskazane przez Odwołującego dwie wizyty miesięcznie dla specjalisty z każdej z 6 branż ($2 \times 6 = 12$ wizyt miesięcznie) przez 18 miesięcy, że potrzebne byłyby 216 odrębnych wizyt na budowie. Nawet gdyby przyjąć niekorzystny dla PIG scenariusz, zakładający że każdy z ww. specjalistów zmuszony byłby dojechać na teren budowy z Mysłowic to koszt dojazdu personelu wynosiłby $216 \times 140 \text{ zł}$ (70 zł bilet PKP Mysłowice – Warszawa x 2 tj. w dwie strony) = 30.000 zł. Doliczając do tego nawet dodatkowy koszt przejazdu do Baranowa – wciąż koszty dojazdów zaplanowane jawią się jako uzasadnione. Konsorcjum w Kalkulacji wskazało zarówno koszty transportu, środków komunikacji, np. koszt pojazdów, biletów, noclegów (76 900,00 zł) jak i koszty delegacji (75 000,00 zł).

Niezależnie od ww. kosztów wyszczególnionych jako odrębne pozycje kosztowe, zgodnie z ofertą PIG (zał. 3a do SWZ-W), a także zgodnie z wyjaśnieniem RNC "Załącznik nr 3_Koszty personelu_podpisane" na potrzeby realizacji nadzorów autorskich wykonawca założył koszt 810 000 zł netto.

Co istotne, rozliczenie za nadzory autorskie realizowane jest najczęściej przez wypłatę kwoty za wizytę na budowie. Nie jest praktykowane, aby na budowie na każdej wizycie był pełny skład personelu, wyjaśnieniu RNC "Załącznik nr 3_Koszty personelu_podpisane" nie mogło być przez Zamawiającego kwestionowane.

[Adekwatnie uwzględnione koszty decyzji, zgód, opinii]

Odwołujący kwestionuje również zasadność wyliczeń Konsorcjum w zakresie kosztów pozyskania niezbędnych decyzji, zgód i opinii. Zamawiający wymagał przedstawienia wyliczeń w zakresie tejże pozycji w treści Wezwania do wyjaśnień (str. 2f).

Konsorcjum wskazało, że „Na potrzeby kalkulacji przyjęliśmy kwotę 34.000,- zł, w której najwyższą wartość stanowi numeryczna mapa do celów projektowych oraz inne koszty pełnomocnictw i opłat administracyjnych.” (poz. 6 – Zał 2 – Zestawienie kosztów - wyjaśnienie).

Zamawiający ocenia tę kwotę jako wiarygodną. Odwołujący lakonicznie kwituje, iż pozycja ta jest zaniżona biorąc pod uwagę ilość pełnomocnictw niezbędną, ilość i wysokość opłat administracyjnych, podając jako przykład koszt zgody na

odstępstwo od wymogów dotyczących powierzchni ograniczających przeszkody. Twierdzenia te Zamawiający ocenia jako gołosłowne, Odwołujący nie przytacza żadnej konkretnej liczby niezbędnych do uzyskania pełnomocnictw i opłat, nie konfrontuje jej z treścią OPZ-W, nie załącza dowodów na poparcie rzeczonych twierdzeń, co powoduje, że nie sposób uznać, że zostały one wykazane.

Tym samym jednocześnie nie sposób się do nich szerzej rzeczowo odnieść.

[Adekwatnie uwzględnione koszty administracyjno-biurowe]

Analogicznie gołosłowne są zarzuty w zakresie kosztów biura. Konsorcjum PIG wskazało, że „Przy założeniu liczby personelu wymaganej przedmiotowym postępowaniem przyjęliśmy dla kalkulacji ceny koszt biura na poziomie około 8.100,- zł/mc, co przez okres 36 m-cy stanowi łączny koszt 291.600,-, dla kalkulacji podaliśmy kwotę 294.000,- zł”. Zamawiający nie zgadza się z twierdzeniem Odwołującego, że taka kwota jest zaniżona – wynajem biura na poziomie ok. 8 tys. zł miesięcznie jest realny w obecnych warunkach rynkowych, a wykonawca dodatkowo przyjął również pewną rezerwę w tym zakresie.

Zamawiający zdaje sobie przy tym sprawę, że w dobie rozpowszechnionej pracy zdalnej, a także zwiększonej podaży nieruchomości biurowych względem realnego popytu ceny najmu biur uległy pewnej redukcji. Przyjmuje zatem za wiarygodne twierdzenie, że Konsorcjum PIG potrzebować będzie jednego biura dla realizacji inwestycji, a nie dwóch odrębnych.

Mając na uwadze wskazane wyżej okoliczności Zamawiający przyjmuje, że cena ofertowa Konsorcjum PIG jak również jej istotne elementy składowe pozostaje realna i pozwala na należyłą realizację zamówienia.

Załączono dokumenty wyszczególnione w 24 pozycjach.

Przystępujący: Konsorcjum: PIG Architekci sp. z o.o. Warszawa i GMT sp. z o.o. Mysłowice przedstawił pisemne stanowisko wobec treści odwołania i wniósł o oddalenie Odwołania JSK w całości oraz przeprowadzenie dowodów z dokumentów będących w aktach sprawy oraz załączonych do pisma na okoliczności wskazane w jego uzasadnieniu,

Przystępujący potwierdził, że złożona przez niego cena jest realna, skalkulowana w sposób rzetelny i nie zagraża realizacji zamówienia, co potwierdzono w złożonych wyjaśnieniach.

Wskazał na piśmiennictwo i orzecznictwo w zakresie standardu składania wyjaśnień przez wykonawcę w procedurze wyjaśniania rażąco niskiej ceny.

W ramach wyjaśnień złożył kompleksowe uzasadnienie ceny oraz złożył zestawienie kosztów realizacji zamówienia wraz z szczegółowym rozbić na poszczególne czynniki kosztotwórcze wskazane przez Zamawiającego w wezwaniu. Przedstawił m.in.:

- a. koszty personelu potrzebnego do realizacji zamówienia wykonawczego w rozbić na ilość roboczogodzin [rg.] w poszczególnych etapach projektu oraz stawki godzinowe, w tym: personelu zarządzającego, kluczowego, dodatkowego oraz personelu sprawującego nadzór autorski w każdej z wymaganych branż,
- b. koszty niezbędnych licencji pozwalających na wymianę danych i informacji modelowych za pośrednictwem wyznaczonych przez Zamawiającego platform,
- c. koszty oprogramowania/oprogramowań, w tym wskazanych przez Zamawiającego w OPZ,
- d. koszty administracyjno-biurów, np. koszt utrzymania biura wraz z niezbędnym sprzętem,
- e. koszty polis, ubezpieczeń, zabezpieczenia należytego wykonania zamówienia,
- f. koszty związane z pozyskaniem niezbędnych decyzji, zgód, opinii,
- g. koszty transportu, środków komunikacji, np. koszt pojazdów, biletów, noclegów, h. koszty delegacji,
- i. pozostałe nieprzewidziane koszty / planowana rezerwa, j. przewidziany zysk.

Dowód: Zestawienie czynników kosztotwórczych związanych z realizacją zamówienia -

Załącznik nr 1 do wyjaśnień z 6 lipca 2023 r. – w aktach sprawy

Dodatkowo wraz z zestawieniem złożył szczegółowe wyjaśnienia w zakresie poszczególnych, ww. czynników kosztotwórczych. Dowód: Załącznik nr 2 do wyjaśnień z 6 lipca 2023 r.

Kolejnym dowodem było zestawienie kosztów personelu zaangażowanego do realizacji zamówienia z rozbić na: (i)

personel zarządzający, (ii) personel kluczowy, (iii) personel dodatkowy, z podziałem na każdy etap projektu (1-8) i zaangażowanie czasowe (godzinowe) poszczególnych osób w realizację zamówienia i ekwiwalent kwotowy tego zaangażowania.

Dowód: Załącznik nr 3 do wyjaśnień z 6 lipca 2023 r. – w aktach sprawy

Przedstawiona dokumentacja i dowody potwierdzają, że cena nie jest rażąco niska, a także, że możliwa jest realizacja zamówienia zgodnie z wymaganiami SWZ, w przewidzianym terminie oraz czasie, a przy tym osiągnięcie zakładanego zysku.

Wbrew zarzutom oferta Przystępującego nie nosi znamion rażąco niskiej ceny.

Wskazano orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej oraz poglądy doktryny

Branża projektowania obiektów lotniskowych jest niezwykle wąska. Zamówień publicznych w tym segmencie rynku nie jest realizowanych wiele. Jednak w ostatnich latach jest możliwe zidentyfikowanie kilku zamówień o podobnym charakterze do przedmiotu Postępowania.

W ocenie Przystępującego warto przywołać przykłady wybudowanych w ostatnich

latach wież lotniskowych o tożsamyh funkcjach i znaczeniu do wieży CPK. Wieże te mają za zadanie wspomagać swym działaniem nowoprojektowaną wieżę dla CPK.

Tabela przedstawia podstawowe dane techniczne wież (mające kluczowe znaczenie w kontekście kosztów ich projektowania) oraz średnią cenę projektowanego 1m2 tych wież:

Nazwa zadania	Wysokość [m] / Powierzchnia użytkowa [m2]	Wartość kontraktu netto / oferowana cena netto [PLN]	Średnia cena projektowania 1m2 netto [PLN]	Data wykonania projektu
Wieża Warszawa Okęcie	70 (plus) m 2 250 m2	1 295 000 zł	575,55 zł	Od 2019 - 2020
Wieża TWR Poznań	34 m 2 403,80 m2	592 000 zł	246,28 zł	2011-2012
Wieża TWR Katowice	48 m 1 938 m2	450 000 zł	232,20 zł	2015-2017
Wieża PAŻP Radom Sadków	28,74 m 554 m2	920 000 zł	1 660,65 zł	2019-2020
Wieża CPK	1 025 m2	5 400 000 zł	5 268,29 zł	

Podstawowym determinantem do projektowania ww. obiektów jest program funkcjonalny, który dla każdej z nich jest zbliżony. Głównym czynnikiem rozróżniającym te wieże jest ich wysokość i tak możemy podzielić budynki na budynki do 55 m wysokości i wysokościowe - powyżej 55 m. Z zestawienia wynika, że koszt projektu wież jest dość zbliżony pod względem dat sporządzenia dokumentacji i czynników rynkowych wpływających na cenę.

Dlatego podstawą wyceny prac projektowych dla wszystkich biur, jest zastosowana cena za m2 powierzchni użytkowej.

Z tabeli widać, że wieże podobne do mającej zostać zrealizowaną dla CPK projektuje się w cenach 251,11 zł netto/m2 – 1.660 zł/m2. Tymczasem zgodnie z ofertą Przystępującego zamówienie miało być przez niego zrealizowane za cenę 5 268,29 netto zł/m2 (razem ze wszystkimi opcjami/wariantami 6 374 zł netto/m2), co wyklucza możliwość uznania, że doszło do zaoferowania przez rażąco niskiej ceny.

Wskazane wyżej projekty są referencyjne i mogą stanowić punkt odniesienia wyceny niniejszego zamówienia. To obiekty o tożsamym programie funkcjonalnym. JSK próbuje sztucznie komplikować zakres obowiązków wykonawcy w ramach niniejszego zamówienia, próbując wywrzeć mylne wrażenie, że jest to nowatorski projekt z niespotykaną charakterystyką (np. modele fizyczne, animacje, BIM, gotowość 4D, 5D, GIS etc.).

Przystępujący jest jedną z pierwszych pracowni, która przeszła całkowicie na projektowanie w technologii BIM. Od początku działalności tj. od 2013 r. Przystępujący wprowadził system w pełnej technologii BIM, na wiele lat przed pozostałymi polskimi pracowniami.

Dzięki temu ma nieporównywalnie większe doświadczenie. Posiada funkcjonujący i rozbudowany system oparty na doświadczonych managerach, oprogramowaniu i sprzęcie. Dzięki temu jest bardziej konkurencyjny, niż inne firmy. Koszty z tym związane - w tym szkolenia personelu - poniesione zostały przez niego już wiele lat wcześniej. Przystępujący posiada znacznie większą wiedzę i doświadczenie w wytwarzaniu dokumentacji. Wykonuje zamówienia publiczne o znacznie bardziej skomplikowanym poziomie BIM'u niż w CPK. Posiada przy tym 41 licencji i wykonuje skomplikowane projekty z parametryzacją, 4D, 5D, modelami zarządzczymi.

Wieża Warszawa – Okęcie wskazana w tabeli powyżej została zaprojektowana przez samego Odwołującego – JSK w cenie 537,26 zł netto/m². Wysokość wieży była niższa niż wieży CPK, natomiast stopień skomplikowania, pod kątem projektowym jest analogiczny. Wieże wymagają dokładnie takich samych uzgodnień, analiz i ekspertyz. Nie istnieją zasadnicze różnice pomiędzy tymi projektami, które uzasadniałyby drastyczne różnice w cenie projektowania tych budynków. Skoro zatem Odwołujący mógł zaprojektować analogiczny budynek za 537,26 zł netto/m², to nawet przy inflacji, czy dodatkowych czynnikach utrudniających proces projektowania (które zdaniem Przystępującego nie zachodzą) to i tak cena mogłaby być wyższa o maksymalnie kilkanaście-kilkadziesiąt procent.

W ofercie Przystępującego cena projektowania za m² jest dwunastokrotnie wyższa od ceny projektu JSK. Zatem twierdzenia, że cena zaoferowana jest rażąco niska, bo jest niższa od pozostałych w Postępowaniu jest całkowicie chybiona i bezpodstawna.

Należy wskazać, że skoro ceny za projektowanie podobnych budynków mieszczą się w granicach 251-1660 zł netto/m² i nie są uznawane za rażąco niskie, to nie sposób wskazać, że zaoferowana przez Przystępującego cena w wysokości 5268,29 zł netto/m² (razem ze wszystkimi opcjami/wariantami 6 374 zł netto/m²), będąca co najmniej kilkukrotnie wyższa od ww. cen, jest w istocie ceną rażąco niską. Zaoferowana cena jest skalkulowana rzetelnie i gwarantuje prawidłowe wykonanie przedmiotu zamówienia zgodnie z dokumentacją przetargową, a w szczególności z SWZ oraz osiągnięcie zakładanego zysku.

Dodatkowo że kwoty i wartości wskazane przez Przystępującego w złożonych wyjaśnieniach są rzetelne, prawidłowe i rynkowe. Tytułem przykładu Przystępujący wskazuje, że:

a.prawidłowo oszacował koszty niezbędnych licencji pozwalających na wymianę danych i informacji modelowych za pośrednictwem wyznaczonych przez Zamawiającego platform,

Dowód: Dowody kosztów zakupu licencji – Załącznik nr 9

b.prawidłowo oszacował koszty administracyjno-biurowe np. koszt utrzymania biura wraz z niezbędnym sprzętem.

Dowód: Faktury za wynajem powierzchni biurowych – Załącznik nr 10

Personel Przystępującego pozwala na prawidłową realizację zamówienia

Zarzut niedoszacowania liczby personelu koniecznego do realizacji zamówienia jest jednak całkowicie chybiony.

Liczba osób przedstawiona w kalkulacjach w zupełności wystarcza do realizacji zamówienia. Do zaprojektowania jest 1 025 m² pow. uż. Inwestycja wymaga zaangażowania specjalistów w danej branży, a nie wielkiego rozbudowanego zespołu projektowego jak w przypadku wielkopowierzchniowych projektów terminali lotniczych.

Dla porównania, przy realizacji projektu wykonania projektu budowlanego, projektów wykonawczych wraz z PFU budowy terminala oraz towarzyszących obiektów kubaturowych – budynku LSRG i wieży PAŻP dla lotniska Radom, tj. ostatniej wieży lotniskowej oddanej w Polsce do użytkowania, przy pracy (projekty koncepcyjne wielobranżowe, projekty budowlane z wymaganymi uzgodnieniami do decyzji ZRIL przygotowywane wyprzedzająco do złożenia wniosku o pozwolenie na budowę, PFU wraz z STWIORB, projekty wykonawcze, nadzory autorskie, projekty powykonawcze w ramach inwestycji rozbudowy Lotniska w Radomiu) w zespole było zaangażowanych 8 architektów (1 projektant generalny w specjalności architektonicznej, 1 projektant sprawdzający w specjalności architektonicznej, 1 projektant architekt kierownik projektu, asystenci – 5 architektów). Przy czym prace obejmowały m.in.:

terminal główny (30 000 m² pow.), budynek LSP (2 542 m² pow.), hale utrzymania (3 067 m² pow.), budynek administracyjny (2 788 m² pow.), budynek Biurowy (1 290 m² pow.), wieża kontroli lotów (555 m² pow.), łączna powierzchnia projektowania 40 242 m².

Powierzchnia do zaprojektowania była czterdziestokrotnie większa i bardziej skomplikowana pod względem branż niż przedmiot niniejszego Postępowania. Projekt zrealizowany przez Przystępującego w terminie i cenie co potwierdzają referencje. Dowód: referencje Zał. nr 11

Zatem Przystępujący właściwie dobrał kadrę do realizacji zamówienia, a Odwołujący w żaden sposób nie udowodnił, ani też nawet nie uprawdopodobnił, że jest inaczej.

Odwołujący zarzucił także, że przy sporządzaniu swojej oferty pominął zaangażowanie grona ekspertów jak np. projektant fasad, akustyki, zieleni, czy rzeczoznawca SANEPID/BHP albo PPOŻ. Zarzuty te są chybione, co zostało szczegółowo przedstawione w tabeli.

Zgodnie z OPZ (Tom IV, ppkt 13.1.2) „Zamawiający nie dopuszcza wskazywania przez Wykonawcę tej samej osoby na

więcej niż jedno stanowisko w ramach Personelu Kluczowego. W pozostałym zakresie Zamawiający dopuszcza łączenie stanowisk przez wskazane przez Wykonawcę osoby". Na tej podstawie w założeniach obłożenia projektu personelem zarządzającym i projektowym Przystępujący zdecydował łączyć funkcje wysoko wykwalifikowanych pracowników spoza personelu kluczowego. Dzięki temu udało się uniknąć zbędnego mnożenia osób zaangażowanych w projekt, aby wykazać wymaganą w OPZ funkcję, np. koordynatora punktów styków. Dodatkowo doświadczenia dotyczące prowadzenia projektów i koordynacji z inwestorem i sąsiadującymi postępowaniami wskazują, że łączenie funkcji projektanta i zarządzania jest efektywniejsze, pozwala na szybszy przepływ informacji i zaangażowanie projektantów we wszystkich etapach projektowych, co poparte jest wieloletnią praktyką Przystępującego, zakładającą że architekt prowadzący jest jednocześnie managerem zarządzającym.

Tabela z wyszczególnieniem personelu w specjalnościach („Koszty personelu” – Zał nr 3 do wyjaśnień) została wykonana na podstawie OPZ, tom IV, pkt. 13 i w zakresie nazw poszczególnych funkcji nie wykracza poza wskazany w OPZ zakres.

W ramach odpowiedzi na zarzuty JSK dotyczące rzekomych braków w ofercie/kalkulacjach Przystępującego, przedstawiono zestawienia udostępnione w ramach wyjaśnień rażąco niskiej ceny o kolumnę ze wskazaniem odpowiedzialnej osoby za dany zakres prac.

Dodatkowo Przystępujący dla celów porównawczych wskazał również w tabelach jaki zespół po jego stronie był zaangażowany w realizację projektu referencyjnego – wieży w Radomiu, który został z sukcesem wykonany przez Przystępującego. (Tabela A)

Mając na uwadze przedstawione powyżej dane w tabeli, zarzut o niedoszacowaniu ilości przewidzianego personelu projektowego należy uznać za bezpodstawny. Wynikać on może z przyjęcia u Odwołującego zdublowanych ról projektantów i zarządzających dla projektu oraz przeszacowania zaangażowania przeznaczonego na wykonanie modeli BIM, z których wykonywane są rysunki techniczne dla budynku.

Podobnie wszelkie ekspertyzy i konieczne odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych, zostały przez Przystępującego uwzględnione w kalkulacji. Przystępujący wskazuje jednak, że JSK błędnie przyjmuje, że w niniejszej sprawie konieczne będzie uzyskanie odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych, a w konsekwencji argumentując, że Przystępujący nie przewidział w kalkulacji personelu, który musi zostać zaangażowany w takim przypadku.

Przystępujący stoi na stanowisku, że jest możliwość wykonania wieży zgodnie z warunkami technicznymi i prawem budowlanym bez konieczności dokonywania odstępstw od przepisów. JSK istotnie przeszacowało koszty np. eksperta PPOŻ (550 tys. zł.) czy projektanta fasad (kwota 450 tys zł). Podane przez JSK wartości znacząco odbiegają od stawek rynkowych i nie zostały poparte przez Odwołującego dowodem (ofertą podwykonawczą etc.). Zaangażowanie podwykonawców za łączną kwotę ich wynagrodzenia w wys. 1 mln złotych pochłonęłyby zatem przy tych stawkach całe wynagrodzenie Odwołującego przy przywołanej inwestycji wieży na Okęciu. JSK pomija przy tym fakt, że np. zatrudnienie zewnętrznego projektanta fasad nie jest obligatoryjne, jeśli ma się taką osobę we własnych zasobach, a tak właśnie jest w przypadku Przystępującego. Stąd zarzuty w tym zakresie przez JSK są chybione i nieudowodnione.

Podobnie bezpodstawne są zarzuty JSK jakoby Przystępujący przyjął zbyt optymistyczne założenia co do realizacji Etapu 3 projektu tj. projekt koncepcyjny w terminie 60 dni .

Wykonanie poszczególnych etapów szybciej, niż zakłada to Zamawiający nie jest elementem wykluczającym Przystępującego. Z doświadczenia 60 dni to odpowiednio długi czas na realizację projektu koncepcyjnego. Potwierdzają to realizacje Przystępującego podobnych projektów (wieża w Radomiu). JSK z kolei nie dowiodło w żaden sposób, że wykonanie tego projektu w zakładanym przez Przystępującego czasie nie jest możliwe.

Podobnie bezpodstawny jest zarzut JSK jakoby wynagrodzenie architektów mających zostać zaangażowanymi do realizacji zamówienia jest nieadekwatne, a może nawet nie osiągnąć minimalnej stawki godzinowej.

Wszystkie stawki personelu są znacznie powyżej stawki minimalnej, na co wskazuje zestawienie kosztów (Zał nr 3 do wyjaśnień. Stawki są zbieżne z przyjętymi założeniami co do terminów i zakresów obowiązków poszczególnych. Przystępujący dysponuje stałym zespołem projektowym, który na bieżąco realizuje analogiczne projekty i posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie. Zarzut JSK wynika również z chybionego założenia co do braku możliwości skrócenia terminu realizacji poszczególnych etapów (w tym etapu 3), co zostało omówione. Doświadczenie w analogicznych projektach pozwala na skrócenie czasu realizacji projektu i uzyskanie odpowiednich optymalizacji.

Należy wskazać, że przytoczone przez JSK zmiany stawek robocizny kosztorysowej wg Sekocenbud, stosowanych przy

obliczeniu wynagrodzeń projektantów są nieadekwatne do faktycznie zawieranych umów z projektantami na rynku pracy w Polsce.

Firma HR Sedlak & Sedlak w raporcie wynagrodzeń architektów aktualnym styczeń 2023 r. wskazuje, że na ponad 2 194 632 ankietowanych osób średnia godzinowa zawartych umów wynosi dla: młodszego architekta: 5 400 zł, dla architekta: 6 290 zł, dla starszego specjalisty architekta: 7 590 zł, co daje stawki godzinowe odpowiednio dla: młodszego architekta: 5 400 zł/ 168 h = 32,14 zł, architekta: 6 290 zł/168 h = 37,5 zł, starszego specjalisty architekta: 7 590 zł/168 h = 45,18 zł brutto. Dowód: Raport płacowy - Załącznik nr 12

Przyjęte przez Przystępującego stawki dla architektów oraz projektantów branżowych są adekwatne do obowiązujących warunków na rynku oraz są przede wszystkim zgodne z odpowiednimi przepisami prawa w zakresie wynagrodzeń.

Przystępujący ujął w cenie wszystkie elementy wymagane przez zamawiającego

JSK zarzuca Przystępującemu, że w cenie ofertowej nie ujął szeregu elementów wymaganych, w tym personelu zarządzającego zmianą, kosztów uzgodnień oraz raportów do Zamawiającego. Zarzuty są jednak bezpodstawne.

Personel zarządzający zmianą został ujęty w zestawieniu personelu („Koszty personelu” – Zał nr 3 do wyjaśnień) – głównym odpowiedzialnym za zmiany jest manager projektu. Niemniej jednak pozostałym personelem odpowiedzialnym za zarządzanie zmianą są również osoby zarządzające projektem: a.

manager ds. jakości, b. manager ds. kontroli kosztów, c. manager ds. harmonogramu, d. manager ds. zarządzania Punktami Styku, e. manager ds. interesariuszy, f. manager ds. zgód i manager ds. administracyjnych.

Cały personel zarządzający musi ocenić skutki i ryzyka wprowadzenia zmiany i dalej zarządzać nimi i procedować z pozostałym zespołem projektowym.

Jeśli chodzi o uzgodnienie projektu z Urzędem Lotnictwa Cywilnego, koszt ten został ujęty w odpowiedzi w zestawieniu kosztów (Załącznik 1 do wyjaśnień) w pkt. 6 („koszty związane z pozyskaniem niezbędnych decyzji, zgód, opinii”). Przystępujący przeznaczył 34 000 zł, a koszt samego uzgodnienia ULC zgodnie z obwieszczeniem Ministra Infrastruktury z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia stawek opłat lotniczych w 2023 r. to 1360,00 zł.

Jeżeli chodzi o elementy, których rzekomo Przystępujący nie wycenił to poniżej przedstawiamy opis, w których pozycjach została dana kwestia wyceniona:

a. wykonanie badań geologiczno-inżynierskich, geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych ujęto w zestawieniu personelu i kosztów – zostanie to zrealizowane przez specjalistę ds. środowiska (geolog/hydrogeolog, akustyka i wibracje, specjalista ds. środowiskowych),

b. dokumentacja do pozwoleń wodno-prawnych oraz projektów zabezpieczenia i odwodnienia głębokiego wykopu ujęto w naszej odpowiedzi dotyczącej spisu specjalistów – specjalista ds. środowiska (geolog/hydrogeolog),

c. współpraca z Zamawiającym w zakresie wykonania certyfikacji zrównoważonego rozwoju budownictwa dokonuje cały zespół projektowy. Oczywiście wszystkie informacje i możliwości przekazywane są poprzez managera projektu,

d. wieża jako obiekt budowlany, funkcjonalnie powiązany ze wszystkimi branżami projektowymi musi być analizowany przez cały zespół i wskazywać jak pewne rozwiązania np. proekologiczne mogą wpływać na inne powiązane branże i jaki będzie z tego zysk dla środowiska,

e. w zespole posiadamy certyfikowanego asesora, który będzie doradzał i przeprowadzał analizę środowiskową związaną z certyfikacją zrównoważonego rozwoju,

f. świadectwo charakterystyki energetycznej zostanie wykonane przez projektanta branży instalacji sanitarnych,

g. wykonanie KIP i raportu środowiskowego – zostanie to zrealizowane przez specjalistę ds. środowiska (geolog/hydrogeolog, akustyka i wibracje, specjalista ds. środowiskowych),

h. raporty zgodności do Zamawiającego wykonuje zespół architekta w osobie managera projektu

i. uzgodnienie ppoż., opracowanie warunków ppoż., scenariusza pożarowego, instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, symulacji oddymiania i ewakuacji innych założeń ppoż. zostały ujęte w naszej odpowiedzi dotyczącej spisu specjalistów w pozycji: specjalista ds.

bezpieczeństwa, natomiast matrycę sterowań wykonuje projektant z branży teletechnicznej,

j. uzgodnienie oraz doradztwo w zakresie sanepid i BHP ujęto w pozycji Specjalista/doradca ds. technologii dla obiektu

wieżę kontroli ruchu lotniczego (technolog obiektu, rzeczoznawca sanepid oraz BHP),

k.projekt zarówno oznakowania systemu informacji wizualnej jak i oznakowania technologicznego wykonywany jest przez zespół architekta oraz technologa obiektu, który został ujęty w pozycji Specjalista/doradca ds. technologii dla obiektu wieży kontroli ruchu lotniczego (technolog obiektu, rzeczoznawca sanepid oraz BHP),

l.pozycje dotyczące animacji, wizualizacji, modeli fizycznych oraz analizy widoczności wykonywane są przez zespół architekta i w tych pozycjach zostało to ujęte,

m.analizi hałasu i wibracji zostały ujęte w naszej odpowiedzi dotyczącej spisu specjalistów – specjalista ds. środowiska (geolog/hydrogeolog, akustyka i wibracje, specjalista ds. środowiskowych,

n.analizi kosztowe zgodnie ze spisem wykonuje manager ds. kontroli kosztów, podobnie ta sama osoba wykonuje STWiORB i została ujęta w zestawieniu kosztów,

o.zgodności projektu z wymogami innych projektantów i dokumentami (master plan, decyzja środowiskowa, etc.) dokonuje standardowo zespół architekta i został ujęty w kalkulacji.

Należy podkreślić, że wszystkie pozycje zostały ujęte w kalkulacji Przystępującego. Dodatkowo przeznaczono na nieprzewidziane koszty kwotę 208 020 zł, co przy tego typu obiekcie i doświadczeniu jest sumą wysoką. Przystępujący zna koszty uzgodnień, koordynacji, konsultacji z innymi projektami i projektantami – realizował szereg analogicznych inwestycji.

Przystępujący posiada doświadczenie w prawidłowym oszacowaniu kosztów

Przystępujący na rynku polskim posiada zdecydowanie największe doświadczenie projektowe w zakresie projektowania obiektów lotniskowych, co pozwala mu na rzetelne skalkulowanie.

Potwierdza to punktacja uzyskana w Postępowaniu w kryterium pozacenowym.

Przystępujący realizował i realizuje zadania o podobnym stopniu złożoności do będącego przedmiotem Postępowania, polegające na wykonaniu dokumentacji projektowych, które zostały wykonane należycie za kwotę niższą od zaoferowanej w przedmiotowym postępowaniu. (Wskazano realizacje w Gdańsku, Krakowie i Radomiu)

Kluczowy jest projekt dla lotniska Radom – Sadków, który jest ostatnią wieżą kontroli lotów,

Należy wskazać, że Odwołujący JSK nie zna specyfiki i zakresu realizowanych prac przez Przystępującego, wskazuje, że „Zamawiający w ramach CPK wymaga jednoczesnego przygotowania dwóch wariantów wieży, czy też bardzo rozbudowanego raportowania z przebiegu procesu realizacji projektu. Zatem porównywanie cen za wykonanie projektu 1m2 dla zadań o różnym stopniu skomplikowania; o różnym zakresie prac jest pozbawione sensu” Natomiast koncepcja rozbudowy terminala w Krakowie-Balicach zakładała wykonanie jednocześnie aż trzech wariantów.

Chybiony jest także zarzut JSK związany z tym, że projekty referencyjne realizowano dawno temu. W konsekwencji należy uznać, że Przystępujący posiada najświeższe informacje na temat kosztów, zakresu projektu, ekspertyz, kosztów zespołu projektowego, uzgodnień, systemów i wszystkiego co związane z realizacją zamówienia będącego przedmiotem Postępowania. Przystępujący nie musi mobilizować zespołu projektowego, bo taki ma gotowy do pracy. Zespół ma olbrzymie doświadczenie zarówno w projektowaniu, jak i nadzorowaniu procesu budowy (równocześnie zespół wykonywał projekty koncepcyjne wielobranżowe, projekty budowlane z wymaganymi uzgodnieniami do decyzji ZRIL przygotowywane wyprzedzająco do złożenia wniosku o pozwolenie na budowę, programy funkcjonalno-użytkowe wraz z STWiORB, projekty wykonawcze, nadzory autorskie na budowach, czy projekty powykonawcze dla trzech opracowań w ramach inwestycji rozbudowy Lotniska w Radomiu). Dzięki tak zorganizowanemu i doświadczonemu zespołowi, Przystępujący jest w stanie oszacować nakład i zoptymalizować czas niezbędny na wykonanie projektu wieży CPK.

Krajowa Izba Odwoławcza wskazała nawet w jednym w swoich wyroków, że „Z doświadczenia życiowego i logiki wynika, że przedsiębiorca, który realizował podobne zamówienia, posiada doświadczenie na danym rynku będzie umiał wybrać bardziej optymalny sposób realizacji zamówienia, lepiej przewidzi ryzyka i nie będzie doliczał nadmiernego bufora bezpieczeństwa, co znajdzie odzwierciedlenie w cenie oferty” ,

Przystępujący zatem sporządzając i kalkulując swoją ofertę korzystał i oparł się na unikalnym doświadczeniu, którego nie posiada żaden z oferentów biorących udział. Doświadczenie to pozwoliło na przygotowanie rzetelnej i rynkowej kalkulacji realizacji zamówienia.

Załączono dokumenty wskazane w treści.

Krajowa Izba Odwoławcza wysłuchała stanowisk stron i uczestnika, które przedstawili na rozprawie.

Odwolujący podkreślił istotną rozbieżność cenową złożonych ofert i własnej wyceny Zamawiającego w relacji do ceny Przystępującego. Oceniał, że wyjaśnienia oraz dowody złożone Zamawiającemu nie potwierdziły realności ceny oferty. Kolejne dowody złożone w postępowaniu odwoławczym są spóźnione i nie powinny być uwzględnione. Wycenę Zamawiającego ocenił jako poprawną zauważając, że Zamawiający cenę dwukrotnie niższą od swojej uznał za realną. Stwierdził, że inne wskazane przez Zamawiającego i Przystępującego projekty są nieporównywalne z przedmiotem zamówienia ze względu na różnice skali i szeregu szczegółowych wymogów, w tym oczekiwanych funkcji. W zakresie projektu wieży nie ma obiektów porównywalnych w Polsce. Neguje metodę porównania ceny m^2 powierzchni użytkowej wieży kontroli ruchu. Ocenia, że dla przedmiotu zamówienia niezbędne będą odstępstwa od regulacji prawa budowlanego, co spowoduje dodatkowe koszty wynikające między innymi z potrzeby wykonania dodatkowych ekspertyz, projektów, opinii specjalistów rzeczoznawców. Wskazał na przewidywane odstępstwa do wymogów budowlanych. Kwestionuje koszt wskazany z pisma Przystępującego jako nieuzasadniony poza podaniem zaniżonej wielkości 34 000 zł. Wskazał na stawki opłat lotniczych w tym poz. 17 koszt zgody na odstępstwo 3 398 zł. Wyjaśnienia uznaje za błędne. Wskazał na nikły walor dowodowy dot. realnych wynagrodzeń z informacji Sedlak&Sedlak. Wskazał na konieczność uwzględnienia, szeregu dodatkowych osób poza liderami, co było wymogiem specyfikacji, natomiast nie zostało szczegółowo opisane w wyjaśnieniach. Wskazał, że w wyjaśnieniach wskazano prace 1 osoby w pełnym wymiarze godzin jako personel dodatkowy przy wymogu wykazania się specjalistami wielu branż, którzy są konieczni do zaangażowania w projekcie. Przypomniał, że kosztorysant został wskazany w 2 i 3 etapie a nie w pozostałych. Podkreślił niedoszacowanie czasu nadzoru autorskiego wbrew wymogom OPZ tom IV, pkt 13.5-13.7. Wskazał, że wbrew twierdzeniu Zamawiającego BIM na etapie prac projektowych nie zmniejsza pracochłonności niezależnie od swej przydatności na etapie robót i eksploatacji. Składa fragment OPZ dotyczący BIM. W wycenie Przystępującego wskazano jedynie koordynatora pomimo dalej idących wymogów personalnych. Zaniżono przy tym wynagrodzenia, a przedstawione nie są poparte dowodami. Składa opracowania dotyczące wyjaśnień w zakresie licencji. Przypomina wymóg OPZ dotyczący zapewnienia dostępu użytkownikom. Składa tabelaryczne zestawienia Przystępującego i własne z przedstawieniem różnic, dotyczy to także pkt 3 wyjaśnień. Złożył zestawienia opisane „licencja 1” i „licencja 2”. W sprawie wskazano na wymogi OPZ, szczegółowe żądania Zamawiającego i brak uzyskania przez Zamawiającego wymaganych wyjaśnień. Stwierdził, że we wszystkich obszarach wykazał zaniżenie kosztów i brak dowodów na przedstawione koszty, w tym dane wyjściowe i inne składowe, np. liczbę niezbędnych licencji. W konsekwencji wykonawca nie sprostął wymogowi wykazania poprawności zaoferowanej ceny i obalenia domniemania rażąco niskiej ceny. Podkreślił znaczenie rzeczywistego doświadczenia, które nabył przy wieży Okęcia. Projekt ten zrealizował ze znaczącą stratą. Przystępujący oprócz deklaracji własnych nie zanegował skutecznie przedstawianych przez Odwołującego argumentów i dowodów. Podkreśla unikatowość projektu i odpowiednio do tego wysokie wynagrodzenie rzeczywiste projektantów, personelu.

Zamawiający stwierdził, że kluczowym dla zamówienia jest skala i liczba postępowań prowadzonych przez niego. Rozbieżność cenowa wynika z różnych czynników, ale nie z tego, że cena PIG jest rażąco niska. Zamawiający ma na uwadze fakt zrealizowanych już inwestycji wieżowych, do czego odnosi się w odpowiedzi – porównuje z innymi inwestycjami. Odwołujący kwestionuje możliwość powoływania się na te realizacje, a sam wskazuje, że jedyną porównywalną miałaby być inwestycja na terenie Okęcia i projektowanej wieży kontroli ruchu przez Odwołującego. Kalkulacje przedstawione przez Przystępującego wskazują, że cena za projektowanie dla tej inwestycji była niższa niż przyjęta dla CPK. Dla tej inwestycji również widać znaczną rozbieżność cenową – 1.200.000 zaoferował Odwołujący, a konsorcjum PIG zaoferował znacznie wyższą cenę powyżej 5 mln. To specyfika usług projektowych ma być decydującym elementem wyróżniającym zaoferowane ceny.

Informacja dotycząca wyboru generalnego projektanta architektury dla CPK nie może być porównywana z zakresem zadań projektowych, które zostały przez Zamawiającego w tamtych postępowaniach podzielone na trzy grupy. Obecne zamówienie dotyczy projektowania elementów obiektów wspierających. Z zestawienia złożonych ofert wynika, iż udział wzięły największe firmy projektowe spoza Polski, gdyż żaden krajowy podmiot nie spełniał warunków, co dotyczy terminalu. Wśród pięciu uczestników tylko jedna była inżynierską oferującą niższą znacząco cenę również w odniesieniu do szacunków, jak i ofert pozostałych. Powyższe ma wskazywać na znaczenie strategii cenowej, decydującej ostatecznie o poziomie różnicy w cenach.

W kwestii dowodów Odwołujący kategorycznie stwierdza, że do wyjaśnień nie załączono dowodów, co nie jest prawdą. PIG złożyło dowody dotyczące projektowania dla trzech innych inwestycji, na wykazanie stawek rynkowych. Należy odnosić się do cen funkcjonujących na rynku, co jest widoczne w innych inwestycjach.

Odnosząc się do kwestii personelu Zamawiający zwraca uwagę, że w wezwaniu do wyjaśnień wymagał odniesienia się do określonych kategorii personelu. Ocena Odwołującego nie jest prawidłowa, gdyż w kalkulacji widoczny jest różny

stopień zaangażowania na różnym etapie (faz) projektu. Zachowano relację liczby godzin do warunków pracochłonności każdego etapu. Określeni specjaliści nie są wymagani na każdym etapie w pełnym wymiarze godzin. Dana osoba może realizować różne inne projekty w ramach swojego etatu.

Nadzór autorski – zamawiający przedstawił kalkulację odnoszącą się do liczby 216 dni – którą to liczbę wskazał sam Odwołujący. Teraz Odwołujący kwestionuje tę liczbę wizyt. Z OPZ wynika, iż wymiar nadzoru ma być uzgodniony z Zamawiającym.

Wykorzystanie BIM – opinia Odwołującego nie może być rozstrzygająca. Zamawiający opierał się na raportach i badaniach, które przedłożył w odpowiedzi na odwołanie, a co wskazuje na obniżenie kosztów projektowania branżowego.

Przedłożony dokument przez Odwołującego – prezentuje przykładowe role BIM, jakie określił zamawiający w SWZ.

Personel obligatoryjny wymagany był w odniesieniu do koordynatora. Ten element został uwzględniony w wycenie.

Zakres i funkcje personelu zostały określone w OPZ jako przykładowe.

Poruszony temat dotyczący odstępstw od wymagań budowlanych została uzupełniona o ofertę PPOŻ sporządzoną przez znanego eksperta również z uwagi na wysokość wynagrodzenia i przyjmowanych stawek. Nie może rozstrzygać o stawkach po jakich możliwe było pozyskanie oferty na rynku - Zamawiający wizytował lotnisko w Radomiu i mógł przyjąć, iż wykonawca wie jakie rozwiązanie zastosować. Wskazuje na różne źródła informacji pozyskiwane przez firmę Sedlak, która funkcjonuje na rynku jako wiarygodna i jest uznawana na rynku. Co do licencji założenia zostały przyjęte przez Odwołującego zarówno co do liczby udostępnień jak i wynagrodzeń, natomiast nie muszą być poprawne w odniesieniu do przedmiotu zamówienia i odmiennych wielkości przedstawionych przez Przystępującego. Zauważa, że licencje można współdzielić w użytkowaniu.

Przystępujący w uzupełnieniu do stanowiska pisemnego wskazał, że wyjaśnienia, jakie złożył były pełne i kompletne. Zawierały dowody na wymagane przez Zamawiającego czynniki kosztotwórcze, w tym na koszt realizacji inwestycji podobnych jak i kalkulacje własne Przystępującego, które też należy uznać za dowód. Potwierdzały one, że cena jest realna i rzeczywista. Dopóki cena ta nie jest rażąco niska nie może to wykluczać Przystępującego z uzyskania zlecenia i jego realizacji.

Porównanie z podobnymi zleceniami na terenie Polski zostało odniesione do projektów referencyjnych, które mogły być punktem odniesienia do wyceny. Porównanie z obiektem na terenie Okęcia i odstępstwa wskazuje na porównywalny zakres prac i możliwość zestawienia tego projektu z przedmiotem zamówienia. Został on zrealizowany w przeliczeniu na m² powierzchni za kwotę 10krotnie niższą od zaoferowanej przez Przystępującego dla obecnego zamówienia. Projekt realizowany na terenie Radomia był ważny z uwagi na porównywalne doświadczenie w zakresie projektowania nowej wieży kontroli lotu – takie samo przeznaczenie, cel, co wskazuje na unikatowe doświadczenie personelu Przystępującego, który miałby projektować wieżę dla CPK, uwzględniając aktualność wiedzy.

Nie można porównywać projektu za 850 mln zł – który obejmuje zakresem inny rodzaj obiektów z inwestycją na terenie Radomia.

Większość ekspertyz wskazanych przez Odwołującego jako niezbędnych nie będzie konieczne do wykonania – zakres obowiązków należeć będzie do konstruktora wieży. Zamawiający nie wskazał takiego obowiązku na etapie prac projektowych. Złożone oferty przez Odwołującego są jedynie potwierdzeniem tego, że od wskazanego podmiotu można uzyskać taką ofertę. Nie może to rozstrzygać o tym jaką ofertę może uzyskać Przystępujący.

Potwierdził, że w SWZ wskazano jedynie przykładowe role i zakresy prac BIM.

Stawki roboczogodzin zostały wykazane stawkami występującymi na rynku architektów, co prezentują dane Sedlak. Podkreślił swoje doświadczenie pracy w BIM. Stwierdził, że kwestie odstępstw od reguł budowlanych skalkulował poprawnie, a nie wszystkie odstępstwa wskazane przez Odwołującego są niezbędne. Wskazuje na brak interesu Odwołującego w postępowaniu z uwagi na fakt, iż cena oferty Odwołującego przekracza budżet Zamawiającego.

Krajowa Izba Odwoławcza dokonawszy ustalenia stanu faktycznego sprawy, zważyła, co następuje.

W poczet materiału dowodowego zaliczono dokumentację postępowania o udzielenie zamówienia przedstawioną przez zamawiającego, w tym w szczególności treść wyjaśnień z dnia 6 lipca 2023 r. udzielonych zamawiającemu przez przystępującego w odpowiedzi na otrzymane wezwanie. Ponadto uwzględniono stanowiska stron i uczestnika przedstawione i przytoczone niemal w całości tj. ujęte w treści odwołania, odpowiedzi na odwołanie i stanowiska pisemnego przystępującego, jak również zaprotokołowane wypowiedzi uczestników. Pominięte fragmenty dotyczyły jedynie zbędnych powtórzeń, niektórych cytatów z orzecznictwa Izby i sądów powszechnych oraz okoliczności niespornych między stronami.

Przypomnienia wymaga fakt, że przedmiot zamówienia jest niespornie unikatowy w naszym państwie zarówno ze względu na jego skalę, jak i przewidywane – planowane funkcje. Wynika to z wiedzy powszechnie dostępnej, potwierdza się w złożonych ofertach i wysokościach zaoferowanych cen przez wyspecjalizowane na rynku podmioty.

Kwota, jaką zadeklarował Zamawiający na sfinansowanie tego zamówienia, czyli tzw. budżet zamawiającego wynosi 15 570 096,38 zł.

Wykonawcy wycenili swoje oferty w wielkościach:

C. T. INTERNATIONAL SERVICES sp. z o.o. za cenę 24 080 694,00 zł, Odwołujący za cenę 19 084 680,01 z PROCHEM S.A. zaoferował cenę 17 398 227 zł ,

TPF sp. z o.o. cenę 16 222 470 zł, Konsorcjum K&A cenę 12 251 685,60 zł, Konsorcjum PIG (przystępujący) za cenę 8 036 820 zł.

Średnia arytmetyczna cena ustalona na podstawie wszystkich zaoferowanych cen wynosi: 16 179 096,10 zł. Cena Konsorcjum PIG jest o ponad 30% niższa od wartości zamówienia, jak również od średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert; oczywiste jest zatem, że zamawiający w wykonaniu ustawowego obowiązku, wobec zaistnienia tak zwanego domniemania zaoferowania rażąco niskiej ceny wezwał wykonawcę do złożenia wyjaśnień w tym zakresie formułując w piśmie z dnia 30 czerwca 2023 r. szczegółowo zakres oczekiwanych wyjaśnień, ergo nie poprzestał na rutynowym wezwaniu zawierającym li tylko przywołanie treści przepisu ustawy pzp.

„Zamawiający wzywa do udzielenia szczegółowych wyjaśnień, w tym złożenia dowodów, dotyczących wyliczenia ceny, wskazanej w Formularzu cenowym.

Wyjaśnienie powinno wskazywać, czy zaoferowana cena rzeczywiście uwzględnia wszystkie elementy związane z należyтым wykonaniem zamówienia w szczególności:

/.../ W odpowiedzi na wezwanie Wykonawca zobowiązany jest wyjaśnić w sposób szczegółowy i konkretny, że zaoferowana cena gwarantuje należytą realizację całego zamówienia, uwzględnia wszelkie niezbędne do tego elementy, jak również wykazać na jakiej podstawie Wykonawca zaoferował cenę na takim poziomie, w szczególności Zamawiający prosi o przedstawienie kalkulacji, na podstawie których Wykonawca otrzymał kwotę, którą wprowadził do Formularza Cenowego w zakresie takich czynników cenotwórczych jak:

- a) koszty personelu wymaganego do realizacji zamówienia wykonawczego zgodnie z zapisami Tomu IV OPZ-W, w rozbiciu na ilość roboczogodzin [rg.] w poszczególnych etapach projektu oraz stawki godzinowe, w tym: personelu Zarządzającego, Kluczowego, Dodatkowego, personelu sprawującego nadzór autorski w każdej z wymaganych branż,
- b) koszty niezbędnych licencji pozwalających na wymianę danych i informacji modelowych za pośrednictwem wyznaczonych przez Zamawiającego platform zgodnie z zapisami w Tomie IV OPZ-W ust. 3.2 p.2,
- c) koszty oprogramowania/ oprogramowań, w tym wskazanych przez Zamawiającego w OPZ,
- d) koszty administracyjno-biurowe, np. koszt utrzymania biura wraz z niezbędnym sprzętem,
- e) koszty polis, ubezpieczeń, zabezpieczenia należytego wykonania zamówienia,
- f) koszty związane z pozyskaniem niezbędnych decyzji, zgód, opinii,
- g) koszty transportu, środków komunikacji, np. koszt pojazdów, biletów, noclegów,
- h) koszty delegacji,
- i) przewidziany zysk.

Wymienione wyżej elementy cenotwórcze są elementami przykładowymi. Wykonawca powinien wskazać w wyjaśnieniach wszystkie czynniki cenotwórcze, w tym te wskazane powyżej, które uwzględnił przy sporządzeniu oferty na takim poziomie cenowym./.../”

Potwierdzając unikatowość i specyfikę usług projektowania w zakresie wież kontroli lotów zasadnie wskazał zamawiający w swoim pisemnym stanowisku stanowiącym odpowiedź na odwołanie, na powody takiego stwierdzenia:

- Architektura i układ przestrzenny: Wieże kontroli lotów są zwykle projektowane w sposób charakterystyczny, aby umożliwić operatorom widoczność na obszarze lotniska oraz na przybywające i odlatujące samoloty. Układ przestrzenny musi uwzględniać ergonomiczne rozmieszczenie stanowisk pracy, monitorów, konsol i systemów komunikacyjnych.
- Widoczność i okna: Ważnym aspektem projektowania jest zapewnienie operatorom możliwości pełnej widoczności na pasy startowe, drogi kołowania oraz inne obszary lotniska. Okna wieży są projektowane w taki sposób, aby minimalizować odbłaski, odbicia światła i zakłócenia widoczności.
- Wieże to konstrukcje, które często sięgają dużej wysokości i są narażone na działanie różnych obciążeń, takich jak wiatr, drgania, ciężar konstrukcji. Dlatego projektowanie wież wymaga szczególnej uwagi w zakresie bezpieczeństwa i stabilności, aby zapewnić, że konstrukcja będzie wytrzymała te obciążenia.
- Systemy komunikacyjne: Skuteczna komunikacja jest kluczowa w kontrolowaniu ruchu lotniczego. Projektowanie wież musi uwzględniać zaawansowane systemy komunikacyjne, w tym radiowe łączności, systemy interkomunikacji oraz technologie do wymiany informacji z innymi jednostkami kontroli ruchu lotniczego.
- Systemy monitoringu i nawigacyjne: Wieże są wyposażone w monitory i ekrany, na których operatorzy obserwują ruch lotniczy. Systemy monitoringu muszą umożliwiać precyzyjne śledzenie samolotów na pasach startowych, w powietrzu i

na drogach kołowania. Systemy nawigacyjne są kluczowe dla precyzyjnego kierowania samolotami.

- Systemy alarmowe i awaryjne: Projektowanie wież musi uwzględniać systemy alarmowe i awaryjne, które umożliwiają szybką reakcję na sytuacje krytyczne, takie jak alarmy o kolizji, incydenty awaryjne czy sytuacje zagrażające bezpieczeństwu.
- Systemy zapewnienia kontynuacji działania: Wieże kontroli ruchu lotniczego działają przez całą dobę, więc projektowanie musi uwzględniać systemy zasilania awaryjnego, zabezpieczenia przed przerwami w dostawie prądu oraz inne rozwiązania zapewniające ciągłość operacyjną.
- Ergonomia i wygodne stanowiska pracy: Operatorzy pracujący w wieży spędzają wiele godzin w stanowiskach pracy. Projektowanie musi uwzględniać ergonomiczne krzesła, pulpity, elementy regulacji oraz inne rozwiązania, które zapewnią wygodę i redukcję zmęczenia operatorów.
- Zabezpieczenia fizyczne: Wieże kontroli lotów to obiekty krytycznej infrastruktury. Projektowanie musi uwzględniać zabezpieczenia fizyczne, takie jak systemy kontroli dostępu, monitorowanie obiektu i zabezpieczenia przed nieuprawnionym dostępem.
- Zastosowanie technologii informatycznych: Wieże kontroli lotów wykorzystują zaawansowane technologie informatyczne do analizy danych, obliczeń nawigacyjnych i zarządzania ruchem lotniczym. Projektowanie musi uwzględniać odpowiednie zaplecze technologiczne.
- Przepisy i normy bezpieczeństwa: Projektowanie wież musi być zgodne z przepisami i normami bezpieczeństwa lotniczego, które regulują wymagania dotyczące konstrukcji, wyposażenia, zabezpieczeń i innych aspektów.
- Budynki wysokościowe mają swoją charakterystykę w zakresie projektowania instalacji sanitarnych, ponieważ wiąże się to z dodatkowymi zestawami urządzeń zapewniającymi odpowiednie ciśnienie wody zarówno dla celów bytowych, jak i przeciwpożarowych.
- Zagadnienia związane z ewakuacją i prowadzeniem akcji gaśniczej. Towarzyszy temu system napowietrzania dróg ewakuacyjnych, który wymaga dedykowanych rozwiązań w przypadku budynków wysokościowych, które to rozwiązania zapewniają właściwy rozkład ciśnień powietrza.

Podsumowując powyższe wskazania zamawiający zauważył, że choć wieże kontroli lotów różnią się lokalizacją i wielkością, wiele elementów projektowania jest powtarzalnych ze względu na specyficzne potrzeby kontroli ruchu lotniczego oraz wymogi bezpieczeństwa i efektywności operacyjnej, a także specyfikę projektowania budynków wysokich.

Stwierdzenie to można uznać za argumentację przemawiającą za możliwością stosowania w procesie oceny wartości prac projektowych, realizacji analogicznych, jakkolwiek, na co wstępnie wskazano, z natury rzeczy, o znacząco mniejszej skali rzeczowej i wartościowej.

W odpowiedzi na wezwanie Konsorcjum PIG złożyło wyjaśnienia z załącznikami w postaci: zestawienia kosztów wraz z wyjaśnieniem, tabeli kosztów personelu, rzutu ekranu z platformy innego zamawiającego oraz dwóch ogłoszeń o zamówieniu dotyczących innych przetargów.

27 lipca 2023 r. Zamawiający w wyniku akceptacji otrzymanych wyjaśnień zawiadomił o wyborze najkorzystniejszej oferty - Konsorcjum PIG.

W ocenie składu orzekającego oferta Konsorcjum PIG – przystępującego, powinna zostać odrzucona ze względu na rażąco niską cenę, gdyż pismo z 6 lipca 2023 r. nie zawierało wystarczających wyjaśnień w odniesieniu do wszystkich okoliczności wskazywanych w wezwaniu i nie uzasadniało podanej w ofercie ceny, w szczególności jej wszystkich istotnych elementów składowych, co w konsekwencji doprowadza do wniosku, że domniemanie rażąco niskiej ceny nie zostało skutecznie obalone pomimo formalnego udzielenia odpowiedzi na pytania zamawiającego.

Przyjmując za zasadne stwierdzenie, że w postępowaniu wzięły udział wyspecjalizowane w branży usług projektowych podmiot oraz fakt, że również zamawiający z nadzwyczajną starannością oszacował wartość przedmiotu zamówienia, cena oferty przystępującego w odniesieniu do oszacowania, jak i cen pozostałych ofert rażąco odbiega od tych wielkości.

W tym kontekście stanowisko przystępującego, że procedura wezwania go do wyjaśnienia rażąco niskiej ceny jest nieporozumieniem wynikającym z braku znajomości rynku usług projektowych i „przeszacowania” przez Zamawiającego wartości zamówienia, nie zasługuje na aprobatę.

Izba nie podziela w tym miejscu stanowiska odwołującego, że „Wbrew jasnym i konkretnym żądaniom Zamawiającego,

Konsorcjum PIG nie dołączyło do ww. wyjaśnień żadnych dowodów.” Jak bowiem wskazano w stanowiskach stron, w postępowaniu wyjaśniającym zaoferowaną cenę, za dowody mogą być co do zasady uznane także własne kalkulacje sporządzone i przedstawione przez wezwanego.

Naturalne jest przy tym, że wykonawca nie mogąc zmienić ceny oferty, przedstawia kalkulację dającą wynik tożsamy z ceną oferty. Jednakże kontrast w zakresie ceny zaoferowanej przez Konsorcjum PIG i średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert, jako najbardziej miarodajnego wskaźnika rynkowego poziomu cen, skłania do wniosku, że cena Konsorcjum PIG miała nierynkowy charakter. Trudno przypuszczać, że wszyscy, poza wykonawcą wybranym, składający oferty, prowadzą szczególną strategię cenową, w której zakładają nadzwyczajne korzyści z unikatowego przedsięwzięcia, natomiast przystępujący deklarujący iż w przypadku kalkulacji cen usług projektowych „ciężko mówić o oszczędnych metodach wykonania zamówienia, wybranych rozwiązaniach technicznych, czy oryginalności projektu”, może wykonać zamówienie za „pół ceny”.

Nie kwestionując doświadczenia żadnego z konkurujących ze sobą wykonawców, dalece wątpliwe jest, by doświadczenie tylko jednego z nich pozwoliło tak znacząco nisko skalkulować cenę.

Skład orzekający podziela przy tym po części stanowisko odwołującego, że posłużenie się analogią w postaci kosztów realizacji usługi projektowej w innych postępowaniach nie jest uzasadnione, zwłaszcza w odniesieniu do odmiennych rodzajowo przedmiotów, jakim są obiekty typowo kubaturowe, w tym terminale lotniskowe, infrastruktura i inne obiekty nie będące wieżą kontroli lotów. Rażące rozbieżności opisane jako krotności w tym zakresie, przy takich porównaniach, wskazał sam zamawiający w swoim stanowisku.

Konsorcjum PIG nie wykazał, na ile stopień złożoności wymienionych projektów był tożsamy z przedmiotem niniejszego zamówienia, co powoduje, że projekty i ich ceny są porównywalne, a miarodajnym czynnikiem porównawczym jest cena za 1 m² itd.

Należy zauważyć, że w realizacji przedmiotu zamówienia istotnym składnikiem kosztu i cenotwórczym są koszty pracy opisane jako koszty personelu przedstawione w wyjaśnieniach w kwocie 3 350 080 zł (przy cenie oferty 6 534 000 zł netto). W ocenie składu orzekającego, wynikającej z analizy załącznika nr 3 do wyjaśnień, przedstawione informacje w zakresie zarówno liczby personelu niezbędnego do wykonania prac, jak i wynagrodzenie, jest niedoszacowane. Wystarczy w tym miejscu powtórzyć niesporną tezę o unikatowości projektu wymagającego wysokospecjalistycznego personelu.

W kolejności Izba nie podziela zastrzeżeń odwołującego co do informacji w sprawie przewidywanego posłużenia się przez wykonawcę zasobami podmiotu trzeciego, w tym ewentualnych podwykonawców. Odpowiedź o samodzielnej realizacji przez Konsorcjum nie powinna budzić wątpliwości, jakkolwiek generuje ona dodatkowo wcześniejsze zastrzeżenia co do liczby osób przewidzianych do wykonania niezbędnych prac. Warte przypomnienia są orzeczenia sygn. akt KIO 1197/19, KIO 1894/19, KIO 1200/19 (vide cytaty w odwołaniu), jakkolwiek nie można negować znaczenia własnych kalkulacji, o ile jednak nie odbiegają one od wielkości stosowanych na rynku właściwym. Brak jednak zewnętrznych dowodów na wiarygodność kalkulacji nie jest okolicznością korzystną dla autora kalkulacji.

Wprawdzie, co sygnalizowano wcześniej, charakter usługi będącej przedmiotem zamówienia jest niematerialny, tj. opiera się w przeważającej większości na wiedzy i doświadczeniu projektantów i trudno jest wyznaczyć minimalny poziom cenowy oraz przedstawić dowody odnoszące się do elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny, to nie jest to niemożliwe.

Zgodnie z kalkulacją kosztów personelu, Konsorcjum PIG płaci niektórym projektantom wchodzącym w skład personelu kluczowego 40 zł za roboczogodzinę (projektant w specjalności inżynierii drogowej). Dla asystenta projektanta stawka wynosi 45 zł za roboczogodzinę. W sytuacji, gdy na realizację Etapu 3 Konsorcjum PIG będzie musiało poświęcić więcej czasu, płaca ww. osób w przeliczeniu na roboczogodzinę znacząco spadnie, poniżej minimalnego wynagrodzenia za pracę. Niezalenie od prawnych wątpliwości sam rodzaj prac nie uzasadnia kalkulowania tak niskich stawek w przedmiotowym zamówieniu.

Izba uznaje także, że w złożonej kalkulacji Konsorcjum PIG założyło zdecydowanie za małą liczbę osób potrzebnych do zrealizowania całego projektu. W związku z tym kalkulacja ceny zaoferowanej jest niedoszacowana. W kalkulacji kosztów personelu nie wskazano, ile osób na dane stanowisko wykonawca Konsorcjum PIG zamierza przeznaczyć do realizacji poszczególnych etapów projektu. W tej sytuacji nasuwa się wniosek, że Konsorcjum zaangażuje po jednej osobie na każde z wymienionych stanowisk. W tym zakresie wnioskowanie odwołującego zasługuje na aprobatę: „Przyjęcie odmiennej interpretacji ww. kalkulacji nie jest możliwe, gdyż oznaczałoby uprawnienie do manipulowania tą kalkulacją i dowolność jej zmiany już po złożeniu wyjaśnień rażąco niskiej ceny. Konsorcjum PIG mogłoby próbować

przyjąć, że skoro nie wskazano liczby osób obok danej funkcji, to liczba ta jest nieograniczona. Wówczas jednak doszło by do zmiany w łącznym wynagrodzeniu przewidzianym dla tych osób, a tym samym do zmiany w przyjęciu łącznych kosztów zatrudnienia.”

W poszczególnych etapach gdzie wskazany jest Personel Dodatkowy tj. projektanci – członkowie zespołów projektowych, nie objęci zgłoszeniem w wykazie personelu w postępowaniu przetargowym na zamówienie wykonawcze oraz asystenci projektantów – członkowie zespołów projektowych, nie objęci zgłoszeniem w wykazie personelu w postępowaniu przetargowym na zamówienie wykonawcze, Konsorcjum PIG wskazuje tylko 1 osobę dodatkowego projektanta i 1 osobę dodatkowego asystenta.

Konsorcjum PIG - odmiennie od realiów rynkowych - założyło, że największą część pracy wykonywać będą osoby wchodzące w skład personelu zarządzającego i kluczowego. Dodatkowi projektanci i asystenci projektować będą jedynie w niewielkim wymiarze czasu.

Sytuacja powtarza się w niemal każdym z etapów projektu oprócz etapu 8: zamknięcia projektu/demobilizacji. Wyraźnie widać, że w kalkulacji ceny wykonawcy występuje niedoszacowanie po stronie wymaganych zarobków osobowych, ze oczywistym skutkiem w postaci ceny oferty.

Niewątpliwie do realizacji projektu wymagane jest zaangażowanie całego grona ekspertów, których w wycenie Konsorcjum najwyraźniej pominęło, a wątpliwe, zresztą nie formułowane jest stwierdzenie o dysponowaniu nimi wprost w swoim zasobie. W tym miejscu skład orzekający, jakkolwiek podziela przypomnienie odwołującego o potrzebie zaangażowania np. Rzeczoznawcy PPOŻ zgodnie z wymogami ustawy Prawo budowlane, nie przyznaje waloru dowodowego dotyczącego kosztów eksperta ppoż. Przedstawionych w ofercie okazanej przez odwołującego.

Niesporne w sprawie jest, że rodzaj obiektu wymaga szeregu zgód na odstąpienie od przepisów techniczno-budowlanych w stosownej procedurze, w tym potrzebie przedłożenia określonych ekspertyz, co również generuje znaczące koszty.

Dla takich składowych wykonawca przewidział kwotę 34 000 zł, co jest oczywistym niedoszacowaniem, zważywszy, że kwota ta nie wystarcza na uiszczenie samych przewidywanych opłat urzędowych, a tym samym nie zaspokoi kosztów prac własnych i zleconych na zewnątrz.

W efekcie, chcąc zrealizować projekt będący przedmiotem niniejszego zamówienia Konsorcjum PIG nie tylko przeznaczy na pokrycie dodatkowych kosztów wynikających z niedoszacowania całą rezerwę przewidzianą na niespodziewane wydatki ale także cały swój zysk, co powoduje, że przedmiotowe zamówienie będzie realizowane ze stratą.

Izba uznaje za wiarygodne opracowanie przedstawione przez odwołującego jako „Dowód nr 2: PIG Załącznik nr 3_Koszty personelu_revJSK_ja02082024 (003)/ Na czerwono zaznaczono faktyczne dodatkowe zapotrzebowanie osobowe.” wskazujące, że różnica pomiędzy kalkulacją Konsorcjum PIGi faktycznym zapotrzebowaniem bazującym na roboczogodzinach Konsorcjum PIG wynosi 2 479 840,00 PLN. Kwota ta wynika przede wszystkim z niedoszacowanego Personelu Dodatkowego oraz innych osób (specjalistów) biorących udział w procesie projektowym.

Zamówienie może zostać bowiem zrealizowane wyłącznie dzięki pracy wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Jakkolwiek budzi wątpliwości opieranie się na danych z informacji Secocenbud, jak i „archaicznym” Regulaminie Honorariów Architekta, który Odwołujący załączył do Odwołania. /Dowód nr 3/, stwierdzenie o zaniżeniu stawek osobowych jest, zdaniem składu orzekającego, w pełni uprawnione i uzasadnione charakterem przedmiotu zamówienia w kontekście rynku właściwego dla specjalistycznych usług projektowych.

Konsorcjum PIG uwzględniło w swojej wycenie personelu łączny koszt przez wszystkie etapy projektu w osobie jednego Koordynatora BIM = 352 000zł oraz "łączny koszt obsługi BIM wraz z oprogramowaniem: 5.555,- zł x 36 m-cy = 200.000 zł". Zgodnie z zapisami OPZ_TOM_IV, punkt 3.9, wymogi Zamawiającego odnośnie Modelowania Informacji Budowlanej (BIM) są na bardzo wysokim poziomie. Zamawiający zamierza uzyskać cyfrowe, inteligentne modele obiektowe (PIM - Informacyjny Model Projektowy, na podstawie którego powstanie AIM – Informacyjny Model Eksploatacyjny fizycznych aktywów i systemów, aby wesprzeć efektywny proces decyzyjny.”; Modele Projektowe opracowywane w oparciu o standardy CAD, GIS i BIM wynikające z wybranych przez Zamawiającego norm, w tym w szczególności w oparciu serię norm PN-EN ISO 19650; Koordynacyjny Model Projektowy całkowicie skoordynowany ze wszystkimi branżami i głównym Federacyjnym Modelem Projektowym [skoordynowany z innymi Projektantami CPK: MA, MCE, itd.); odpowiednie poziomy dokładności LOD; przestrzeganie EIR; Modele Projektowe służące do symulacji (np. trzęsienia ziemi, ruchu samolotów); zarządzanie kolizjami, gotowość 4D i 5D. Z tego wynika, że każda z branż jak i usług należy wykonać w metodyce BIM.

Izba nie podziela zasadności stanowiska zamawiającego, że z uwagi na technologiczne zaawansowanie technologii BIM następuje obniżenie kosztów osobowych. Ponownie stwierdzić należy, że specjalistyczne wymogi w tym zakresie wymagają specjalistycznej obsługi, a ta z kolei specjalnego wynagrodzenia, co w tym wypadku nie wynika z kalkulacji kosztów personelu. Co do liczby niezbędnych licencji, nie jest ona oczywista i udowodniona przez żadną ze stron, a w konsekwencji następstwa kosztowe również, jakkolwiek w wyjaśnieniach ta okoliczność de facto nie została przedstawiona.

W konsekwencji Konsorcjum pominęło jednak w kalkulacjach wiele istotnych elementów związanych z modelowaniem BIM, których uwzględnienie ma istotny wpływ na cenę ostateczną.

Ponadto „Koszty transportu, środków komunikacji, np. koszt pojazdów, biletów, noclegów oraz koszty delegacji” ocenić należy jako zaniżone i nierealne, pomimo wiarygodnego stwierdzenia o dysponowaniu biurem w dogodnym usytuowaniu w stosunku do siedziby Zamawiającego jak i miejsca planowanej inwestycji.

W takim stanie rzeczy uznaje się, że wyjaśnienia wykonawcy są niewystarczające do wykazania, iż zaoferowana cena ma charakter realny, a nie rażąco niski. Przedstawione przez Konsorcjum PIG kalkulacje mogą wskazywać, jakie rodzaje kosztów wykonawca ten uwzględnił w cenie, natomiast nie uznano za udowodnione, że przyjęte przez wykonawcę wielkości poszczególnych kosztów mają rynkowy charakter, są realne i zapewnią prawidłową realizację zamówienia.

Należy także zauważyć, miejscem składania wyjaśnień jest siedziba zamawiającego, a terminem tej czynności jest termin wyznaczony przez zamawiającego, a ewentualne wyjaśnienia i dowody przedstawiane po tym terminie, w tym w postępowaniu odwoławczym, jakkolwiek dopuszczalne w procedurze dowodowej, nie mogą zastępować obowiązku wyjaśniania ceny w trybie ustawowym.

W konsekwencji, skoro złożone przez Konsorcjum PIG wyjaśnienia nie uzasadniają podanej w ofercie ceny, oferta tego wykonawcy winna podlegać odrzuceniu wobec braku przesłanek do ponowienia postępowania wyjaśniającego przed zamawiającym.

Ponieważ zarzut naruszenia Prawa zamówień publicznych potwierdził się orzeczono, jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku na podstawie art. 575 Ustawy Prawa zamówień publicznych oraz w oparciu o przepisy § 5 ust. 2 i § 7 ust. 1 pkt 1 poz. 2437). Izba zaliczyła do kosztów postępowania wpis i obciążyła nimi Odwołującego.

Przewodniczący:.....

Członkowie:

.....